İşçi Sınıfının Savaş Yolunda

DURUM

durum-online.com bilgi@durum-online.com

Kim ki Masal Okumaktan Bıktı!..

Haber, Yorum, Bildiri Sayı: 2 / Ocak 2019

Başyazı

Yerel Seçimler Öncesi Türkiye'de Durum

Türkiye yerel seçimlere doğru giderken Erdoğan'ın AKP'si ve Bahçeli'nin MHP'si Türkiye'de faşist bir rejim kurma yolunda ittifaklarını yenilediler. Yerel seçimlerde yeniden birbirlerini detekleme kararı aldılar. MHP özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir'de aday göstermeyeceğini ve AKP adaylarını destekleyeceğini açıkladı. Bu ise faşist iktidarını gerçekleştirme yolunda Erdoğan'a verilen en büyük desteklerden biridir. Bu üç büyük ilde belediye başkanlıklarını alan Erdoğan artık faşist yükselişinin durdurulamayacağını hesaplamaktadır.

Devamı 2. sayfada

Bu Sayıda

- *Kadın Hareketi Üzerine /* Ada İLERİ (S.11)
- *Çok Uluslu Devlet Gerçeği /* Utku YILMAZ *(S.15)*
- *Demirtaş ve Vekillere Özgürlük /* Metin SERTÇELİK *(S.17)*
- *UKKTH Üzerine /* Deniz ALTINER *(S.19)*
- *Türkiye Göçmen Ülkesi /* Selim KARAASLAN *(S.26)*
- *Göç /* Erden GÜVEN *(S.28)*
- *O Bir Kartaldı /* Serap AKTEPE *(S.29)*
- *Osmanlı Devleti'nin Dağılması /* Rosa LUXEMBURG *(S.31)*
- *Enternasyonalle Kurtulur İnsanlık* İsmail RIZA *(S.39)*
- *Anadil Yüreğin Dilidir /* Çiğdem ERKAN *(S.40)*

Türkiye'de Kürt sorunu ve Özerklik

Mehmet BAYRAK

Genellikle Türkler kendisine, Kürtler neden ayaklanırlar, neden silahlı PKK gibi bir örgüte sahip çıkarlar, neden Öcalan gibi ağır tecrit altında hapiste yatan birini kendilerine önder olarak seçerler diye bir kez olsun sormaz, üzerinde düşünmez. Türk asker ve polisi, güvenlik güçleri neden Kürdistan'da Kürtlere karşı, PKK'ya karşı savaşır, neden Türk uçakları Cudi dağından Kandil dağına kadar Kürt dağlarını sürekli bombalar diye bir kez olsun sormaz. Devlet büyüklerinin, özellikle Erdoğan'ın dedikleriyle yetinir: "Biz orada bölücülere ve teröristlere karşı savaşıyoruz." Gerçek böyle midir, sormaz. Erdoğan Fırat'ın doğusuna Rojova'ya gireceğim diye tutturur? Yine sormaz. Zira hükümet orada PKK'nın "uzantılarına" karşı savaştığını söylemiştir, öyleyse doğrudur. Ama gerçek bu mudur, sorgulamaz. PKK ile hemen hemen 35 yıldır savaşılıyor, bu savaşın ne zaman biteceği henüz belli değil. Bu savaş neden bitmez, Kürtleri böylesine ardıcıl direnmeye iten nedir? Bu neden Kürtlerden mi kaynaklanıyor, yoksa Türklerden mi, bir kez olsun sormaz, sorgulamaz.

Devamı 5. Sayfada

Mustafa Suphi ve yoldaşları, Türkiye işçi sınıfının, Türk, Kürt ve Anadolu Halklarının kurtuluş mücadelesinde yaşıyor!

Mustafa Kemal'in Halk Güçlerini ve Mustafa Suphi'yi yok etme planı

28 Aralık 1920'de Mustafa Suphiler Kars'a geldiklerinde, Mustafa Kemal kendisinde komünistlere saldıracak gücü görmüştü; düzenli ordu kurma girişimini genel olarak tamamlamış, Halk Gücüne ihtiyacı kalmamıştı. Orduyu, İngilizlerin desteklediği Yunan ordusuna karşı cepheye süreceği yerde İsmet Paşa komutasında, gerçekte komünistlerin, Halk Güçlerinin, Çerkes Ethem'in üzerine sürdü, cephede Gediz sırtlarında Yunan Ordusuna karşı savaşan Yeşil Ordu birliklerini arkadan vurdu. Suphiler Kars'a geldiği zaman İsmet Paşa Yeşil Ordu'nun ve Kuvayı Seyyare'nin tasfiyesine başlamıştı. Ankara'da Hükümet baskısı sonucu faaliyetini durduran Türkiye Halk İştirakiyun Fırkası milletvekillerinin dokunulmazlıkları kaldırılmış ve parti yöneticileri tutuklanmaya başlanmıştı.

Etkisizleştirilmesi gereken güçler içinde Mustafa Kemal'in kurdurduğu "TKF" de vardı, çünkü partide Çerkes Ethem üzerine yürünmesi protesto edilmiş ve demiryolu işçileri greve çağrılmıştı.

Devamı 11. Sayfada

Başyazı *(1. Sayfadan devam)*

Yerel Seçimler Öncesi Türkiye'de Durum

Zira o Hitler'in yükseliş yolunu izlemekte, Hitler'in yükselirken seçimleri kullandığı gibi o da seçimleri kullanmaya çalışmaktadır. Hitler o günün Almanya'sının özgül koşullarında faşist iktidarını kurmayı başardı, ama bu kez, günümüzde Erdoğan Türkiye'de faşist iktidarını kurmayı başaramayacak. Zira Kürt Özgürlük Hareketi, Türkiye işçi sınıfı ve demokrasi güçleri, devrimciler, komünistler, sosyalistler, gençler, kadınlar bir seçim ittifakı başarabilirlerse Erdoğan'ın faşist yükselişini engelleyebilecek güçtedirler.

1933 yılında Almanya'da Hitler yükseldi, ama onun bu yükselişi engellenemez değildi. Bunun için Hitlere kaşı işçi sınıfının eylem birliği temelinde tüm demokratik güçlerin birlikteliği gerekiyordu. İşçi sınıfının eylem birliği için ise, işçi sınıfının iki büyük siyasi örgütü Sosyal Demokrat Partisi SPD ile Komünist Partisi KPD' nin gelmekte olan faşizm tehlikesine karşı ittifak yapması gerekiyordu. Maalesef bu ittifak gerçekleşmedi. Hitler'e karşı demokratik bir cephe oluşturulamadı. Sonunda Hitler kaçınılmaz olarak iktidarı ele geçirdi. Bu ittifakın gerçekleşmemesinde hem KPD'nin hem SPD'nin büyük hataları vardı. KPD, Komintern'in de etkisiyle sosyal demokratlara karşı uyguladığı sosyal faşizm politikası ve SPD'nin KPD ve Komintern'e karşı uyguladığı iflah olmaz antikomünist tutumu böyle bir ittifakın oluşmasının engellenmesinde rol oynadı. Bu yanlış politikaların bedeli hem Almanya hem tüm insanlık için çok ağır oldu. Komintern sonra bu politikasını değiştirdi. VII. Kongre'de demokratik halk cephesi politikası kabul edildi. Hitler faşizminin zulmü altında bir çok sosyal demokrat antikomünist tutumunu değiştirip komünistlerle eylem birliğine girdi. Harpten sonra sosyal demokratlar Doğu Almanya'da KPD ile birleşip Sosyalist Birlik Partisi SED'yi ve Demokratik Almanya Cumhuriyeti DDR'i kurdular. Bir kısmı Batı Almanya'da kalıp bugün ki reformist SPD'yi oluşturdular.

Tarihten ders almak, Ders çıkarmak gerekir.

Bugün benzer bir durum ülkemizde CHP ve HDP arasında kurulması gereken bir seçim ittifakı sorununda da yaşanmaktadır. Şüphesiz, ne CHP bir sosyal demokrat partisi, ne de HDP bir komünist partisidir. Ama CHP içinde büyücek bir kesim Kürtlere, HDP'ye karşı milliyetçi şoven konumlar almakta, Erdoğan'ın da etkisiyle Kürtlerden uzak durmaya kalkışmaktadır. HDP onların bu tutumlarını eleştirmekte ve ittifak kapısını açık tutmaktadır. Zira her iki partinin de Türk ve Kürt emekçi yığınları, demokratik güçleri üzerinde büyük etkisi vardır. Nasıl sosyal demokrat yığınlarla komünist yığınlar arasında kurulacak bir ittifak Hitler'ın korkulu rüyası olduysa, bugün Türk ve Kürt emekçileri, demokratları arasında kurulacak böylesi bir seçim ittifakı da Erdoğan'ın korkulu rüyasıdır. Erdoğan bu ittifakın kendi sonunun başlangıcı olacağını çok iyi bilmekte, bunu engellemek için de sürekli Kürt düşmanlığını, özellikle PKK düşmanlığını ve Türk milliyetçiliğini körüklemektedir. Böylece Türk yığınlarını, CHP yöneticilerini ve taraftarlarını esir almakta, hem üst yöneticiler arasında hem de tabanda Türk emekçi yığınlarının Kürt emekçi yığınlarına yaklaşmasını sürekli engellemeye çalışmaktadır.

31 Mart'ta İstanbul, Ankara ve İzmir'de Erdoğan yenilirse, onun faşist yükselişini engellemek için Türk, Kürt, tüm Türkiye demokrasi güçleri büyük bir fırsatı ellerine geçirmiş olacaklardır.

Oysa her iki parti, CHP ve HDP, bunların tabanı Erdoğan'a ve Erdoğan'ın kurmaya çalıştığı faşist rejime karşıdırlar. O dönem Alman komünistlerinde olduğu gibi bugün HDP'de, birçok Kemalist ve şovenist tutumu nedeniyle CHP ile ittifak yapılmaz gibi sekter bir tavır görülmemektedir. Tersine, HDP, eğer bu seçimde ittifak yapılırsa üç büyük şehri, İstanbul, Ankara ve İzmir belediyelerini AKP alamaz ve böylece Erdoğan faşizmine büyük bır darbe indirmiş olur, diyor. Ama, maalesef başta Kılıçdaroğlu olmak üzere CHP yöneticilerinin büyük bir kısmı HDP'nin önerisini ellerinin tersiyle itmekte, bazı MHP, İYİ Parti, Saadet Partisi gibi faşist ve gerici partilerle ittifak arayışına girmekte, daha şimdiden bu üç ili Erdoğan'a gümüş tepsi içinde sunmaya hazırlanmaktadırlar. Oysa, nasıl 1932 Kasım seçimlerinden sonra Hitler'in yükselişi durdurulamadıysa, yerel seçimlerde bu üç büyük ili alan Erdoğan'ın faşizan rejimini kurmaktaki yükselişi de durdurulamayacak duruma gelecektir. Zaman daha geç değildir. 1933'de Hitler'in yükselişi durdurulamadı, ama eğer 31 Mart 2019'da İstanbul, Ankara ve İzmir'de Erdoğan yenilirse, onun faşist yükselişini engellemek için Türk, Kürt, tüm Türkiye demokrasi güçleri büyük bir fırsatı ellerine geçirmiş olacaklardır. Bu fırsat kaçırılmamalıdır.

Tarihten ders almak ve ders çıkarmak böyle 'ölüm-kalım' günlerinde gereklidir. Yalnız CHP içerisindeki değil tüm ilerici ve demokratik güçler, özellikle de Haziran Hareketi'nden sol, devrimci ve kendisine komünist diyen partilere kadar tüm Türk demokrat ve devrimcileri, solcu ve komünistleri şimdi CHP yönetici ve adaylarına, tabanına HDP ile görüşmesi, yerel

seçimlerde Erdoğan faşizmine karşı ortak bir ittifakın oluşması için baskı yapmalıdırlar, bu ittifakın tabanda yayılması için çalışmalıdırlar. Hürriyet gazetesinden Ahmet Hakan bile AKP'yi İstanbul'da Kürt oylarını ihmal etmemesi için uyarıyor ve şöyle diyor: 'İstanbul'da Kürt oyları önemli... Kürt oylarını alma kapasitesi yüksek adayın şansı daha fazla olacak... AK Parti'nin işin bu kısmını atlamaması şart... Yoksa tüm dezavantajlarına rağmen İstanbul'u CHP'ye kaptırabilirler.' (Hürriyet 9.9.2018)

Erdoğan seçimleri Fırat'ın doğusuna girerek kazanmak istiyor

Kürtler Türkiye'de yalnız seçimlerde değil, Erdoğan iktidarının yıkılması, Türkiye'nin demokratikleşmesi, ekonomik kalkınması, sosyal gelişmesi için verilen mücadelelerde de belirleyicidir. Türkiye'nin tüm sorunlarının çözümü Türk ve Kürt emekçilerinin, demokrasi güçlerinin birliğinden geçer. Şimdi yerel seçimlerde kurulacak böylesi bir ittifak, Türkiye'in en önemli sorunu olan Kürt sorununun, TBMM'de dahil en geniş güçlerin katılımıyla, demokratik ve barışçıl yollardan çözümünün de önünü açacak güçtedir. Kürt sorununda barışçıl ve demokratik çözüm demek Erdoğan'ın sonu demektir. Erdoğan bunu çok iyi bilmektedir. 7 Haziran 2015 seçimlerinde bunu gördü. O artık seçimleri hilelerin yanı sıra, öz olarak Kürtlere karşı uyguladığı şiddetle, savaşla kazanabilmektedir. 1 Kasım 2015 seçimlerini, 24 Haziran 2018 seçimlerini böyle kazandı. Hatta 24 Haziran seçimleri öncesi 'Kandil'e bayrak dikeceğiz, alacağız' diye Kandil'e karşı büyük bir operasyon başlattı. Günlerce Kandil'de kayalıklar bombalandı. Kandil'e ne bayrak dikildi, ne de alındı. Bu zaten imkansızdı ve tamamiyle halkı oyalamak, milliyetçi duyguları kaşımak, oy toplamak için yapılan bir manevraydı. Seçim sonrasında da unutuldu gitti.

Erdoğan şimdi bu yerel seçimlerde de aynı yola başvurmaktadır. 'Türk Savunma Sanayii Zirvesi' toplantısında yaptığı konuşmada 'Fırat'ın doğusuna operasyon bir kaç günde başlayacak' diyerek yerel seçim öncesi Rojova'daki Kürtlere, YPG ve PYD'ye, Kuzey Doğu Suriye Yönetimi'ne karşı savaş açacağını ilan etti. Böylece yine kabartılan şoven duygularla halktan oy alma hesapları, sahte zaferlerle seçim kazanma planları yapmaktadır. Ama bu kez bu planlar tutmayacaktır. Zira hem halk onun bu manevralarını artık anlamaya başladı, hem de Kürtlere karşı savaş bumerang gibi geri dönüp onu vurmaya yöneldi. Askerler arasında hızla savaş bitkinliği ve yorgunluğu yayılıyor. Donarak ölümlere, dinlenmeden operasyonlara çıkmaya karşı büyüyen tepkiler giderek bu anlamsız savaşın sorgulamasını getirecektir. Neden, ne için, kim için savaşıldığı, Türkiye'ye tek bir topun, kurşunun atılmadığı Rojova'ya neden girileceği, oradaki Kürtlere karşı neden savaşılacağı sorulacaktır. Halk da artık gelen ekonomik krizlerin, artan pahalılığın, yoksulluğun Erdoğan'ın Kürtlere karşı yürüttüğü savaşla bağını çoktan kurmaya başladı. Her gün Erdoğan'a sırtını dönenler çoğalmaktadır. Hatta Erdoğan artan bu huzursuzluğun Paris'deki sarı yeleklilerin direnişi gibi bir direnişe dönüşmesinden şeytanın Allahtan korktuğu gibi korkmaktadır. Fox TV'den Fatih Portakal'ın bu konuyu dillendirmesinden O'nun çılgına dönmesinin nedeni, 'Allah göstermesin, halk Paris'deki sarı yelekliler gibi ayaklanırsa benim sonum ne olur?' korkusudur. Korkunun ise ecele faydası yoktur. Erdoğan Fatih Portakal'ı linç ve nefret diliyle tehdit ederek ve hedef göstererek halka gözdağı verip susturmaya kalksa da, toplumda kendisine karşı derinden derine kaynayan bir öfke birikimi bulunmaktadır. Bu öfkenin ise en geç 31 Mart 2019'da sandıkta patlayacağı beklenmektedir. Erdoğan sürekli toplumda kavga çıkararak, toplumu gererek, dışarıya karşı hamaseti yükselterek zevahiri kurtarmaya çalışmaktadır. Oysa savaşla, nefretle, kinle halkı susturmak ve manüpüle etmek her gün daha çok zorlaşmaktadır.

Bu nedenle bu seçimlerde savaş ve halkın bozulan ekonomik durumunun belirleyici bir rol oynayacağı görülmektedir. Seçim sonrasında bir zam ve pahalılık furyasının geleceği, dolar kurunun başını alıp gideceği herkesin bildiği bir sırdır. Halk arasında yükselen bu hoşnutsuzluğun sandığa da yansıyacağını Erdoğan her ay yaptırttığı anketlerde görmektedir. Bu anketler AKP'nin açıkça gerilediğini ortaya koyuyor. Bu gidişin ancak sınır ötesine yapılacak bir operasyon veya açılan bir savaşla durdurulabileceğini gören Erdoğan, Fırat'ın doğusuna gireceğiz, ne ABD'yi ne de AB'yi dinleriz diye naralar atmaya başladı. Daha şimddiden Türk savaş uçakları Şengal ve Mahmur'u, tanklar da Rojova'yı bombalamaya başladı. Fırat'ın doğusuna düzenlenecek bir operasyon ise, Türkiye'nin Ortadoğu savaş batağına iyice gömülmesi demektir. Böyle bir operasyon binlerce askerin telef olmasına, Türkiye'ye karşı orada yaşayan Arap, Kürt, Türkmen ve diğer halkların düşmanlığın artmasına, ekonomik olarak bunalımın daha da derinleşmesine neden olacaktır. Burda kaybeden Türkiye olacaktır.

Ama Rojova'ya girmek, oradaki demokratik yönetime karşı savaş açmak nara atıldığı kadar kolay değildir. Afrin'in işgal edildiği gibi Kobane'nin, Kamuşlu'nun, Serekani'nin işgal edileceğini sanmak başından yanlış bir hesaptır, başarısızlıkla sonuçlanacak bir girişimdir. Her şeyden evvel Rojova halkı, Kürdü, Arabı, Türkmeni, Süryanisi, Ermenisi, Ezidisi, bunların

silahlı gücü YPG ve SDG Türk operasyonlarına tüm gücüyle karşı çıkacak ve geri pükürtecek güçtedir. Kaldı ki, Erdoğan'ın Rojova'ya girme emellerine başta ABD olmak üzere tüm dünya karşı gelmektedir. Bu, ABD Suriye'den askerlerini çekmeye kalksa bile böyledir. Zira ABD, Kürtler, YPG ve SDG İŞİD'e ve ileride İran'a karşı mücadelede benim müttefikimdir, saldırırsan karşında beni bulursun diye Erdoğan'ı sürekli uyarmaktadır. Erdoğan da ABD'ye 'Kürtlerle, 'terörist' YPG, SDG ile işbirliğini bırak, benimle, Türk ordusuyla işbirliği yap' diye çağrıda bulunarak, açıkca ABD'ye taşeronluk önermektedir. Kendi ülkesi Rojova'yı barbar İŞİD'den temizlemek amacıyla ABD ile "işbirliği" yaptığı için Kürtleri, PKK'yı, YPG'yi ABD'nin taşeronu olarak suçlayan sözde antiemperyalistler ise, Erdoğan'ın ABD'ye taşeronluk önerisi karşısında sus pus olmaktadırlar. Antiemperyalistlik önce kendi devletinin emperyalist emellerine karşı savaşı gerektirir.

Salih Müslüm: "Emperyalistlere hiçbir zaman bel bağlamadık"

Rojavalı Kürtlerin liderlerinden Saih Müslüm kendilerini emperyalizmin teşeronluğu ile suçlayanlara, Uluslararası Koalisyon'u çağırmadıkları gibi "git"de demediklerini kaydederek şöyle seslendi: "Onlar da (Amerikalılar) zaten bizim korumamız için gelmemişlerdi. Kendi öz gücümüze ve savunmamıza dayanıyoruz. Meşru savunma durumumuz var. Bunu hiçbir zaman eksik etmedik. Gidip gitmeyecekleri onların işidir. Çıkarlarımız çakıştı, beraber hareket ettik, ama hiçbir zaman onlara bel bağlamadık." Salih Müslüm'in ABD ile "çıkarlarımız çakıştı"dediği an, Erdoğan'ın İŞİD canilerini Kobane'de Kürtlerin üzerine sürüp "Kobane düştü düşecek" dediği bir anda İŞİD'in insanlık için büyük bir tehlike olduğunu ve durdurulması gerektiğini gören ABD'nin İŞİD'e karşı dişi tırnağı ile savaşan YPG'nin yardımına koşmasıdır. ABD YPG'nin İŞİD'e karşı büyük bir özveri ile savaştığını görünce, İŞİD'e karşı mücadelede YPG'yi ve Suriye Demokratik Güçleri SDG'yi kendine "müttefik" seçti. Bu mücadele içinde Kürtler de Rojova'da, Kuzey Suriye'de tüm halkların katılımıyla demokratik bir yapı oluşturdu. Bu yapı Erdoğan'ın gözüne diken gibi batmaya, Türkiye'ye bir tehdit olarak görmeye başladı. Trump'la görüşmelerinde İŞİD'e karşı mücadeleyi YPG ile değilde kendisiyle yapmaya bir an "ikna" eden Erdoğan, en kısa zamanda gerçek yüzünü ortaya koydu, hedefinin İŞİD'i değil, YPG'yi yok etmek olduğunu gösterdi. Bunu üzerine önce ABD Dışişleri Bakanı Pompeo Suriye'de müttefikimiz Kürtleri "Türklere katlettirmeyiz", "boğazlatmayız" diyerek Erdoğan'ın bir barbar olduğunu ve O'nun bu barbarlığına karşı çıkacaklarını belirtmiş oldu. Son olarak da Trump'ın kendisi de"Eğer Türkiye Kürtleri vurursa, Türkiye'yi ekono-mik yönden mahvederiz. 20 millik güvenli bölge kuracağız" diyerek Erdoğan'ı tehdit etti. Seçim öncesi Trump ile çatışmanın bedelinin ağır, ekonominin, döviz kurlarının mahvolacağını gören Erdoğan, Trump'ın ekonomik yönden mahvederiz tehdidini yuttu, 20 millik güvenli bölge teklifinin üstüne atıldı. Güya ABD'nin bu güvenli bölgeyi Türklere bırakacak izlenimini, yalanını yaymaya başladı. Oysa ABD Fırat'ın doğusunda kendinden başka bir gücü, hele hele Türkiye'yi görmek istemiyor.

Seçimler, seçim kampanyalarının demokrasi, özgürlük ve barış mücadelesi kampanyalarına dönüştürüldüğünde kazanılır.

Erdoğan'ın Kuzey Suriye'ye yönelik tehditlerini değerlendiren, bu tehditlerin Ortadoğu Halklarını hedef aldığını söyleyen Salih Muslim, "Erdoğan ikide bir saldıracağını söylüyor. Saldırabilir. Biz de kimseye 'aman saldırma', kimseye de kalkıp 'aman bizi koruyun' diye yalvaramayız. Biz de varız, kendi savunmamızı yaparız. Topyekun direniş kararlılığımız var. Biz halkımıza ve kendi savunma sistemimize güveniyoruz. Herkes kendi üzerine düşeni yapacaktır" şeklinde konuştu ve "Birisi senin evinin içine gelip sana saldırırsa ne yapacaksın, elbette kendini savunacaksın. Biz de kendimizi savunacağız, öyle başkalarına yalvaracak konumda değiliz" dedi.

Salih Muslim, Türkiye'nin Suriye'de sadece işgal ve katliamı düşündüğünü, 'güvenli bölge' kavramını da bunun için kullandığını belirtti. Türkiye'nin içinde parmağının olduğu hiçbir projeye destek vermeyeceklerini vurgulayan Muslim, BM veya uluslararası bir gücün oluşturacağı 'güvenli bölgeden' yana olduklarını söyledi.

ABD'si de, AB'si de, Rusya'sı da, İran'ı da, Erdoğan Türkiye'si de emperyalist güçlerdir. Sonunda işçi ve emekçilere, demokratik güçlere ve halklara karşı birbirleriyle anlaşırlar. Erdoğan'ın Fırat'ın doğusuna operasyonuna karşı çıkan Trump "şeker ve kamçı politikasıyla" Erdoğan'ın önüne güvenli bölge yemi atıyor ve O'na seçimlere kadar böyle bir destek sunuyor. Böylece Erdoğan'ın savaş ve şovenizm tamtamları içinde yerel seçimleri kazanmasına yardımcı oluyor. Hileyle, savaş tamtamlarıyla da olsa seçimleri kazanan bir Erdoğan'ın emperyalist büyük güçlere yararlılığı, demokrasi güçleri karşısında seçimleri kaydedip zayıflayan bir Erdoğan'ın yararlılığından daha fazladır.

Seçimde Erdoğan'ı yenmek mümkündür!

Şu bilinmeli ki, en son kertede ABD'si, Avrupa'sı, Rusya'sı Türk

olsun, Kürt olsun demokratik güçleri değil Erdoğan'ı ve çevresindeki gerici güçleri desteklerler. Onun için bizler: Türk, Kürt, Arap, Ermeni, Rum, Roman, Laz, Çerkes, Balkanlı, Kafkaslı, Hristiyan, Müslüman, Sünni, Alevi, Ezidi, Süryani, tüm Türkiye halklarının işçi ve emekçileri, demokratik güçleri, devrimcileri, sosyalist ve komünistleri, gençleri ve kadınları şimdi güçlü bir ittifak kurmalı ve yerel seçimlerde, özellikle Kürdistan illerinde ve üç büyük ilde Erdoğan'a ve gerici güçlere büyük bir darbe indirmelidirler. Bu Erdoğan'ın faşist yükselişini durdurmakta kazanılacak önemli bir adım olacaktır. Yerel seçim kampanyaları boyunca Türk ve Kürt işçi ve emekçilerinin, demokratik güçlerinin üstte ve tabanda birlik ve dostluğunu güçlendirelim, Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılması için başta Leyla Güven olmak üzere hapishanelerde dönüşümsüz ve süresiz yürütülen açlık grevleriyle, ölüm oruçlarıyla dayanışmayı yükseltelim. Faşizme karşı demokrasi ve özgürlük mücadelesi, seçim mitingleri ve açlık grevleriyle, sandık ve sokak eylemleriyle, zam ve yoksulluğa karşı direnişlerle, Rojova ve Şengal'e karşı yapılan askeri operasyonları protestosuyla, sınıf mücadelesiyle bir bütündür. Birini diğerinden ayırmayalım, birini diğerinin karşısına koymayalım, hepsi Türkiye'nin demokratikleştirilmesi mücadelesinin bir parçasıdır. Seçim mitingleri yalnız işsizliğe ve pahalılığa, fakirliğe ve yokluğa, talan ve yağmaya, siyasi şiddet ve keyfi tutuklamalara karşı değil, savaşa karşı barışın, tecride karşı özgürlüğün savunulduğu, açlık grevleri ve ölüm oruçlarıyla dayanışmanın yükseltildiği mitingler, yürüyüşler, işçi ve köylü, gençlik ve kadın direnişleri olmalıdır.

Unutmayalım, seçimler, seçim kampanyalarının demokrasi, özgürlük ve barış mücadelesi kampanyalarına dönüştürüldüğünde kazanılır.

Türkiye'de Kürt sorunu ve Özerklik

Mehmet BAYRAK

(1. Sayfadan devam)

Hükümet böylesi soruların sorulmasını ve Kürt sorununun sorgulanmasını, tartışılmasını yasaklamıştır. Neden yasaklar? Sormaz, sorgulamaz. Eğer Türkler çoğunlukla bu soruları sormaz, Kürtlerin neden ayaklandıklarını, neden PKK'ya sahip çıktıklarını ve Öcalan'ı neden önder olarak gördüklerini anlamaya çalışmazsa, sorunu tartışmazsa Kürtlerle birlikte yaşamayı sağlayacak barışçıl, demokratik bir çözüm yolunun önünü açamaz. Eğer Türkler Kürtlerin bu başkaldırılarında kendi suçunu, payını görmez ve sorgulamazsa, direndikleri ve savaştıkları için Kürtleri "bölücü", "terörist" diye 35 yıldır yaptığı gibi suçlamaya devam ederse, Kürt sorununa kalıcı bir çözüm bulunamaz, geliştirilemez. İşte o zaman aman bölünmesin dediği vatanın bölünmesi kaçınılmaz olacaktır. Yakın Osmanlı tarihine bir bakmak, bu gerçeği görmek, anlamak için yeter.

Kürtler Türk devletine karşı neden direnirler, neden ayaklanırlar? Türkleri sevmedikleri veya Türklere düşman oldukları için mi ayaklanıyorlar? Hayır. Kürt halkının Türk halkıyla, Arap veya Acem halkıyla bir sorunu yoktur. Yüzyıllardan beri halklar bu topraklarda birlikte yaşamaktadırlar. Kürtlerin bu topraklardaki egemen güçlerle, özellikle de Türk egemen güçleriyle sorunu vardır. Evet, özellikle Türk egemen güçleriyle, Türk devletiyle sorunu vardır, çünkü Türk devletinin Kürtlere karşı uyguladığı politika, inkâr, imha ve asimilasyon politikası başka bir yerde, ülkede görülmüş değildir. Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte 1924'te kabul edilen anayasa ile bir halk olarak Kürtlerin varlığı, dili, kimliği, hatta Kürt ve Kürdistan kelimeleri yasaklanmıştır, inkâr edilmiştir. Kürt yoktur, Türk vardır. Türkiye sınırları içinde yaşayan herkes kendisine "Türküm" diyecektir, kendi milliyetini, kimliğini inkâr edecek, Türk olacaktır. Türküm dedikçe de kendini dünyanın en mutlu insanı hissedecektir. Türk devletinin bu politikası insanlık dışı bir davranıştır, bir nevi barbarlıktır. Bir halkı tümden aşağılamaktır. İşte Kürtler bu aşağılanmayı, kendi kimliğini, dilini, milliyetini inkâr etmeyi kabullenmediler, kendilerine dayatılan başka bir kimliği, Türk kimliğini reddettiler. Zorla asimilasyona, devletin bu Türkleştirme politikasına karşı başkaldırdılar, isyan ettiler. Çünkü bu politika onların bir halk olarak yok edilmesi, imha edilmesi anlamına geliyordu. İşte Kürtlerin isyanlarının altında Türk devletinin bu inkâr, imha ve asimilasyon politikası yatar. Türkiye'de Kürt sorununu diğer ülkelerdeki Kürt sorunundan ve dünyadaki ulusal sorundan ve sömürge sorunundan ayıran en büyük özellik Türk devletinin bu inkâr ve imhacı politikasıdır. Bir ülke içinde yaşayan halklara ve azınlıklara veya sömürgelerdeki halklara karşı o ülkelerin egemen güçleri tarafından uygulanan değişik baskılar ve asimilasyon yöntemleri vardır. Ama bunların hiç biri Türkiye'de uygulandığı gibi kendini, kimliğini, milliyetini inkâr edeceksin, Türk olacaksın şeklinde değildir. Acem Kürde sen artık Kürt değilsin Acemsin dememiştir. İngiliz Hint-

liye sen artık Hintli değil İngilizsin ve bundan sonra İngiliz olacaksın dememiştir. Bu inkâr politikası Türk devletinin Kürtlere ve Türkiye'de diğer halklara karşı uyguladığı politikada vardır. Buna göre Kürt artık Kürt değil Türktür. Türk devletini diğer devletlerin ulusal ve azınlık politikalarından ayıran benzeri olmayan bu inkârcı uygulamadır. Türkiye'de bugün Kürtlerin bir yere kadar inkarcılığı kırmış ve kendilerini ifade edebiliyor olmaları bu gerçeği değiştirmez, çünkü devletin politikasında hâlâ temel bir değişiklik yoktur, inkâr, imha ve asimilasyon politikası sürmektedir.

Türk devletinin bu inkâr, imha ve asimilasyon politikasına karşı Kürtler Cumhuriyet tarihinde 29 kez isyan etmişlerdir. Son 29. isyan 1984 senesinde PKK önderliğinde başlayan ve hâlâ devam eden isyandır. Şimdiye kadarki 28 isyanın hepsi kanla bastırıldı. Ama bu son 29. isyan bastırılamadı, 35 yıldır sürüyor. Bastırılması da imkansız görünüyor. Zira Kürtler artık bundan 100 yıl önce olduğu gibi Türklerin "zavallı" olarak gördüğü, geri bırakılmış bir halk değidir. Çözülen derebeylik ilişkileri üstüne doğan burjuvazisi ve işçi sınıfıyla, köylü ve emekçi katmanlarıyla, aydın ve gençleriyle, kadınlarıyla ulusal bilinci yükselen, kendi ulusal ve demokratik haklarına sahip çıkan, örgütlenen ve kendi önderini yaratan, yalnız olmayan, uluslararası alanda bağlar kurabilen bir halktır. PKK ve APO bu gelişmenin bir sonucudur. PKK, Kürt halkının istem ve özlemlerini ifade eden, programlaştıran, ona güç veren ve ondan güç alan, onun ulusal ve demokratik hakları, özgürlüğü için elinde silah savaşan bir örgüttür ve Kürt halkı PKK'yı ve Öcalan'ı önder olarak görmektedir. PKK elinde silah savaşmaktadır, çünkü Türk devleti Kürtlerin bu haklarını demokratik yollardan almasının önünü kapatmıştır. Onlar da haklarını elde etmek için isyan etmek, silaha sarılmak ve silah elde savaşmak zorunda kalmışlardır. Savaşan yalnız PKK değildir, savaşan yılların Türk baskısına, inkâr ve imhaya yeter diyen, kendi kaderimi kendim tayin edeceğim diyen Kürt halkıdır. İsyan artık örgütlü bir halkın isyanıdır. Haklılığı uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından kabul edilmektedir. Onun için bu 29. isyanı bastırmak zordur. Artık günümüzde baskı altındaki bir halka ve onun silahlı birliklerine, gerillasına karşı savaş tüm insanlık tarafından itham edilmektedir. Zira baskı altındaki bir halkın baskıya karşı direnişi haklı, egemen devletin bu direnişi zorla, savaşla bastırmaya kalkması haksızlık, zorbalık olarak görülmektedir. Çözümün de savaş değil barış ve müzakere ol-

duğu kabul edilmektedir.

Türkiye'de de isyanı "bastırmanın" yolunun savaş değil, müzakere, barış olduğu her gün daha açık ortaya çıkmaktadır. Ama devlet ise hâlâ geçmişte olduğu gibi isyanı zorla, şiddet ve şavaş yöntemiyle bastırma yolunda gidiyor. Barış ve müzakereye asla yanaşmak istemiyor. Erdoğan bir ara müzakere ve barış yolunu seçer gibi oldu. Ama kısa zamanda ortaya çıktı ki, Erdoğan'ın devletin inkâr, imha ve asimilasyon politikasını terk etmek gibi bir niyeti yoktur. O yalnız devletin inkâr ve asimilasyon politikasındaki şimdiye kadar varolan kaba, barbar inkarcılığı kabul ederek, Kürtlere kendilerini Kürt olarak ifade etmelerine müsaade edeceğini belirterek, sorunu "çözeceğini", Kürtleri "kandıracağını" zannetti. Ama Kürtler Erdoğan'ın bu oyununa gelmedi. Sorun çoktan Kürtlerin kendilerini ifade etme sorunu olmaktan çıkmış, Kürtlerin politik bir statü elde etme sorununa yükselmişti. Politik statü ise cumhuriyetin temel kuruluş zihniyeti olan "vatanı ve milletiyle bölünmez üniter devlet" anlayışına taban taban zıttı. Egemenlere göre Kürtlere tanınacak her politik hak, özerklik veya muhtariyet gibi bir statü Türkiye'nin bölünmesi, üniter devletin sonu demekti, kabul edilemezdi. Bu ise Kürtlerle savaşa devam demekti. Toplumda ise barış ve müzakere talepleri içten içe yükseliyordu. Bu durumda Kürt sorununun savaşla mı, barış ve müzakereyle mi çözüleceği sorunu Türkiye'de temel bir sorun olarak ortaya çıkıyordu ve toplumda Türk devletiyle ilgili temel bir zihniyet değişikliğini, devletin kendisinin değişmesini dayatıyordu: Ya üniter, merkeziyetçi ceberrut devlet devam edecek, ya da özerk, ademimerkeziyetçi demokratik yeni bir devlet oluşacak. Sorun özünde diktatörlük mü, demokrasi mi, sorunuyla sıkı sıkıya bağlıydı, Bugün Erdoğan'ın "tek millet, tek devlet, tek vatan, tek bayrak, tek din" olarak ifade ettiği üniter devlet anlayışı, Kürtlerin inkârına ve savaşa devam etmek demektir. Savaş yerine barış ve müzakere yoluna geçebilmek için ise üniter devlet anlayışını aşmak, onun yerine eşitlik, özgürlük, özerklik ve demokrasi temelinde Türkiye'nin yeniden yapılandırılması anlayışını, zihniyetini egemen kılmak gerekmektedir. Kürt sorununun barışçıl çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesi bu üniter devlet yapısının değişmesiyle mümkündür. Başta Erdoğan ve ulusalcılar olmak üzere egemen güçler Kürtlerin bir statü elde etmesine karşı çıkarken Türkiye'nin demokratikleştirilmesine, demokratik temelde devletin yeniden yapılandırılmasına da karşı çıkmaktadırlar. Böylece onlar Kürt sorununun barışçıl çözümünü reddetmekteler ve iktidarı kaybetmemek için faşizan üniter devlete can simidine sarılır gibi sarılmaktadırlar. Üniter devlet faşist baskılarını yalnız Kürtlere karşı değil Türklere karşı da uygulamaktadır. Sürekli "bölünme" öcüsüyle Türk işçi ve emekçileri, köylüleri, aydınları esir alınmakta, miiliyetçilik ve şovenizm körüklenmektedir. Türk yı-

ğınları Kürtlere karşı kışkırtılmakta, özerkliğin kabul edilemez bir bölücülük olduğu yalanı yayılmaktadır. Oysa özerklik olmadan Türkiye'de demokrasi olamaz, Kürt halkı baskı altında olduğu sürece, Türk halkı özgür olamaz, demokrasiye kavuşamaz. Ulusal sorunun, Kürt sorununun çözümü böylesine Türkiye'de demokrasi sorunuyla içiçedir.

Ama savaşın çıkmaz bir yol olduğu, çözümün barış ve müzakerede olduğu anlayışı yayıldıkça Türk halkının kendini sorgulamaya başlaması da artmaktadır. Çünkü Türkler şimdiye kadar gözlerini kapattıkları Kürtleri görmeye başlamışlardır. Artık Türkiye'nin yalnız Türklerin olmadığı, bu ülkede Türklerden başka halkların, Kürtlerin, Lazların, Balkan ve Kafkas halklarının ve diğer başka halkların yaşadığı gerçeği algılanmaya başlanmıştır. Bu gerçeği olduğu gibi görme ve algılama konusu Türkler için yepyeni bir gelişmeydi, kendini de tanımanın, sorgulamanın bir başlangıcıydı. Madem Türkiye'de Türklerin dışında başka halklar vardır, o zaman bu halkların da hakları vardı ve bu hakların tanınması gerekmektedir. Neydi bu halkların bu hakları? Onlar ne istiyorlardı? Dilini, kimliğini, kültürünü, siyasi varlığını özgürce kullandığı ve belirlediği özerklik statüsü mü? Ayrılmak mı, bölünmek mi? Yoksa birlikte yaşamak mı? Bölünme hakkıyla birlikte yaşamak mümkün mü? Mümkünse bu nasıl gerçekleşecek? Bu soruları sormak ve tartışmak gerekiyordu. Günü-müzde bu gerçeği tartışmaktan korkan biri vardır, o da Erdoğan'dır. O bu tartışmalardan şeytandan korktuğu gibi korkmaktadır. Çünkü O, bu tartışmaların kendi iktidarının sonu olacağını çok iyi bilmektedir. Bunun için O, Kürt sorununu tartışmaya, barışçıl çözüm yolları aramaya, Kürtlerle dayanışmaya başlayan Türk demokratik çevrelerine baskı ve şiddet uygulamaya başladı. Onları zulüm ve zindanla, sürgünlerle, işten atmalarla, tehdit ve saldırı-larla susturmaya çalıştı, devletin politikasını eleştirilemez ilân etti. Ama bunlar tutmadı. Kürtlerin ayrı bir millet olduğu ve her millet gibi kendi kaderini özgürce belirleme hakkı olduğu anlayışı geniş Türk kesimlerinde de yayılmaya başladı.

Halkların kendi kaderini belirleme hakkı

Halkların kendi kaderlerini belirleme hakkı sırf devrimci demokratların, komünistlerin bir talebi değildir. Bu talep bugün Türkiye'nin de imzasının olduğu bir çok Bir-leşmiş Mil- let-

ler belgesin de de bulunmaktadır ve çok önemli temel bir insan hakkı olarak kabul edilmektedir. Bu belgeler çok uluslu, çok halklı ülkelerde her halka kendi kaderini, politik statüsünü özgürce belirleme, ayrılma ve ayrı devlet kurma hakkını tanımaktadır, Referandum bu hakkın kullanılmasında önemi bir yoldur. Her halk gibi Kürt halkının da kendi kaderini belirleme hakkı vardır. Ama Türkiye'de devlet Kürtlere bu hakkı tanımamaktadır. Hatta Türk aydınlarından küçümsenmeyecek bir kesim Afrika'da, Asya'da, Latin Amerika'da ulusal kurtuluş savaşı veren halkların özgürlüğünü savunurken, kendi ülkesinde Kürt halkının mücadelesini, kendi kaderini özgürce belirleme hakkını savunmaz, tersine karşı çıkar. Çünkü onlara göre Kürtlerin kendi kaderlerini belirlemesi demek Kürtlerin Türkiye'den ayrılması, kopması, ülkenin bölünmesi demektir. Gerçekten bu böyle midir? Önce şunu belirtmek gerekir ki, birlikte yaşamda ayrılmak anayasal bir haktır. Nasıl güçlü bir aile yaşamının temeli boşanma hakkı ise, halkların birlikte yaşamının temeli de ayrılma hakkıdır. Bu hakkı o halkın ne zaman ve nasıl kullanacağı kendi kararıdır ve bu daha çok o ülkedeki ve o halkın yaşamındaki sosyo-ekonomik, politik, tinsel-kültürel gelişmelere bağlıdır. Bu da bir plebisitle, halkoylamasıyla belirlenir. Sonuç ayrılma yönünde de, birlikte yaşam yönünde de olabilir. Sonuç genellikle baskı ve şiddetin olduğu yerde ayrılma, özgürlük ve demokrasinin geniş olduğu yerde birlikte yaşama yönünde çıkmaktadır. Devrimciler, işçiler, komünistler genellikle demokrasi ve sosyalizm temelinde büyük devletlerden, birliklerden, enternasyonal oluşumlardan yanadır, ama bir halkın kendi kaderini belirleme, ayrılma hakkından asla taviz vermezler, savunurlar, birlikte yaşamı ayrılma hakkının önüne koyamazlar. Günümüzde Kanada'da Fransızca konuşan Kebek, İngitere'de İskoçya, İspanya'da Katalonya halkları ayrılmak için referanduma gittiler. Kebek ve İskoçya'da halkın çoğunluğu ayrılmaya karşı çıkarken, Katalanlar ayrılma yönünde karar verdi. Katalanların ayrılmak istemelerinin altında bazılarının ileri sürdüğü milliyetçilikten çok tarihsel nedenler vardır. Katalanlar üzerinde özellikle İspanya İç Savaşının ve faşist Franko dönemindeki baskıların, Katalancanın yasaklanmasının etkileri hâlâ devam etmektedir. İspanya hem Franko dönemiyle tam yüzleşmedi, hem de Katalonya'nın geniş özerklik istemlerine yanıt vermedi, baskı uyguladı. Bu olgular karşısında kaçınılmaz olarak Katalonya halkı da ayrılma yönünde karar verdi. Brexit de benzer bir olaydır. İngiltere halkının AB'den ayrılma kararı Avrupa Birliği AB'nin Alman egemenliğindeki bürokratik, antidemokratik, otoriter yapısına karşı bir tepkiydi. Şu halde ayrılmanın panzehiri geniş eşitlik, özgürlük, özerklik ve demokrasidir. Hiçbir halk baskıyı kabul etmez. Baskı ve şiddet ayrılmanın, boşanmanın en önemli nedenlerinden biridir. Bunun için ayrılma hakkı temel bir haktır. Ayrılma hakkı, birlikte yaşamaya karar verildiğinde de,

birlikte yaşamın garantisidir, baskıyı önleyen, karşılıklı saygıyı arttıran bir gerçekliktir. Ayrılmak demek ayrı bir devlet oluşturmak, bağımsız olmak, yeni bir yaşam demektir.

İleride bir referandumla Kürtler de Türkiye'den ayrılmaya, ayrı bir Kürt devleti kurmaya karar verebilirler. Bu onların kararıdır ve hakkıdır. Türklerin bunu saygıyla karşılaması ve yeni kurulan Kürt devletiyle karşılıklı yarara dayalı dostça ilişkiler geliştirmesi gerekir. Ama Kürtler bugün ayrılmak istemediklerini, Türklerle ve Türkiye'deki diğer halklarla birlikte yaşamak istediklerini beyan etmektedirler. Ama bu birlikte yaşamın şimdiye kadar olduğu gibi baskıcı, inkârcı, asimilasyoncu üniter Türk devletinde değil, eşitlik, özgürlük ve özerklik temelinde demokratik bir Türkiye'de olabileceğini açıklamaktadırlar. Bu ise şimdiki üniter, merkezi, antidemokratik faşizan devletin aşılmasını, onun yerine yeni demokratik bir devletin, cumhuriyetin oluşturulmasını gerektirmektedir. Bu demokratik devlette, cumhuriyette Kürtlerin de özerk bir cumhuriyeti olacak ve özerk cumhuriyette kendi sorunlarını kendileri çözecektir.

Özerlik gerçekte nedir?

Bugün Avrupa'da özerkliğin olmadığı devlet hemen hemen yok gibidir. İsviçre kantonlar şeklinde Fransız, Alman, İtalyan halklarından oluşan bir devlettir. Almanya 16 özerk eyaletten oluşan federal bir devlettir. Özerklik, başka bir deyişle muhtariyet, otonomi, federasyon, ademi merkeziyetçilik, yerelde, yerinde yönetim günümüzde demokrasilerin olmazsa olmazıdır, halka en iyi hizmetin ve halkların yönetime katılımının en iyi koşuludur. Özerklik halkları birbirinden ayırmaz, tam tersine kaynaştırır, birbirine olan güven ve saygıyı arttırır. Devlet yapısını demokratikleştirir, daha iyi işler kılar. Merkezin de yerelin de hak ve hukukları bellidir. Bunlar anayasayla saptanmıştır. Ne merkez kendi başına yerelin ve diğer halkların, özerk yönetimin aleyhine, ne de yerel veya özerk yönetim kendi başına merkezin ve diğer halkların aleyhine bir karar alabilir. Tüm özerk yönetimler merkezi organlarda temsil edilir, kararlara katılır, kararlar konsensüsle, oybirliğiyle alınır ve alınan kararlar merkez ve tüm özerk yönetimler için bağlayıcıdır. Özerk yönetimler kendi içişlerinde serbestirler. Burada Demokratik Merkeziyetçilik tam olarak işler.

Türkiye'deki halklar, başta Kürt halkı Türk halkıyla eşit haklı, özgür, barışçıl demokratik bir ortamda birlikte yaşamak istediklerini beyan ettikten ve bu beyan Türkiye tarafından kabul edildikten sonra devletin demokratikleştirilmesi işine girişmek, devleti hem merkezi, hem de eşitlik, özgürlük ve özerklik temelinde demokratik merkeziyetçi ilkelerle yeni baştan örgütlemek, yapılandırmak gerekecektir. Böyle bir yapılandırma sağlandıktan sora devletin nasıl işleyeceği hakkında bir fikir sahibi olabilmek için aşağıda özerk bir yapının temel ilkelerini ortaya koymaya ve Türkiye örneğinde somutlaştırmaya çalıştık. Bu sırf bir örnektir. İlerde hukukçular bunun üzerinde daha çok çalışıp daha iyi işleyen bir yapı çıkarabilirler. Biz bu örnekle eşitlik, özgürlük, özerklik temelinde demokratik bir devlet yapısının halkları ayrıştırmadığını, tersine daha çok kaynaştırdığını, hem merkezi, hem de yerel yönetime daha çok sahip çıkabileceğini göstermek istedik. Nedir bu ilkeler?

Türkiye toplumunun yeniden yapılandırılması, demokratik devletin içeriği

1. Demokratik cumhuriyet veya demokratik devlet, bugünkü Türkiye sınırları içinde yaşayan bütün ulusların ve sayısal olarak büyük veya küçük milliyetler, ulusal azınlıklar, ulusal topluluklar olmalarına bakılmaksızın halkların tümünün ortak iradesini ve temsilini ifade etmesini içerir. Bu halklar Türk, Kürt, Laz, Rum, Ermeni, Yahudi, Asuri-Süryani, Arap, Roman, Çerkes, Gürcü ve diğer Kafkas halkları, Makedon, Boşnak, Arnavut, Bulgar, Romen ve diğer Balkan halklarıdır. Demokratik devlette bu halkların yerleşik veya dağınık olmalarına bakılmaksızın bunların tümünün merkezi erkte temsil edilmesi gerekir.

2. Demokratik ve merkezi esas-lar temelindeki yeni yapı, özerk devlet ve otonom bölgelerden olu-şacaktır. Merkezi erk, Türkiye halklarının tümünün temsil edildiği bir erk olacaktır.

3. Merkezi hükümetin elinde yalnız demokratik devletin genel işleyişi olacaktır.

Buna göre:

a. Dış ticaret de dahil olmak üzere, dış ilişkiler, deniz, hava, demiryolları ve ulusal güvenlik, haberleşme, mali ve gümrüklerle ilgili sorunlar merkezi erk tarafından yürütülecektir.

b. Merkezi erkin ve özerk devletlerin erk ve idari organlar sisteminin ilkeleri ve bunların çalışma düzeni merkezi ve özerk yönetimlerin anayasalarında belirlenir. Merkezi erkin kararları bağlayıcıdır. Özerk cumhuriyetler, kendi ulusal özgül çıkarları açısından bu ilkelerin geliştirilmesinde yetkili olacaktır.

c. Merkezi erk, ülkenin birlik içinde politik ve ekonomik bakımdan gelişmesinin güvence altına alınması amacıyla özerk devletin anayasa ve öteki yasalarla çelişen karar ve talimatlarını ertelemek veya iptal etmek yetkisine sahip olacaktır.

4. Özerk erk veya cumhuriyet (devlet), demokratik devletin sınırları içinde belirlenmiş topraklar üzerinde (Kürt ulusunu alacak olursak) Kürt ulusunun kendi sorunlarını kendisinin çözmesi demektir. Bu Kürt halkının egemenliğini yansıtacaktır. Özerk erk, demokratik devletin kendi iç örgütlenmesidir.

Buna göre:

a. Özerk Kürdistan Cumhuriyeti'nin en yüksek organı olan meclis, Türkiye Kürdistan'ındaki il, ilçe, köylerden seçilmiş halkın temsil-

cilerinden oluşacaktır. Şimdiye kadar ki T.C.'nin uygulayageldiği, merkezi atamalarla oluşturduğu, yerel ve bölgesel yönetim makamları kaldırılacaktır.

b. Özerk Kürdistan'da yaşayan tüm halkların özerk yönetimin organlarında sayısal olarak temsil edilmesi o cumhuriyetin veya otonom bölgenin nüfus oranıyla saptanacaktır. Bu ilke diğer özerk cumhuriyet ve diğer otonom bölgeler için de geçerli olacaktır.

c. Seçimlerde, tespit edilmiş temsilcilikleri aracılığıyla bütün halklar nispi olarak merkezi erkin yasama ve yürütme organlarında temsil edilecektir.

d. Özerk cumhuriyet, merkezi erkçe onaylanmak koşuluyla kendi bölgesinin iç taksimatını ve sınırlarının tespitini kendisi yapacaktır.

e. Özerk cumhuriyet, merkezi devlet yasalarının, karar ve talimatlarının uygulanmasına, cumhuriyetin eğitim, sağlık, tarım, sanayi, yerel ticaret, trafik, maliye ve vergilerin örgütlenmesine, kendi bütçesinin hazırlanmasına ve kamu düzeninin korunması ve denetlenmesi özerk cumhuriyette yaşayan bütün halkların haklarının korunmasına görevli ve yetkili olacaktır, bu merkezle uyum içinde yürütülecektir.

f. Özerk cumhuriyetin devlet organlarında ve eğitim kurumlarında Kürt halkının ulusal dili Kürtçe konuşulacaktır. Bütün dillerin gelişip güçlenmesi için bütün olanaklar sağlanacak, her ulus ve ulusal azınlığın kendi dilinde okuması, yazması, yayın yapması yasaklanmayacaktır.

5. Komünistler, ulusların kendi yazgılarının kendileri tarafından çizilmesi hakkının Leninci özgül içeriğinden ve deneylerinden hareket ederler, Türkiye Kürdistan'ında Kürt halkının ulusal, topraksal özerklik istemini tanırlar, ulusal, topraksal özerkliği Türk, Kürt ve diğer tüm ulusal azınlıkların ortak çıkarları için adil bir çözüm olarak görürler.

Türkiye Kürdistan'ında özerkliğin yerleşmesiyle Kürt halkı yaşadığı topraklar üzerinde demokratik kültürünü, ulus ve dil eşitliğinin özgürce gelişmesini sağlayacak, Kürt ve Türk halkının ve diğer tüm ulusal azınlıkların karşılıklı yakınlaşmaları için objektif eğilimlerin gelişmesine büyük olanaklar yaratacaktır.

Ulusal topraksal özerklik demokratik devletin bir iç örgütlenmesidir.

6. Ulusların kendi yazgılarını kendilerinin belirlemesi hakkı, ulusal eşitsizliği ve ekonomik bakımdan zayıf olan ulusu egemenlik altına almayı getiren ve bir burjuva teorisi olan "ulusal kültürel özerklik" ile temelden ayrılır.

Ulusların kendi yazgılarının kendileri tarafından belirlenmesi hakkını, "etnik kültürel sorunlara" ve "etnik kimlik"lere indirgeyen görüşlere karşı sürekli savaş gerekir.

Ulusal topraksal özerklik temelinde, demokratik cumhuriyet, demokratik toplum, demokratik devlet için mücadele sosyalizm için savaşın kopmaz bir parçasıdır.

Ji nû ve avadankirina civata Tirkiyê û naveroka dewleta demokratik

1. Komara demokratîk an jî dewleta demokratîk pêwîste bersiva daxwazên hemû kesên ku di nav sinorên tirkiyê de dijîn, bêcgele berçavgirtina hejmara wan ya kêm an zêde, wek, hemû netewe, kêm netewe, civakên netewî, pêwîste îrada hemû gelan temsil bike û bîne ziman. Ev gelene, gelê Tirk, Kurd, Laz, Rum, Ermenî, Yahudî, Asurî-Sûryanî, Arap, Roman, Çerkes, Gûrcû û gelên din yên Kafkasya, Makedonya, Boşnak, Arnavut, Bulgar, Romen û gelên din yên Balkanan in. Di dewleta demokratîk de bêcgele ku çav li cihnişîniya wan ya liserhev an jî belavbûna wan bête kirin pêwîste evene hemû di desthilatdariya merkezî de bêne temsîl kirin.

2. Civata nû li ser bingehên demokratîk û merkezî dê ji dewletên serbixwe (ozerk) û herêmên otonom pêk bêt. Desthilatdariya merkezî dê bibe desthilatdariyek ku hemû gelên Tirkiyê tê de bêne temsîl kirin.

3. Di destê hukumeta merkezî de tenê rêveberiya giştî ya dewleta demokratîk dê hebe.

Bi gor wê:

4. Li gel ticareta li gel derveyî welat, peywendiyên derve, derya, hewa, rêyên hesin, ewlekiariya netewî, ragehandin, pirsgirêkên babesteyî bi darayî û gomrikan ve heyî, bi aliyê desthilatdariya merkezî ve têne rêvebirin.

5. Watinî û prensîbên saziyên rêveberî yên Desthilatdariya merkezî û dewletên serbixwe, şêwe û sîstema xebatên wan di zagona bingehin ya desthilatdariya merkezî û dewletên serbixwe de têne diyarkirin. Desthilatdariya merkezi biryardare. Komarên serbixwe ji bo mafên xwe yên teybet ji bo pêşdabirina van prensîban hevparin.

Desthilatdariya merkezî, biryarin komarên serbixwe ku li gel zagona bingehin ya wê dewletê nakûk be, li gel prensîbên ji bo ewlekirina yekitiya welat, li gel pêşdaçûna siyaset û aboriya welat neguncin, dikare paşde bixe an jî pesend neke.

6. Desthilatdariya serbixwe an komer (dewlet) di çarçova dewleta demokratîk ku sinorên wê diyar û li ser zemîneke diyarkirî pirsgirêkên xwe çareser dikin. Eger em netewa kurd wek nimûne bigirîn, netewa kurd pirsgirêkên xwe bi xwe çareser dike. Ev rewşe serweriya gelê kurd dabîn dike. Desthilatdariya serbixwe, xwe rêxistinkirina dewleta demokratîk ya di nav xwe de ye.

Bi gor vê:

1. Meclisa wek organa herî bilind ya Komara Kurdistana Serbixwe li Kurdistana Tirkiyê endamên meclisê ji, bajar, bajarok û gundan wek berpirsên gel têne hilbijartin. Ew şêwa ku heta niha Komara Tirkiyê bi kar anî, ango bi şandina kesên aliyê dewleta merkezî ve rêveberiyên herêmî û navçeyî dê bêne rakirin.

2. Hemû gelên ku di Kurdistana Serbixwe de dijîn bi gor rêjeya hejmara wan, dê di dezgehên rêveberiyêde komar an jî herêma otonom de cih bigirin. Ev prensîbe ji bo komar û herêmên otonom yên din jî derbaz dibe.

3. Bi gor rêjeya hejmarê, ku di hilbijartinan de berpirsiyarên wan hatine diyarkirin, hemû gel dê dezgehê rêveberî û yasa çêkirina dewleta merkezîde de bêne temsîl kirin.

4. Komara serbixwe, bi qewlê ku paş pejirandina dewleta merkezî, dikare dabeşkirin û diyarkirina sinorên xwe bi xwe pêkbîne.

5. Komara serbixwe, yasa, biryar û talîmatên dewleta merkezî dabîn dike, her we komar pirsgirêkên perwedeyi, pizişkî, kişawerzî, sanayi, ticareta herêmî, trafîk, darayî û berhevkirina zikatê çareser dike, butça xwe amade dike, aramî, ewlekarî û rawêjkariya civatê dabîn dike, parastin û pesendkirina hemû mafên wan gelên ku di komarê de dijîn berpirsiyar û erkdare, evane bi hemahengî li gel dewleta merkezî têne rêvebirin.

6. Di dezgehên komara serbixwe û di dezgehên perwerdê de, zimanê gelê kurd yê netewî, kurdî, dê bête axaftin. Ji bo bi hêzkirin û pêşveçûna hemû zimanan, hemû mecal dê bêne bikar anîn, xwendin, nivîsandin û weşan bi zimanê hemû netewe û kêm netewan nikare bête qedexekirin.

7. (5) Komunist, mafê çarenivîsa gelen ku bi xwe li ser çarenivîsa xwe biryar didin, bi gor naveroka dîtin û tecrubên teybetî yên Lenin, dinirxîne. Li Kurdistana Tirkiyê daxwazên gelê kurd yên ji bo erdnigarî, netewî û serbixwebûnê nas dike, serbixwebûna erdnigarî û netewî ji bo mafên kurd, tirk û hemû netewên din wek çareseriyek adilane tê dîtin.

Bi dabînbûna serbixweyîyê di Kurdistana Tirkiyêde, gelê kurd dê li ser axa xwe, çanda xwe ya demokratîk, yeksanîya netewe û zimanê xwe dê bi azadane pêşve bibe. Ji bo nêzîkbûna gelên Tirk, Kurd û hemû gel û kêmnetewên din helwestên bê alî dê bêne afirandin. Serbixwebûna erdnigarî û neteweyî, xwe rêxistinkirina dewleta demokratîk ya di nav xwe de ye.

8. (6) Mafê çarenivîsa gelen ku ji aliyê wan ve bête diyarkirin, bi gor teoriya burjuva ku behsê ”serbixwebûna neteweyî û çandî” dikin gelek ciyawaze û tê wê wateyê ku, netewên di alîyê aborî bêhêz bin dikevinê bin bandora wan. Divê dijî ewên ku dixwazin mafê çarenivîsa gelan, dadibezînine asta mafên regestî û çandî an jî nasnameya regestî, her tim tekoşîn bête dayin. Serbixwebûna neteweyî û erdnigarî bingehê xebata ji bo, komara demokratîk, civata demokratîk, dewleta demokratîke û beşek ji tekoşîna ji bo sosyalîzmê ye.

NÂZIM'IN 1961 YILINDA KÂMURAN BEDİRHAN'A YAZDIĞI MEKTUP!

“Kökleri yüzyılların derinliklerine dalan, tarihiyle, kültürüyle, Kürt milletinin önemli bir çoğunluğu Anadolu'nun bir parçasında yaşar.

Anadolu'nun öbür parçalarında yaşayan Türk milletini, Kürt milleti kardeşi sayar. Her iki millet, bütün imparatorluklar gibi, halkların zindanı olan Osmanlı İmparatorluğu' nda, Türk ve Kürt derebeylerinin, Osmanlı İmparatorluk idaresinin ağır zincirlerine vurulmuşlardır. Osmanlı İmparatorluğu yıkıldıktan sonra ise her iki millet emperyalizme karşı tek bir cephe kurup çarpışmışlardır.

Anadolu milli kurtuluş hareketi yalnız Türkler için değil, Kürtler için de tarihlerinin en şerefli sayfalarından biridir. O dövüş yıllarının sonradan Türk idarecilerince yasak edilen en unutulmaz türkülerinden biri, “Vurun Kürt uşağı namus günüdür” diye başlar. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra, Türk idarecileri ve egemen çevreleri, Kürt hareketine tamamıyla vaat ettikleri millet ve insan haklarını tanımadı. Hatta işi Kürt milletinin millet olarak varlığını bile inkâra kadar götürdü.

Bu dönem, Türk idarecilerinin ve egemen sınıflarının emperyalizmle uzlaşmaya başlaması dönemidir. Bu inkârla, bu uzlaşmamanın aynı dönemde baş göstermesi sadece bir rastlaşma değildir.

Bugün Türkiye Cumhuriyeti'ni Orta ve Yakın Doğu'da emperyalizmin kalelerinden biri haline getiren Türk politikacıları, Kürt milletinin milli varlığını inkârda ısrar ediyor ve Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde öteki azınlıklarına tanıdığı hakları bile Kürt milletine tanımıyor. Türk ve Kürt halklarının Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları içinde dış ve iç politikada aynı emellere hasret çekmeleri, bugünkü Türk idarecilerini korkutuyor. Her iki millet, kardeş milli kültürlerini, milli ekonomilerini geliştirmek, toprağa, tarım araçlarına, hürriyete, demokratik haklara kavuşmak istiyor. Türk ve Kürt halkları Türkiye Cumhuriyeti'nin tarafsız bir politika gütmesini, emperyalizmin üssü olmaktan kurtulmasını özlüyor.

Gerçek Türk yurtseverleri, Kürt kardeşlerinin Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde milli haklarına kavuşmak için yaptığı kavgayı can ve gönülden nasıl destekliyorsa, gerçek Kürt yurtseverleri de Türk halkının demokrasi ve milli bağımsızlık için yaptığı kavgayı öylece destekliyor. Anadolu'da yaşayan Türklerle Kürtlerin arasına nifak sokmak isteyen gerici, sömürücü, karanlık kuvvetler, emperyalizmle el ele vererek halklarımızı daha kolay ezmek istiyorlar.

Kürt ve Türk halklarının bahtiyarlığa, insanca yaşamaya varmak için derebeylerine, kara kuvvetlerine, şehir ve köy ağalarına, gericilere, ırkçılara, milletlerin varlıklarını ve haklarını inkâr edenlere, halkları birbirine düşürüp, dostlarından rahatça geçinenlere, emperyalistlerin uşaklarına karşı yürüttükleri yeni milli kurtuluş savaşının zaferi, Kürt ve Türk halklarının elbirliğiyle kazanılır.

Ancak böyle bir elbirliğiyle kardeş iki millet hürriyete, milli ve insan haklarına kavuşabilir.” Nâzım Hikmet, 1961

KADIN HAREKETİ ÜZERİNE

-Ada İLERİ-

Günümüzde kadın üzerindeki çifte baskı ve sömürü hala devam etmektedir. Ailede ve toplumda baskı, şiddet ve sömürüye karşı mücadelede kadınlar birçok haklar elde ettiler. Ama erkelerle birlikte eşit haklı toplumsal yaşamın tüm alanlarına katılmalarının önü tam açılamadı. Aile içinde kadına yönelik şiddetin önü tam alınamadı. Kadının aşağılanması, horlanması devam ediyor. Ev, mutfak, çocuk bakımı, erkeğe itaat, dini kurallara biat gibi klasik kadın rolü bugüne kadar her yanıyla aşılmış değildir. Toplumda erkek egemenliğinin kırılması ve kalkması, kadının özgürleşmesi demokrasi ve sınıf mücadelesiyle sıkı sıkıya bağlıdır. Erkek egemenliğinin altında da sınıf egemenliği yatmaktadır. Tarih boyunca kadın hep iki egemenliğe, erkek ve sınıf egemenliğine, erkek ve sınıf sömürüsüne karşı savaşagelmiştir. Türkiyeli kadınlar da bu mücadeleler içinde az da olsa küçümsenmeyecek haklar elde etmişlerdir.

Bizim toplumda, Osmanlı'dan günümüze kadınlar farklı taleplerle yaşama, mücadeleye katıldılar. Bu bazen dünya kadın hareketinin bir devamı niteliğinde toplumsal yaşama etkin bireyler olarak katılmaları biçiminde iken, bazen de cumhuriyetin kurucu ilkeleri etrafında araçsallaştırılarak kadınlık rollerinin yeniden üretilmesine salık veren yaklaşımlar biçiminde yaşandı. Formel politik ve hukuksal eşitlik yönündeki haklar genel olarak kağıt üzerinde kaldı. Bunların hayata geçmesi için daha uzun mücadeleler gerekmektedir.

Kadınlar politik yaşamın öznesi olma yönünde adımlar attığında erkek egemen zihniyetin yeniden üretilmiş bir biçimi olan cumhuriyet döneminin kurucu ideolojisi olan Kemalizm tarafından tehdit olarak hep algılana gelmiştir. Kadınlar sadece kendilerine bahşedilen seçme ve seçilme hakkı ile yetinmeye zorlandılar. Ama seçilmeleri, parlamentoda, hükümette yer almaları engellendi.

Kemalizmin kadınlar için öngördüğü roller, kadınlık rollerinin yeniden üretildiği öğretmenlik, hastabakıcılık, doktorluk vb. mesleklerle sınırlı kaldı. İkinci bin yılda bile kadınların kamu sektöründe birinci kademede temsil oranı binde 3 ile sınırlı kaldı. Yönetim organlarından uzak tutulmaya çalışıldılar.

Aslında benzer bir sorun toplumsal dönüşümün temsilcisi olan muhalefet kesimleri (sosyal demokratlar, sosyalistler ve komünistler) içinde de farklı biçimlerde yaşandı.

Reel sosyalizmde işçi sınıfının iktidarıyla birlikte kadınlar üzerinde; hem ailedeki, hem toplumdaki baskının, sömürünün temelleri tümden kaldırıldı. Proleter devletin sağladığı olanaklarla kadın erkeğe bağımlıktan kurtuldu, toplumda yönetici konumlara gelmeye başladı. Ne ki, yine de kadınların bağımsız örgütlenmeleri politbürosu erkekler tarafından oluşturulan politik yapılanmaların gölgesinde kaldı. Her ne kadar farklı biçimler altında politik yaşama katılmak amacıyla kurulan kadın örgütleri, geçiş döneminin zorunluluğu olarak, erkek egemen tarzda tasarlanan politik örgütlenmeler yüzünden aktif politik özneler haline gelemedi. Siyasal görüş farkına bakılmaksızın kadınların etkin katılmadığı bir toplumsal muhalefet başarılı olamaz. Kadınlara ikincil bir rol biçmek toplumsal gelişmenin önünü kesmektir.

Sovyet deneyiminin başarısızlıkla sonuçlanmasının ardından etnik ve dinsel kimlikler etrafında yeni örgütlenmeler ortaya çıktı. Kadınların elde ettikleri hakların hemen hemen hepsi yok edidi. Kapitalist toplumda kadınlar üzerindeki çifte baskı ve sömürü daha da arttı. Sınıf mücadelesinin her geçen gün mevzi yitirmeye ve cazibe merkezi olmaktan çıkmaya başladığı dönemde kimlik ve din siyaseti, kadına şiddet ve kadının toplumsal yaşamdan dışlanması daha etkin bir şekilde kamusal alanda görünmeye başladı. Kadının özgürleşme mücadelesi kapitalist baskı ve sömürüye karşı demokrasi ve sosyalizm mücadelesiyle iç içe girmiştir. Kadınların aktif katılmadığı bir hareket, bir sınıf mücadelesi, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi, ulusal kurtuluş hareketi, yığınsallaşamaz, başarılı olmaz.

Büyük bir hüsranla sonuçlanan İran İslam Devrimi de kadınlar olmadan başarıya ulaşamazdı.

Kürt kadınlarının katılmadığı Kürt Özgürlük Hareketi de bir halk hareketine dönüşemezdi. Bugün hem şehirde, hem kırda, hem dağda savaşların önünde yürüyen, Kürt özgürlük hareketini yenilmez kılan en önemli faktörlerden biri de Kürt kadınlarıdır, onların özgür örgütleri ve mücadelesidir.

Yanı başımızda bir yangın yerine dönen Ortadoğu'da, özel olarak da Suriye'de, Rojova'da kadınlar olmadan İŞİD cellatlarının halledilmesi olanaksızdı. Cephelerde savaşan YPG gerillalarının yarısı kadındır.

PKK'den HDP'ye kadar Kürdi bir duyarlılıktan hareket eden Kürt Özgürlük Hareketi savaş meydanlarında yanı başında dövüşen kadınlara olağan zamanlarda pozitif ayrımcılık yapmaya, kadınların kamusal alanda daha görünür olmaya başlamalarına vesile oldu. Tekçi ve faşizan politikalar izleyen derin devlet ve AKP iktidarının ceberrut uygulamalarına "demokratik merkeziyetçiliğin" özünde olan bir teklifle "demokratik özerklik"le yoluna devam etme kararı alan Kürt Özgürlük Hareketi yerel yönetim organlarından başlayarak halklar mozaiği olan bu coğrafyada (Siz onu Kürdistan diye okuyun) kadınların her düzeyde toplumsal katılımını gözeten "eş başkanlık" uy-

gulamasıyla sadece Anadolu coğrafyası, Türkiye ve Kürdistan için değil, özgürlük mücadelesi veren bütün hareketler için de bir örnek sundular.

Kürt kadınındaki özgürleşmeye, kazandığı özgüvene sıradan bir örnek, Ağrı, Doğubayazıt'ta hapishanelerdeki siyasal tutsakların yazılarıyla katıldığı Türkçe/Kürtçe düzenlenen şiir ve öykü ödülünün verilmesi için yapılan "Edebiyat ve Barış" konulu bir panelde gerçekleştirilen etkinliğe geleneksel kostümleriyle katılan iki dengbej (türkü söyleyen) kadının söylediği stranlar (türküler) esnasında sergiledikleri tavırdı:

Kadınlardan görece genç olanı bir süre sonra türkü söylerken bir ara ne söyleyeceğini unuttu. Kendinden yaşlı olan kadın sözü aldı ve türkü söylemeye devam etti. Genç kadın söyleyeceği türküyü hatırlayıncaya kadar sahnede kaldı. Hatırlayınca da bıraktığı yerden türkü okumaya devam etti.

Bu hareketin ordakiler üzerindeki etkisi şu idi:Geleneksel kostümleriyle sahnede yer alan o iki kadını evinin dört duvarının dışına çıkararak Kürt coğrafyasında ciddi bir meydan okuma anlamına gelen kalabalıklar karşısında türkü okuyacak kadar kamusal alanda görünür olmasını, özgüven kazanmasını sağlayan güce ve iradeye kayıtsız kalınamaz. PKK'yi Erdoğan'ın uğraşısına rağmen marjinal yaptırmayan, onu sürekli yükselen bir halk hareketine dönüştüren irade budur: Özgürleşen kadın, tüm sınıflarıyla özgürleşen halktır.

Mustafa Suphi ve yoldaşları, Türkiye işçi sınıfının, Türk, Kürt ve Anadolu Halklarının kurtuluş mücadelesinde yaşıyor!

Mustafa Kemal'in Halk Güçlerini ve Mustafa Suphi'yi yok etme planı

(1. Sayfadan devam)

Parti 2 Ocak 1921'de kapatıldı, gazetecileri İstiklal Mahkemesi'nde yargılandı. Yeni Dünya yazarları 'eylem ve yazı yoluyla vatan hainliği suçunu' işledikleri gerekçesiyle Mustafa Nuri 5 yıla, Nizamettin Nazif (Tepedelenlioğlu) 8 yıla mahkûm edildi. Gazete'nin imtiyaz sahibi ve baş yazarı Arif Oruç, 5 ay tutukluluğu yeterli görülerek Kayseri'ye sürgün edildi, matbaa da Yunus Nadi'nin *'Yenigün Gazetesi*'ne devredilerek bugünkü '*Cumhuriyet Gazetesi*'nin harcına katıldı. İttihatçılığına rağmen Halide Edip Adıvar'ın *'Kurtuluş Savaşı günlerinin en inanmış sos*yalisti' dediği resmi TKF'nın Genel Sekreteri Çerkes Hakkı Behiç Bey, Mehmet Rauf (Orbay)'a gönderdiği mektupta*" Başyazarlığını yaptığım Yeni Dünya gazetesi eşkıya yatağı gibi basıldı... Önce, 'komünist partisi' kurulması Mustafa Kemal Paşa'nın fikriydi, sonra da, 'büyük özverilerle kurduğumuz parti ve ben Ethem isyanına katılmak dedikodusuyla cezalandırıldık, hatta aldatıldık"* demektedir. Resmi TKP kurma oyunu bugün de, anayasada komünist parti kurma yasağına rağmen, SİP-TKP ve türevleriyle devam etmektedir.

1920 yılı sonunda devletin siyasete böyle zorbalık, entrika ve kaba güçle müdahalesi, kendi dışındaki bütün siyasal ve toplumsal hareketleri siyasi rakip *"düşman ve hain"* olarak görmesi, *"sol"* düşünceyi, siyaset ve örgütlenmeleri yeraltına mahkûm etmesi, yeni kurulacak rejimin toplumsal tabanını daralttığı gibi otoriterizmi sistemleştirmesini kolaylaştırmıştır.

2 Ocak 1921 tarihli telgrafında Ethem:*"Köprüyü geçinceye kadar öyle olsun diyorsunuz, ama bilmiyorsunuz ki köprünün binde birine ulaşamamışsınızdır. Ah içleri fesat dolu yurtseverler; zavallı Millet Meclisi, sizin sahte askeri ünlerinizi anlamış değil. Bundan ötürü yurtseverlik duygularım şu sözleri söylememi emrediyor. Bana karşı güven verici bir durum alınız, aksi halde gerçek ve*

hak başarı kazanacaktır. Tarih bana az, size çok lanet edecektir." demektedir.

Kars'ta Kazım Karabekir Mustafa Suphi'ye, gelişini telgrafla Mustafa Kemal'e haber vermesini tavsiye etti. 29 Aralık'ta Mustafa Kemal, Kazım Karabekir'e şu telgrafı yolladı. Telgrafta, *"Ankara'da komünist akımlar arzuya aykırıdır. Bakû Türk Komünist Fırkası Başkanı Mustafa Suphi'nin bu akımları körüklemesi sakıncası akla gelmektedir. Kendisini gördükten sonra devletlerinin görüşlerinin bildirilmesini rica ederim"* denmektedir. Kazım Karabekir gelen emri anlamıştı: Mustafa Suphiler Ankara'ya ulaşmamalı, kendisi de duruma göre davranmalıydı.

Mustafa Kemal 3 Ocak'taki Meclis oturumunda, Erzurum Mebusu Hüseyin Avni'ye hitaben şöyle diyordu: *"Komünizm yayılması konusuna gelince; kendileri buyurdular ki, bu bir mikroptur, istense de girer istenmese de. O halde çaresi yok demektir. Mademki maddi önlemle önüne geçilemeyen yayılmadır, mutlaka bulaşıcı olacaktır. Sanırım buna karşı önlem almak sorunuyla söz konusu siyasal konuları seçmek ve ayrı tutmak uygun olur…"*

Söz konusu önlemleri de Kazım Karabekir düşündü ve aynı gün Erzurum Valisine; *"Adı geçenle arkadaşlarının Erzurum'a varışları gününden başlayarak gerek gazete yayınları gerekse halka uygun düşecek gösteri ve baskılarla daha içerilere yolculuğun ve ülkede kalıp çalışmanın olanaksızlığı hakkında kendilerinde gereken izlenimler yaratılır…"* diye talimat verdi. Karabekir, Trabzon'da da benzer eylemlerin yapılmasını ama bunların Bolşevikliğe karşı değil, söz konusu kişilere karşı olduğunun gösterilmesi gerektiğini istiyordu. Benzer bir telgrafı Gümüşhane Valisine de gönderdi.

Kazım Karabekir, o zaman Rusya'ya atanan Yusuf Kemal ve Rıza Nur'un Ankara'dan gelişini bahane

ederek Suphileri Kars'ta bekletmeye başladı. Mustafa Suphi 5 Ocak 1921'de İsmail Hakkı'ya yazdığı mektubunda, Kars'ta zorunlu bekletildiklerini ve Karabekir'in tutumundan kuşkulandığını yazıyordu.

Mustafa Suphi Kars'ta bekletilirken Ankara'da kazan kaynıyordu. Erzurum Mebusu Hüseyin Avni'nin Kazım Karabekir'i açıkca Bolşevik destekçisi olarak suçlaması üzerine, Mustafa Kemal 1921 Ocak 17-22 günlerinde Mecliste gizli oturumdaki uzun konuşmasında şöyle der:

"Efendiler, çok önemli bir sorun üzerindeyiz…Hükümetin bugüne kadar izlediği siyaset ulusal emellere tümüyle uygundur… Meclisiniz ve Hükümetiniz bağımsız bir devlet olarak, Rusya Bolşevik Cumhuriyeti denilen devletle siyasi ilişkilerinde komünistlik ve Bolşeviklik esaslarını asla dile getirmemiştir... Bolşevik Rus devlet adamlarının, devlet adalarımızla ilişkilerinde Rusya dahilinde milletimizin soysuz, herhalde sersem birtakım evlatları oralarda serseriliklerine devam etmişlerdir. Bu serseriler bir iş yapmak hayaline kapılarak görünüşte ülke ve milletimize yararlı olmak için Türkiye Komünist Fırkası kurmuşlar ve bunların başında da Mustafa Suphi ve benzerleri bulunmaktadır. Bunlar gerçek vatan ve millet duygusuyla değil, kanımca belki kendilerine para veren, koruyan ve bunlara önem atfeden Moskova'daki ilke sahiplerine yaranmak için bir takım serserice girişimlerde bulunmuşlardır. Yaptıkları, Rus Bolşevizmini türlü kanallardan ülkeye sokmak olmuştur. Böylece memleketimize, milletimize dışarıdan komünizm akımı sokulmaya başlanmıştır."

"Efendiler, iki türlü önlem olabilirdi. Birisi Komünizm diyenin kafasını doğrudan kırmak; ikincisi Rusya'dan gelen herkesi denizden gelmişse vapurdan çıkarmadan, karadan gelmişse derhal sınır dışına defetmek gibi zorlu, şiddetli, kırıcı olmak. Bu önlemleri uygulamakta iki açıdan yararsızlık gördük. Birincisi; iyi siyasi ilişkiler süedürmemiz gereken Sovyet Rusya tümüyle komünisttir. Böyle zorlayıcı önlem uygulayacak olursak kayıtsız koşulsuz Ruslarla ilişkide bulunmamak gerekir. ...O halde uygulayacağımız önlemlerde dostluğunu istediğimiz bir milletin, hükümetin ilkelerini aşağılamamak zorundayız. Bu bakış açısıyla zorlayıcı önlem kullanmak istemedik."

"… Hüseyin Avni bey biraderimiz Kazım Paşa'yı azarında hatalıdır... Mustafa Suphi geliyor. Bir kere Mustafa Suphi'yi doğuda herkesten ve Hüseyin Avni Bey'den de önce ortaya çıkaran Kazım Karabekir Paşa'dır… Bu adamın ülkeye girmesinin zarar vereceğini takdir eden Kazım Karabekir Paşa'dır ve bunun ülke dışına kovulması gerekeceğini bilen ve bunun planını yapan da Kazım Karabekir Paşa'dır. Yoksa Erzurum Valiliğiniz değildir. Biz değiliz efendiler. Akıllıca yapmış olduğu; gerekli kişileri herkesten önce işe sevkeden yine Kazım Karabekir Paşa'dır... Bilmem Bolşeviklere eğimliymiş, Mustafa Suphi'nin bilmem nesiymiş... Herkesten önce güçlü önlemler alan Kazım Paşa'dır."

"Necati Bey'le Hamit Bey'in bildikleri delege kurulunun bir faaliyet evresini belki bilirsiniz. Ama Kazım Karabekir Paşa'ya Bakanlar

kurulundan verilen talimatı bilir misiniz? Bana yazdığı telgraftan sizin de bilginiz vardır. Konuyu aydınlatmak için soruyorum. Orada ne renk ve şekil göstereceğine ilişkin Hamit Bey'in ve Necati Bey'in bigileri yoktur."

Bu konuşmasında Mustafa Kemal Meclisi azarlayarak; Kazım Karabekir'e nasıl bir talimat verildiğini bilmeden konuşmayın demek istiyor ve iki yüzlülüğünü sergiliyor. 13 Eylül'de Suphi'e gönderdigi mektupta ise "amaç ve ilkelerde tümüyle ortak olduğumuz Türkiye İştirakiyun Teşkilatı'ndan maddi ve manevi, gereğince yararlanmak"tan, Sovyet yardımı için onların önemin-den bahsederken, Meclisteki konuşmasında Suphilerden "bu serseriler bir iş yapmak hayaline kapılarak görünüşte ülke ve milletimize yararlı olmak için Türkiye Komünist Fırkası kurmuşlar" diye hakaret etmektedir.

Mustafa Suphilerin katli planı uygulamaya koyuluyor

Mecliste bunlar olurken, Mustafa Suphi ve 14 yoldaşımız 18 Ocak 1921'de Erzurum'a gitmek üzere trenle Kars'tan yola çıktılar. 22 Ocak'ta vardıkları Erzurum'da*" çağdaş"*Türkiye'nin ilk*" Komünizmle Mücadele Derneği*";" Muhafaza-i Mukaddesat Cemiyeti"nin provokasyonuyla karşılaştılar. Bunlar çıkarttıkları bildiride halkı, Rusya'dan gelmiş anası babası belirsiz, mazileri karanlık, Allah, Peygamber, Halife ve şeriat yok diyen, kadınlardan başlayarak gizliliği ortadan kaldıracak olan cani iblislere karşı gelmeye çağrıyorlardı. Bu iddialarla halkın galeyana gelmesi üzerine, Suphiler Erzurum'a sokulmadı, Karabıyık'a gönderildi. Buradan Bayburt'a, oradan da Trabzon Maçka'ya yollandı. Yol boyunca gösteriler devam etti.

Erzurum Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti`nin Meclis'e olayları anlatan bir telgrafı geldi. Telgraf Meclis`te ayakta alkışlar arasında okundu. Mustafa Kemal, devletin her şeyden haberdar olduğunu gösteren ve Erzurumlularla hemfikir olduğunu beyan ede

n bir konuşma yaptı. Kâzım Karabekir'in Mustafa Suphi ve arkadaşları için yaptığı plandan övgüyle sözetti. Ardından Erzurum Valisi 'Deli Hamit'e acele olarak çektiği telgrafta, *"Mustafa Suphi'yle birlikte kaç kişi olduğunun ve kendisiyle birlikte gönderilip gönderilmediklerinin bildirilmesini rica ederim"* diyordu.

Mustafa Suphi'lerle yola çıkan Baytar Abdülkadir, Kars`tan Trabzon`daki kardeşi Mehmet Efendi`ye gelişlerini müjdelemiş, Mehmet Efendi vekilliğini yaptığı Kayıkçılar Kâhyası Yahya'ya bu haberi verdiğinde, Yahya kendisine Mustafa Suphi ve arkadaşları konusunda Ankara'dan emir aldığını, kardeşinin kurtulmasını istiyorsa şehre girmesini engellemesini tavsiye etmiştir. Abdülkadir`in hayatını bu uyarı kurtarmıştır.

28 Ocak'da Suphiler Maçka'dan Trabzon'a yola çıktılar. O gün Trabzon`da olağanüstü hareketlilik vardı. Sovyet Konsolosluğu elemanlarına sokağa çıkmamaları tembih edilmişti. Trabzon Müdafaa-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti Başkanı ve eski Teşkilat-ı Mahsusa`cı Barutçuzade Ahmet Bey`in oğlu Faik Bey halkı, "Rusya`daki esir kardeşlerimizi kurşuna dizdiren dinsiz vatan hainleri geliyor, onlardan intikam alalım" diye galeyana getirerek Değirmendere'ye götürdü. Burada kayıkçılar kahyası Yahya, Suphilerin yolunu keserek, doğru limana götürdü. Önce onları kayıklara bindirdi, sonra arkadan kendi tayfalarını... Bundan sonrası biliniyor, son nefese kadar kavga...

TKP tarihinde 15'lerle ilgili belirtilmesi gereken diğer bir konu da Mustafa Suphi'nin eşi, parti kayıtlarında adı Meryem olarak geçen Maria Suphi'dir. Tarihi 10 Eylül 1920 günü Bakû'de yapılan TKP'nin kuruluş kurultayında Merkez Komitesi'ne seçilen tek kadın olan Meryem yoldaş, daha sonra Anadolu'ya giden heyette bulunuyordu. Mustafa Suphi ve 14 yoldaşın Karadeniz'de katledildiği gün, Meryem yoldaşın başına gelenleri Baytar Abdülkadir'in şu anlatımıyla öğreniyoruz:

"Kadının hangi evde olduğunu öğrenmek için çok uğraştım ama hiçbir bilgi alamadım. Önce Kahya'nın (Suphilerin katlinde birinci derecede görev alan Trabzon Müdafaa-i Milliye reisinin sağkolu kayıkçılar kahyası Yahya) evinde olduğunu, sonra Nemlizade Ragıp Bey'in evinde olduğunu söylediler. Bazı üç dört defa olmak üzere evlerinin kapılarından geçiyordum. Belki rast gelirim ya da pencereden bakarken görüp nerede olduğunu öğrenirim diye uğraştım. Fakat hiçbir yerden haber almadım. Epey zaman geçtikten sonra kadının Kâhya tarafından Rizelilere hediye edildiğini ve orada bir zevk arasında öldürüldüğünü haber aldım."

TKP MK üyesi evrensel şair Nâzım Hikmet, Suphi ve 15 yoldaşımızın burjuvazi tarafından katledilişini şöyle anlatır:

28 KANUNUSANİ

ta ata aa ta ta ha ta tta ta
tarih
sınıfların
mücadelesidir
1921
kanunisani 28
karadeniz
burjuvazi
biz
on beş kasap çengelinde sallanan
on beş kesik baş
yoldaş
bunların sen
isimlerini aklında tutma
fakat
28 kanunisaniyi unutma!
"siyah gece
"beyaz kar
"rüzgar
"rüzgar".
trabzondan bir motor açılıyor
sa-hil-de-ka-la-ba-lık!
motoru taşlıyorlar
son perdeye başlıyorlar!
burjuva kemal'in omuzuna binmiş
kemal kumandanın kordonuna
kumandan kahyanın cebine inmiş
kahya adamlarının donuna
uluyorlar
hav... hav... hak... tü
yoldaş unutma bunu burjuvazi
ne zaman aldatsa bizi
böyle haykırır:
hav...hav...hak...tü
gördün mü ikinci motörü?
içinde kim var?
arkalarından gidiyorlar.
ikinci motör birinciye yetişti
bordoları bitişti
motörler sarsılıyor
dalgalar sallıyor sallıyor dalgalar.
hayır
iki motörde iki sınıf çarpışıyor
biz onlar!
biz silahsız onlar kamalı
tırnaklanmız
kavga son nefese kadar
kavga
dişlerimiz ellerini kemiriyor
kamanın ucu giriyor
girdi...
yoldaşlar, ey!
artık lüzum yok fazla söze:
bakın göz göze
karadeniz
on beş kere açtı göğsünü,
on beş kere örtüldü.
onbeşlerin hepsi
bir komünist gibi öldü

1923 Moskova / Nâzım Hikmet

Olaylar yatıştıktan 4 ay sonra Yahya'ya Ankara'dan tebrik telgrafı geldi:

"Vatansever duygularınıza ve güvenilirliğinize teşekkür ederim. T.B.M.M. Reisi Mustafa Kemal."

Tarihçi Cemal Kutay Mustafa Suphilerin katliyle ilgili değerlendirmede Kemalist burjuvazinin hedefini açıkca ifade ediyordu: *"Onları Ankara'ya sokmamak, Yunan'ı denize dökmekten de hayati bir şart olmuştu... Ve bu şerefli vatan görevini nefislerine layık görenler, 28 Ocak 1921 gecesi Trabzon açıklarında Mustafa Suphi ve ondört yoldaşının cesetlerini Karadeniz'in dalgalarına teslim ettiler."* Kemalist burjuvazi ve onların temsilcileriyle sınıf savaşı böylesine sert ve kanlı başlamıştır. Ve bu savaş hâlâ sürüyor. Bugün Kürt halkıyla Türk devleti arasındaki savaş, Mustafa Suphilere karşı girişilen katliamın günümüzdeki devamıdır.

TÜRKİYE ÇOK ULUSLU DEVLET GERÇEĞİNİ KABUL ETMELİDİR!

Utku YILMAZ

Türkiye'nin çok uluslu olduğu gerçeğini kabul etmeden ne demokrasi mücadelesi ne de sınıf mücadelesi başarıya ulaşamamaktadır. Türkiye'nin asıl sorunu Kürtler değil, egemenlerin ve Türklerin ülkenin bölünme korkusudur. Aslında Dünyada ve Türkiye'de ulus meselesi de, işçi sınıfı meselesi de kapitalizmle doğmuştur. Osmanlı'nın bölünmesinin ardından Osmanlı artığı feodaller ve bir kısım burjuvanın hakimiyetiyle çok uluslu topraklar üzerinde, Trakya ve Anadolu'da bir Türk ulusu ve devleti yaratma çabaları tüm inkâr, asimilasyon ve zorbalığa, soykırıma rağmen başarıya ulaşamamıştır.

Bugün ülkenin önünde duran en önemli sorun bu çok uluslu yapıyı tekleştirme ve gerçekçi olmayan devletin bekâsı sorunudur. Çekilen acılar, yokluk, yoksulluk, sömürü, savaşlardan çıkamayışımız, her seçim akşamı ekranlardan evimize yansıyan geleceğimizin karartılmasına dair karanlık tablo, ülkenin çekilmez hale getirilen durumunun en önemli nedeni budur.

Bu saçma sapan amaç uğruna demokrasimiz, özgürlüklerimiz, barışımız, halklarımızın çalışma hayatı, ekonomik, sosyal hakları, ülkenin iş potansiyeli, kalkınması, şeffaflaşması, eğitimi, sağlığı *(kamu hastanelerine-üniversite hastanelerine teknoloji yatırımı yapılamaması, ilaç ve pahalı ameliyat ve ilaçlara destek kısıntıları)* kültürü *(Ortadoğululaşması)*, tarihi, saymakla bitmeyen sorunlar başımıza bela edilmiştir.

Nereden Başlamalıyız?

Öncelikle "Türkiye yalnız Türklerin değildir" bunu kabul etmekle başlayacağız. Türkiye'nin Türkleri olarak kendimizi memleketin asıl sahibi tek kadim milleti yalanından sıyıracağız. Anadolu topraklarında başka kadim milletler olduğu ve varlığını sürdürdükleri tarihi gerçeğini kabulleneceğiz. Hepimiz yerliyiz ama tek millet değiliz. Türk aydınları, demokratları, ilericileri, devrimcileri, sosyal demokratları, sosyalistleri, komü-

nistleri milliyetçilik hastalığından arınacağız. Milletin birliği, devletin bütünlüğü, devletin bekâsı, son Türk devletinin parçalanarak yok olma korkusundan kurtulacağız.

Korkunun ecele faydası olmuyor! Yaşadık gördük!

Bugüne kadar bölünme korkusuyla iç savaş ve sınır ötesi harekatlarla kaybettiklerimiz saymakla bitmez. Her gün savaş çığırtkanlığı, küçücük çocuklara "Allah şehitlik mertebesi nasip etsin" diyen, onlara yaşamayı, geleceği hazırlamak yerine ölümü vaadeden bir devlet başkanımız bu sayede oldu. Bu tekçi iktidar zihniyeti sayesinde "din de elden gitti". Tek millet dedikçe halkların ayrılma, devletin parçalanma potansiyeli arttı. Tek din, hâttâ tek mezhep dedikçe dinci faşist iktidara tepki olarak dindarlar arasında bile ateist sayısı 3 kat arttı.

Devletin koruması gereken vatandaşın mal, can, namus hepsini bırakıp yarattıkları ucube devlet geleneği ve uygulamasıyla asıl bölücülüğü faşist iktidarlar yaptı, yapmaya devam ediyorlar.

Onlar dışladıkça, onlar eziyet ettikçe, onlar öldürdükçe ezilenler, dışlananlar haklı olarak isyan bayrağını çekiyorlar. Önce devlet silah çektiği için, onlar da silah çe-

kiyorlar. Şimdilik Kürtler silahlandı, bu gidişle başkaları da onlara katılmaya devam edecektir. Gönüllü bir ortaklık olmadıkça, birlik zorbalıkla asla mümkün değildir. Asıl Türkiye Cumhuriyeti'nin bölünmesi suçsa bu suçu iktidar sahipleri işliyor.

Türkiye'nin önünde iki yol var.

Ya milliyetçi, ırkçı faşist, inkâr, asimilasyon, soykırım, silah zoruyla "ya sev, ya terket" söylemleriyle "bizim gidecek başka vatanımız yok" diyen topraklarımızdaki kadim halkların "siz topraklarımızdan elinizi çekin" itirazlarıyla karşılaşacaklardır. Bu halklar kaderlerini tayin etmek suretiyle ayrılma haklarını kullanmak zorunda kalacaklar.

Ya da çok uluslu Türkiye gerçeğini kabul ederek ortak vatan topraklarında birlikte yaşayacağımız ortaklaştığımız bir Anayasa şemsiyesi altında yaşamanın zeminini yaratmak için çaba sarf edeceğiz.

Biz dost ve kadim halklar kardeşliğimizi barış, eşitlik, özgürlük, özerklik, demokrasi temeline oturtmaya çalışacağız. Takdir ezilen ve sömürülen ulusların kendi ellerindedir. Bölünür müyüz bölünmez miyiz tarafların rızasına bağlıdır. Karı-koca arasında da bir geçimsizlik varsa taraflardan birinin istemesi halinde boşanılabiliyorsa halkların birlikteliği de iki tarafın isteğiyle, ayrılması ise tek tarafın isteğiyle olabilecektir.

İşte bunun için korkunun ecele faydası yoktur. Bölüneceksek de bölünürüz. Herkes önüne bakar. Enerjisini birbirini yok etmeye harcamaz. Başta Türkiye'nin Türkleri demokrasi, barış ve huzur içinde halklar arasında kardeşçe yaşamı mümkün kılmak için elinden geleni yapacak, yaraları sarmak için gereğini yapacak olmuyorsa zorlamayacak. Ezilen ve sömürülen ulusların kendi kaderlerini kendilerinin belirlemesine bırakacak. "Ben bitti demeden bitmez" kabilinden milliyetçi maçoluğu bırakacak. Başka türlü bırakalım ilerici, devrimci, komünist olmayı demokrat bile olamazsınız.

Sınıf Mücadelesinde Böl, Parçala, Yönet!

Tek devlet, tek millet, tek mezhep zihniyeti sınıf mücadelesini, sendikaları, dernekleri, vakıfları, siyasi partileri parçalıyor. Millet, din temelinde, kimliklere göre örgütler şekilleniyor. Toplumda sayıca azınlıkta kalan kimliklerin temsili imkânı kalmıyor. Demokrasi, özgürlükler, sınıfın gücü zayıflıyor.

Ulusal sorun çözülmeden bu mücadeleler başarıya ulaşamıyor. Önce birini sonra ötekini çözelim anlayışı ise solun çocukluk hastalığı olarak önümüzde duruyor.

Bir kısım arkadaşlar sınıf mücadelesi içinde çözülecektir teziyle ulusal sorunu öteliyor. Bir

kısmı ise "ulusal sorun bizim öncelikli sorunumuzdur" diyor. Bence öncelik, sonralık gibi eklektik bir anlayış diyalektik tarihsel maddeci sistematiğe aykırıdır. İkisi arasında diyalektik bir bütünsellik vardır. Her iki mücadele birlikte yürümek zorundadır. Çünkü ikisinin de önünde duran Türkiye'nin demokratikleşme sorunudur. Aksi halde tavuk mu yumurtadan, yumurta mı tavuktan çıkar türünden bir münazara içinde buluruz kendimizi. Münazara sorusu yüzünden boşuna bölünürüz. Sınıfın mücadelesi içinde bizim ülkemiz ve bütün dünya ile ortaklaştığımız nitelikler barındırıyor. Ulusların varlık ve özgürlük mücadelesi işçi sınıfının desteğiyle güçlenecek ve ardıcıl çözülecek olması da sınıf mücadelesinden ayrı götürülecek bir mücadele olmadığını gösteriyor. Kısacası her iki mücadele iç içe geçmiş ve birlikte yürütülmek zorunda olduğu gerçeğini görmemiz gerekiyor.

HDK-HDP Oyunu Bozuyor!

Türkiye'de Halkların Demokratik Kongresi (HDK) ile başlayan ve ardından ortaklaşarak kurulan Halkların Demokratik Partisi (HDP) Türkiye'de kimlik siyaseti geleneğini sona erdirme yolunda atılan büyük adımlardır. Türkiye'nin çok uluslu olduğu gerçeğini kabul ederek, bunun emek ve sınıf mücadelesi veren bütün halkların sol, ilerici, devrimci, sosyalist, komünist, farklı din ve mezhepten unsurlarının da ortaklaşabileceği bir alan yaratmıştır. Bu yapı Türkiye için mücadelenin ivme kazandığı yegâne yapıdır. Türkiye demokrasi güçleri gericilik karşısında freni boşalmışçasına uçuruma yuvarlanırken, çözülme ve dağılmanın önü HDP ilmeğiyle kesilmiş, büyük oranda başarı sağlanmıştır. Böl, parçala, yönet politik oyununu HDP bozmuştur. TBMM'ne Türkiye'de hiçbir zaman girmesi mümkün olmayacak kesimlerin temsilcileri girebilme şansı yakalamıştır.

Bileşenlerin ortak yönetimi, katılım konularında eksikler kendi içinde giderilebilecek düzeydedir. Eksikleri gerekçe olarak ileri sürerek HDP'nin Türkiye Halkları, işçi sınıfı ve yoksul halk kitleleri adına rolünü küçümsemek hele ilericilik-devrimcilik adına bunu yapmak ırkçı-dinci faşist, emperyalist iktidarın oyununu sürdürmesine yarayacak, ekmeğine yağ sürecektir.

Türkiye halklarının kurtuluşu Türkiye Halklarının inkârıyla değil, ikrarıyla olacaktır!

Türkiye işçilerinin birliği, Türkiye Halklarının kardeşliğiyle gerçekleşecektir!

Barışın, demokrasinin ve sosyalizmin zaferi ellerimizdedir!

SELAHATTİN DEMİRTAŞ VE VEKİLLERE ÖZGÜRLÜK!

Metin SERTÇELİK

Uluslararası hukuğa aykırı olarak yıllardan beri Demirtaş, Yüksekdağ, Kışanak, Sırrı Süreyya Önder, Leyla Güven ve daha binlerce Kürt ve Türk aydın ve demokratı, işçi ve köylüsü, genci ve kadını faşist MHP ve AKP iktidarı tarafından rehin alınıp tecritte, hapiste tutulmaktadır. Özellikle Selahattin Demirtaş, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararına rağmen Erdoğan tarafından keyfi olarak her türlü hukuğu ayaklar altına alıp serbest bırakmıyor.

Selahattin Demirtaş bir milletvekili idi. Milletvekili demek, kendi düşüncelerinin değil temsil ettiği halkın düşüncelerinin vekili, sözlerinin elçisi olmak demektir. Elçilik görevini ise halk bizzat vermiş demektir. Türk atasözü şöyle der: "Elçiye zeval olmaz ". Devletler hukuku da böyledir. Elçiler ülkelerin karşılıklı en ağır sorunlarına rağmen dokunulmazdır. Antik çağlardan beri bu böyledir. Bu anlamda vekil dokunulmazdır, çünkü temsil ettiği toplumun eseridir. Anayasal koruma altındadır. Milletvekilinin yargılanması hukuka aykırıdır. Anayasa ve insan hakları ihlalidir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) yaklaşık 2 yıldır Edirne F Tipi Cezaevi'nde tutuklu olan eski HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın tahliye edilmesi gerektiği yönünde karar verdi. Ancak Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "AİHM'nin kararı bizi bağlamaz" açıklamasında bulundu.

6 milyon insanın iradesini birinin padişahlığı için yalan dolan sebeplerle cezaevine gönderdiniz. Bu kabul edilemez bir durumdur. Kürt halkını ve Türkiye halklarını mecliste temsil eden parti başkanı ve onun yoldaşlarının özgürlüklerini kısıtlayıp cezaevine tıkamazsınız.

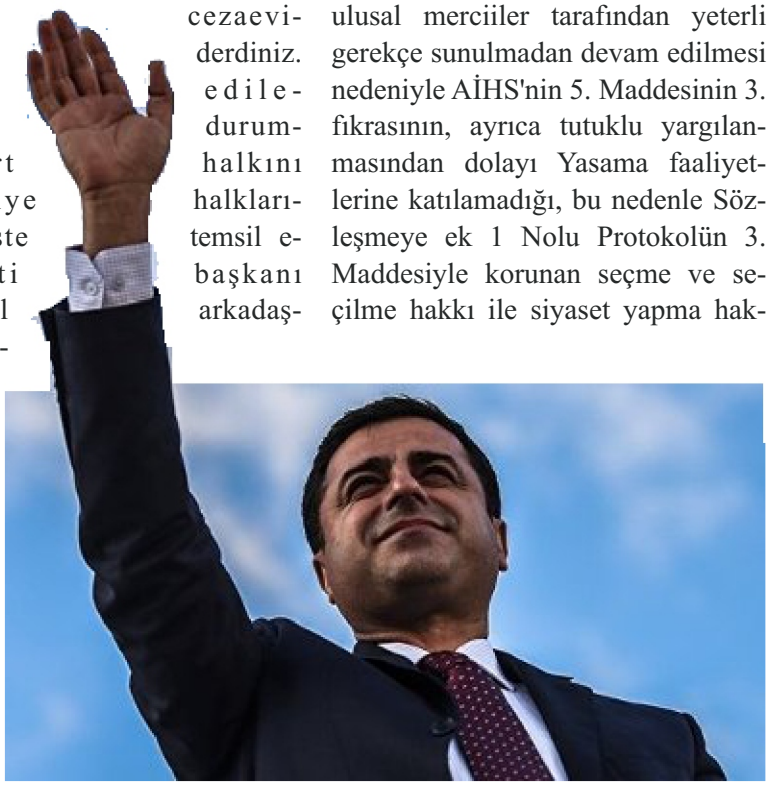

AİHM kararına rağmen orada tutamazsınız, hukukun gereğini siz yapmadınız, halk olarak biz yapacağız.

AİHM kararında özetle; Sayın Demirtaş'ın tutukluluk durumu için ulusal merciiler tarafından yeterli gerekçe sunulmadan devam edilmesi nedeniyle AİHS'nin 5. Maddesinin 3. fıkrasının, ayrıca tutuklu yargılanmasından dolayı Yasama faaliyetlerine katılamadığı, bu nedenle Sözleşmeye ek 1 Nolu Protokolün 3. Maddesiyle korunan seçme ve seçilme hakkı ile siyaset yapma hak-

kının ihlâline karar vermiştir.

Kürt sorununun, demokratik, eşit haklara dayalı çözümünün, Türkiye'nin demokratikleşmesi mücadelesiyle birlikte yürütülmesinde ısrar eden bir politik hareketin temsilcilerinden olan HDP eski eş Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı adayı Selahattin Demirtaş, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin serbest bırakılması yönündeki kararına rağmen, 12 Eylül faşist askeri darbe dönemlerinde bile eşi benzeri görülmemiş keyfilik ile 5 Kasım 2016 tarihinden beri Edirne Cezaevi'nde tutuklu bulunmaktadır.

Selahattin Demirtaş, iç ve dış savaş baronlarına, savaş sevicilerine, sınır içi ve sınır ötesi savaş biriktiricilere inat, Kürt sorununun ancak ve ancak eşitlik, özgürlük, özerklik barış ve demokrasi temelinde birlikte yaşama kültürü ile çözülebileceğini, buna inanılması gerektiğini, bundan ısrar edilmesi gerektiğini her fırsatta dile getiren bir siyasetçi olmasının esaretini yaşamaktadır.

Selahattin Demirtaş'ın keyfi bir şekilde serbest bırakılmamasını, ülkenin işçi ve emekçilerine, yoksullarına açlığı, sefaleti, akıl sağlığını yitirmeyi, kinlenerek ve etnik kökeni üstünden en üst perdeden komşularına, iş arkadaşlarına, bir kenti, bir mahalleyi bir sokağı birlikte paylaşan insanlar arasında ırkçı bir yaşam üstünden birbiri ile düşmanlaşarak yaşamanın dayatılmasından ayrı tutulamaz.

Demirtaş üstünden bütün topluma mesaj verilmek istenmektedir. İktidar aynı zamanda insanların nasıl yaşaması, nasıl düşünmesi, hangi sorunu hangi araç ve yöntemler ile çözülmesi gerektiğini de kurgulamaktadır. Dolayısıyla, ülkenin açık kanayan yarası olan Kürt sorununun çözümünü bir güvercinin getirdiği zeytin dalında arayanların cezalandırılmak istenmesi şaşırtıcı değildir.

Kendi koyduğu ve yeterli bulmayıp keyfilik ile toplum üstünde korku iklimi yaratanları demokrasi adına, barış adına uyarıyoruz. Bu ülkenin üstüne daha fazla bahis oynamayın. Geriye dönüp baktığınızda tadilata bile sokacağınız bir ülke kalmayacak.

CHP İzmir Milletvekili Tuncay ÖZKAN Demirtaş'ı ziyaretiden sonra Fatih Altaylı'nın "Teke Tek" Programında, HDP'nin terörle ilişkisi olmadığını, Demirtaş'ın da hendek ve çukurlara karşı çıktığını, PKK'nın silah bırakması ve Türkiye'ye barışın gelmesi için önemli fikirleri olduğunu söyledi. Tuncay Özkan, "CHP, Demirtaş ile aynı cephede yer alıyor." sözlerinin ardından Demirtaş'ın fikirleri için "geleceğe uzanan el" benzetmesini yaptı.

Demirtaş Sözleri

"Ateş düştüğü yeri yakar, biz ateşin düştüğü yerde doğmuş çocuklarız. Orwell şöyle der: 'Evrensel dolandırıcılığın hüküm sürdüğü zamanda gerçeği söylemek devrimciliktir. Elimden geldiğince gerçeği paylaşmak için çabalayacağım.' Orwell der ki 'hiçbir şey yasa dışı değildi, çünkü artık yasa diye bir şey yoktu.'

"Sayın Recep Tayyip Erdoğan, HDP var oldukça, HDP'liler bu topraklarda nefes aldığı sürece sen başkan olamayacaksın!"

"Eşinizi, dostunuzu, akrabanızı, ayrıldığınız sevgilinizi dahi HDP'ye oy vermeye ikna edin"

"Suudi Arabistan Kralı Abdullah Bin Abdulaziz'in ölümü nedeniyle Türkiye'de 1 günlük yas ilan edilmesine tepki gösterdi. Demirtaş, "Kusura bakmayın biz yas tutmuyoruz. Bizim yasımız değil. Kral senin kralın olabilir, ama biz kralını tanımayız" dedi.

"Meclis'teki odamda dinleme cihazının nerede olduğunu biliyorum, çıkarttırmıyorum. Dinlesinler de insanlık öğrensinler"

"Beni çok sert eleştirenler dahil, hepinizi seviyorum şapşikler'

"HDP'yi halkın gönlünden silemediler. Bu da onlara dert oldu."

"Bugünlerde yaşadıklarımız tek adam rejiminin sadece fragmanıdır. Filmin asıl korkunç bölümü henüz başlamadı bile."

"Sandığa atacağınız zarfın içine korkuyu değil, geleceğe yazılmış umut dolu mesajınızı koyun."

Onsuz T A M A M değiliz!

Demirtaş tutuklu.

HDP Eş Genel Başkanı, milletvekili, hukukçu ama tutuklu…

Cumhurbaşkanı adaylığı süresince de tutukluydu…

Ve hâlâ tutuklu…

Demirtaş'ın tutuklu olmasının tek nedeni düşünceleri…

Siyasetçi ve siyaseten tutuklu!

Türkiye'nin Anayasa'sına aykırı ve geriye dönük usülsüz yargınızla, siyasetçi, eski cumhurbaşkanı adayı, bir partinin eş genel başkanı ve bir yazar olarak siyasi düşüncelerinden dolayı Demirtaş ve dava arkadaşlarının AİHM' kararına rağmen cezaevinde tutsaklığı devam ediyor...

Kürt sorununun, demokratik, eşit haklara dayalı çözümünün, Türkiye'nin demokratikleşmesi mücadelesiyle birlikte yürütülmesinde ısrar eden bir politik hareketin temsilcilerinden Demirtaş'ın tutsaklığı devam ediyor.

Sorunlar çözülmüyor gün geçtikçe büyüyor!

Milyonlarca yurttaşın iradesi ve vekili sayın Selahattin Demirtaş, Sayın Figen Yüksekdağ ve dava arkadaşlarının esareti Türk ve Kürt tüm Türkiye Halklarının esaretidir.

Selahattin Demirtaş ve bütün siyasi tutsaklar derhal serbest bırakılmalıdır.

Selahattin Demirtaş hakkında AİHM kararı hemen uygulanmalıdır!

Barışta ısrar edilmelidir.

Onların şahsında; Türkiye Halkları için özgürlük istiyoruz.

Hak, adalet ve özgürlük uğruna sonuna kadar direneceğiz!

Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı Üzerine

"Başkasını ezen bir ulusun kendisi de özgür olamaz!"

Deniz ALTINER

Türkiye Komünist Partisi I. Kongresinde, ilk görev olarak önüne dağılan Osmanlı Devleti'nin ardından işgal altındaki Anadolu topraklarından emperyalist güçleri ülkeden kovmak olduğunu koyarken, Osmanlı'dan arta kalan çok kültürlü, çok inançlı, çok dilli bir topluma dinsel kurumların devletten ayrılarak dinsel topluluklar halinde bırakılacağını, değişik uluslara mensup ulusların ise dil ve kültür açısından her türlü ayrıcalığın kaldırılarak, farklı ulusların işçi, köylü şuraları cumhuriyeti kurmasını, „özgür ülkelerin özgürce birliği için" bu cumhuriyetlerden oluşacak demokratik, federal bir devlet kurulması ilkesini kabul etti, programına yazdı. Türkiye'deki bütün halkların kendi kaderini özgürce belirleme hakkını, ayrılma hakkını savundu, 'plebisit' yöntemiyle, halk oylamasını öngördü.

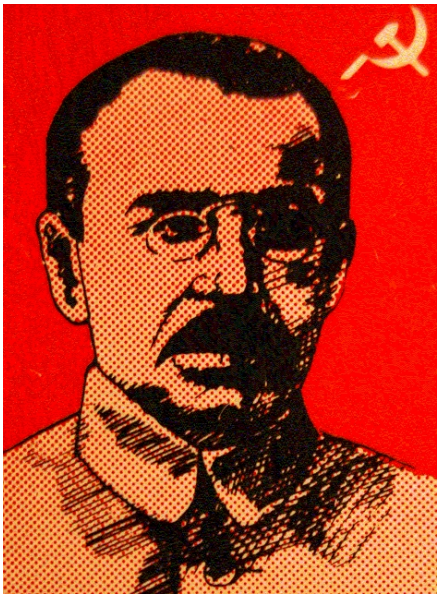

Bu konuyla ilgili olarak sunuş konuşmasında Mustafa Suphi'nin söylediği şu sözler TKP'nin bu soruna ilişkin yaklaşımının netliğini ortaya koymaktadır: "Partimiz özgürlüğü yolunda, uluslararası toplumsal devrim hareketine dayanma zorunluluğunun dayattığı işçi halkımız arasındaki örgütlenmesini de, uluslararası esasta yapmak zorundadır. Partimiz Türk işçi ve yoksul köylülerini gerici İttihat ve İtilafçılar veya hain sosyalistlerin etkisinden kurtarmaya ne derece zorunlu ise, Türkiye'de yaşayan Rum, Ermeni, Kürt milletlerinin mağdur sınıflarını da Etniki Eterya, Taşnak ve Bedirhan teşkilatlarından ayırarak, çıkar ve amaç ortaklığı olan bir sınıf halinde hem içteki sömürücülere hem de işgalci dış kuvvetlere karşı birleştirip ayaklandırmak göreviyle yükümlüdür".

Kemalistler ise Anadolu'da gelişen ticaret burjuvazisinin temsilcisi görünerek, anti-demokratik yönlerini aşırı milliyetçilikle örtmeye çalıştılar. Yunan ordularının Anadolu'yu işgal etmelerini şovenizmle karşılayarak Türk burjuvazisinin egemenliğini düşündüler. Rum ve Ermeni halklarına, burjuvazisine karşı düşmanlığı körüklediler. Türk burjuvazisiyle Rum ve Ermeni burjuvazisi arasında çekişme, rekabet, piyasaya egemen olma kavgası vardı. İttihatçılar da, Kemalistler de azınlık burjuvazisini yerli olarak görmedi, bu çelişki ve ayrışmayı ulusal azınlıklardan gelen işbirlikçiler, ağalar ve beylerle uzlaşma içinde kanla, kılıçla, "varlık vergisi"gibi haraçla, 6-7 Eylül 1955'te olduğu gibi talan ve yağmayla çözme yolundan yürüdü, hâlâ yürüyor. Lazları asimile ettiler; türkleştirdiler, Balkanlardan Türk devşirdiler, Rumları sürdüler, yok ettiler, aynı politikayı Kürtlere de uyguladılar, ancak Kürtler bu Türkleştirmeye boyun eğmedikleri gibi, onların asimilasyon politikasını yenecek büyüklükteydiler.

Tam 29 kez isyan eden, başkaldıran Kürt Halkı 80'li yıllarda 68, 78 kuşağından gelen gençleriyle 80'li yıllarda yeniden yükselişiyle Türk Devleti'nin direncini kırabileceklerini gösterdiler. Ulusal sorun aynı zamanda sınıfsaldır, bu savaşta emekçi, işçi, köylü yığınları etkindir, daha da etkin olmaları, onların bilinç ve örgütlülük düzeyine bağlıdır. Eksik olan Türk işçi, emekçi, köylü yığınların bu savaşın aynı zamanda gericilikle savaşan Kürt Hareketinin Ortadoğu'daki rolünü anlayamamaları, sıkıştıkça milliyetçilik silahına sarılan AKP ve diğer burjuva partilerinin parandası olmalarıdır. Oysa enternasyonalist olan işçi sınıfı, sömürü, baskı ve zulmün olduğu her yerde sınıf kardeşlerine ellerini uzatmalıdır. Kürt işçi, emekçi ve köylülerin egemenlere karşı verdiği savaş ortak düşmana karşı verilen bir savaştır. Türk işçi sınıfının Kürt emekçileriyle birlikte olmaması, Türk egemenlerin iktidarını güçlendirmekte, iktidarının süresini uzatmaktadır.

Bu topraklarda Mustafa Suphilerle başlayan, Nazım ve Bilenlerle serpilen enternasyonal tohumlara rağmen, bugün kendisine sosyalist, komünist, demokratım diyen solun önemli bir bölümü de Mustafa Suphileri ve yoldaşlarını iktidar hırsıyla katleden, iktidarı temsil ettiği burjuvazi adına alan Kemalist ideolojinin rüzgarlarına kapılmışlardır. Yanı başındaki ezilen bir halkın çilesini görmezden gelen, Lenin'in Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı'nın burjuva demokratik pragmatist bir taktik olduğunu, bugün hiçbir geçerliliği olmadığını savunurlarken;

Kürtlerin mücadeleyi sınıf ekseninden etnik mücadeleye kaydırarak işçi sınıfına ihanet ettiklerini, Erdoğan'ın BOP projesi ile yakından ilişkili olmasıyla emperyalizmin çıkarlarına hizmet ettiklerini ifade edip, Kürt Özgürlük Savaşı'na sırtlarını dönerlerken Marksizmin en temel enternasyonalizm ilkesinden saparak kapitalist devletin milliyetçilik ideolojisini yeniden ürettiklerini göremiyorlar.

Bunları ileri süren ve kendilerine komünist diyen bazıları Irak Kürdistanı'nda halkın bağımsızlık referandumunu, anti-leninist olarak adlandırmakta ve emperyal güçlerin oyunuymuş gibi görerek aşağılamaktalar, hor görmekteler, tıpkı Türk Devleti gibi Kürtlerin Kendi Kaderlerini Tayin Hakkını (UKKTH) tanımamaktadırlar. Kürtlerin kuracakları ulusal bir devlete emperyalizmin işbirlikçisi olacağı iddiasıyla karşı çıkmaktalar ve Kürtlerin bir devlet kurma hakkını kökten reddetmektedirler. Bunlar, Türkiye Cumhuriyeti kurulurken kaç tane emperyalist devletin mandacılığına yamandığını ve Lozan'da İngilizlerin tek tek dikte ettirmesiyle, Kemalistlerin de sayısız hokkabazlıklarıyla bu devletin kurulduğunu unutmuş görünüyorlar! Emperyalizm çağında bağımlılık ve işbirliği ilişkisi içinde olmayan hangi ulusal devlet vardır? Polonya ve Finlandiya'nın o dönem Rusya'dan ayrılarak, ulusal, hem de kapitalist bir devlet olma hakkını tanıyan Lenin değil midir? Daha serbest kapitalizm çağında Marx İrlanda'nın bağımsızlığını savunmamış mıdır?

Kürtlerin kendi kaderini tayin hakkını tanımayan ve onları emperyalizmin işbirlikçisi olarak suçlayan „komünistler“ kendi ulusal, şoven duygularını Lenin'i çarpıtarak maskelemeye kalkışmaktadırlar. Kürt Halkı kendi kaderini tayin hakkını belirlerken-ister inisiyatifi Barzani kullansın, isterse KCK kullansın-kimseye sormaya, birilerinden müsade almaya ihtiyacı yoktur, tıpkı Katalanlar, Kebekler, İskoçyalılar gibi oylamasını yapar, dünyaya ilan eder. UKKTH ister kullanılır, ister kullanılmaz hem kapitalist, hem de proletarya diktatörlüğünde geçerli olan burjuva demokratik bir haktır! Bunları kabullenemeyen „ Türk komünistleri“ Kürtlerin 100 yıldır dört ateş altında yaşadıkları zulümle hala başbaşa kalmasını mı istiyorlar? Kürtler ister ayrılır, ister ayrılmaz kendi bilecekleri bir iştir, kimsenin aklına ihtiyaçları yoktur, ancak Türk işçi ve emekçilerinin onların bu mücadelelerine sahip çıkmalarını bekleme hakları vardır! Komünistlere düşen görev her zaman proletarya enternasyonalizm bayrağını yüksek tutmaktır. Kendi ülkesinin emperyalist emellerini görmeyen, Patagonya gibi bir ülkede yaşadığını zannedip Kürtlere ahkam kesen bu kişiler komünist olamaz! Komünistlerin önce kendi emperyalistleri ve işbirlikçileriyle hesaplaşmaları gerekir, Erdoğan ağzıyla konuşmamalıdırlar. Böyle bir konuşma ancak ırkçı, şoven, faşist AKP ve MHP'nin işine yarar. Kürtler bağımsız devletlerini oluşturduklarında Kürt işçi ve emekçileri, devrimcileri, komünistleri kendi emperyalistleri ve işbirlikçileriyle hesaplaşacaklardır.

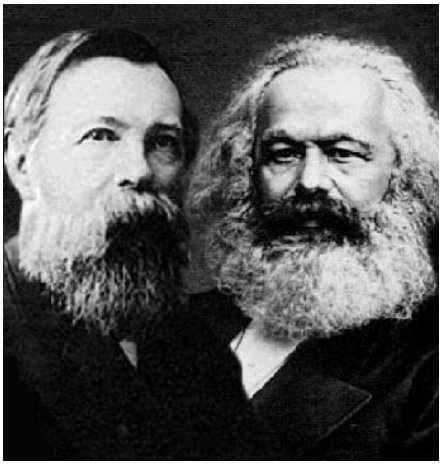

Marx, Engels ve Ulusal Sorun

Ulusların ve dillerin tam eşitliği olarak ortaya çıkan “Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı” (UKKTH) Marks ve Engels'in İrlanda Ulusal Kurtuluş Hareketindeki tartışmalarıyla belirginleşmiş, Marksist bir program halini almıştır. Britanya İmparatorluğu, İrlanda'yı işgal ederken, burada bir direniş hareketi ortaya çıkmıştı. Kürtlerin Batı illerine göçmesi, Suriye'den, Afganistan'dan, Irak'tan gelenler gibi, İrlandalılar da İngiltere'ye sanayi kentlerine yoğun işgücüyle en düşük ücretlerle, en ağır işlerde çalışmaya başlamışlardı. En yakın örneğini Sakarya'da yaşadığımız Kürt işçilere yöneltilen saldırılar, son dönemde gelen göçmenlerin aşağılanması gibi İrlandalı göçmenler de, ulusal temelde bölünmüş İngiliz işçi sınıfının ırkçı, milliyetçi duygularıyla, aşağılamalarıyla, saldırılarıyla da savaşmak zorunda kalıyor, sınıfın bu parçalanmışlığı İngiliz kapitalizminin işine yarıyordu.

Marx, önce Britanya işçi sınıfının bu bölünmüşlükten zarar gördüğünü tespit ederken, asıl sorunun Britanya'nın İrlanda üzerindeki egemenliğinde olduğunu ve her iki ulusun emekçilerinin birliğinin tek yolunun, İrlandalıların kendi ulusal devletlerini kurmalarında ve İngiliz işçilerinin de tüm sosyal şoven önyargılardan kurtulmasında yattığını belirtirken 1870'de ünlü; “Başkasını ezen bir ulusun kendisi de özgür olamaz” yargısına vardı.

"Eskiden İrlanda'nın İngiltere'den ayrılmasını olanaksız diye düşünürdüm. Gerçi ayrıldıktan sonra Federasyon gelebilir ama şimdi artık bu ayrılığı kaçınılmaz görüyorum…Giderek daha çok inanıyorum ki, -ve sorun bu inanışı İngiliz işçi sınıfının kafasına sokabilmekten başka bir şey değil- İngiliz işçi sınıfı, İrlanda politikasını egemen sınıfların politikasından kesin biçimde ayırmadıkça, İrlandalıların davasını ortak dava haline getirmekle kalmayıp, 1801'de kurulan birliği dağıtarak onun yerine özgür federal bir ilişki koymadıkça, burada, İngiltere'de, hiçbir şey yapamaz." UKKTH, Sadece Ezilen Değil Ezen

Ulusun da İşçilerin Yararınadır! Bu, İrlanda'ya duyulan sevgiden ötürü değil, ama İngiliz proletaryasının çıkarları doğrultusunda bir istem olarak ortaya konmalıdır." (Londra, 29 Kasım 1869 Hannover)

Marx İrlanda konusunda önceleri İrlanda'nın özgürlüğünü baskıcı İngiliz ulusu işçi sınıfının mücadelesi sonunda elde edeceği görüşüne sahipti. Sonra Marx bu görüşünü değiştirdi ve İrlanda ulusal bağımsızlığının ve İrlanda tarımındaki devrimci demokratik dönüşümlerin İngiliz işçi sınıfının kurtuluşunun önkoşulu olduğunu belirtti, İrlanda'nın İngiltere' den tamamıyla ayrılma hakkını da kapsayan bağımsızlık talebinin İngiliz işçi sınıfının bir talebi olması gerektiğini vurguladı. Zira Marx'a göre İrlanda'nın ulusal özgürlüğü İngiliz işçi sınıfının sosyal kurtuluşu için ilk koşuldur. Marx'ın bu görüşlerini günümüz Türkiye'sine uygulayacak olursak, kendisine Marksistim diyen bir Türk devrimcisinin veya aydınının şöyle konuşması gerekmez mi:

Türk işçi sınıfının ve emekçilerinin bugünkü otoriter baskıcı ve faşizan rejimden kurtulmak ve Türkiye'yi demokratikleştirmek için Kürtlerin Türkiye'den tamamiyle ayrılma hakkı da dahil özgürlüğünü ve bağımsızlığını savunmak gerekir; bu gerçeği Türk işçi sınıfının kafasına sokabilmekten başka çare yoktur; Türk işçi sınıfının faşist AKP/MHP iktidarının Kürt politikasından tamamen ayrı, Kürtlerin demokrasi ve özgürlük davasına sahip çıkan, bunu ortak dava haline getiren bir politika geliştirmesi, şimdiyi kadarki devletin inkârcı, imhacı, asimilasyoncu politikası yerine Kürtlerin ve diğer Türkiye halklarının eşitliği, özgürlüğü, özerkliği temelinde yeni demokratik bir politikayı, demokratik bir cumhuriyeti savunmak gerekir. Bu savunulmadan Türkiye'de hiç bir şey değişmez, Türkiye demokratikleşmez, ekonomik olarak kalkınamaz, yüksek bir refah düzeyine kavuşamaz. Kürtlerin ulusal özgürlüğüne kavuşması Türkiye işçi sınıfının sosyal kurtuluşunun ilk koşuludur.

Evet bunlar Marksist olmanın minimum koşullarıdır. Ne varki, Türk devrimcilerinin büyücek bir kısmı bu Marksist tutumdan fersah fersah uzaktır.

1890'lı yıllarda Engels'te Macarların, Romenlerin ve Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanmasıyla Sırp, Arnavut, Yunan, Bulgar ve Türk halklarının kendi geleceklerini özgürce belirlemelerini şart koşarak UKKTH'da olgun dönemine erişiyordu. Daha I. Enternasyonalde ulusal sorunun mekanik kavranışına karşı çıkan Marks ve Engels tarihsel

gelişmenin çelişkili doğasını ortaya çıkardılar. Kapitalizmin uluslararası niteliği, kapitalist ülkelerin eşitsizlikten doğan rekabetleri, emperyalist savaşlar, sömürgecilik ezen ve ezilen uluslar arasında çelişkiler yaratması nedeniyle kapitalist üretim çerçevesinde ulusal çelişkilerin aşılmasının imkansız olduğunu gösterdiler. Bu nedenle, komünist partiler enternasyonal bir görev olarak işçi hareketi içinde ulusal sorunu politik bir mesele olarak kavrayıp ortak bir karakter bularak politikalar oluşturmak zorundaydılar. Aksi halde, ulusal baskılara, işgallere ve sömürgeciliğe hizmet etmiş olurlardı.

"Fetheden bir milletin mensuplan, fethettikleri ve özgün milliyet ve pozisyonlarını unutmaları için baskı yaptıkları milletten "milli farklılıkları gömmelerini" vs. isteselerdi, bu enternasyonalizm olmazdı; bu, boyunduruğa teslim olmalarını öğütlemekten ve enternasyonalizm kılıfı altında fetheden ülkenin hakimiyetini haklı çıkarmaya ve sürekli kılmaya çalışmaktan başka bir şey olmazdı." Engels, 14 Mayıs, 1872

Sömürgeciliğe karşı alınan bu kararlı tutum, İrlanda sorununda olduğu gibi haklı savaş-haksız savaş ayrımının yapılmasını gündeme getirmiş, Marx ve Engels, haklı savas¸ olarak tanımladıkları ulusal kurtuluş savaşlarında sömürgeci devletlere karşı ezilen ulusların yanında tavır almışlardı. Engels'in "İkinci Afyon Savaşı" (1856-59) sırasında Çinlilerin Avrupalılara karşı gösterdiği direnişe ilişkin yazdığı şu satırları dikkatle okunması gerekir:

"Halk kitlesi yabancılara karşı mücadelede aktif, aktif ne demek fanatik bir rol üstleniyor. Ellerine geçirdikleri her yabancıyı kaçırıyor ve öldürüyorlar. Bütün Çinlilerin bütün yabancılara karşı bu evrensel isyanına ve bu isyanın bir imha savaşı karakteri kazanmasına İngiliz hükümetinin korsanca politikası yol açtı. Çinlilerin korkunc¸ katliamları konusunda ahlâk hocası kesileceğimize, bu savaşın Çin ulusunu muhafaza amacıyla verilen bir halk savaşı olduğunu kabul edelim."

Türkiye'de Kürtlere karşı açılan savaşta olduğu gibi, ezen -ezilen ulus çelişkisinin ürünü olan savaşların tamamında, savaşı hangi tarafın başlattığına bakılmaksızın, ezilen ulusun desteklenmesinin gerekliliği Lenin tarafından açıkça ifade edilmiştir: "Sosyalistler bir savunma savaşından, her zaman, bu belirli anlamda haklı savaşı anlamışlardır. Sosyalistler her zaman, ama yalnız bu anlamda, vatan savunması için ya da savunma için savaşları meşru, ilerici ve haklı sayagelmişlerdir. Mesela yarın Fas Fransa'ya savaş açacak olsa, ya da Hindistan İngiltere'ye, İran ya da Çin Rusya'ya savaş açacak olsalar, vs. bunlar, ilk kim saldırırsa saldırsın, haklı ve savunma için savaşlar olurdu. Bütün sosyalistler de ezilen, bağımlı ve eşit olmayan devletlerin ezen, köle sahibi ve galip

"Büyük" Devletleri yenmelerini isterlerdi." Lenin, 1915

UKKTH burjuva bir hak, kapitalizme özgü bir fenomendir. Her burjuva ulus binlerce eşitsizlik temelinde yükselse de bu hakka sahip olmalıdır ve onların bu hakkı savunulmalıdır. Dünyanın hemen her yerinde uluslaşma ile ilgili sorunlar vardır, hiçbiri de birbirine benzememektedir. Her ulusal sorun kendi dinamikleri, tarihiyle, emperyalistlerle ilişkileriyle ele alınmalıdır. Emperyalistler bu ulusal sorunları kullanmaktadır, hatta eski sosyalist ülkeleri kapitalist ulus haline dönüştürürken de, bu ülkelerin kapitalizm öncesi geçmişlerini hortlatmaktadır. Birlikte yaşamın kökleri yüzyıllara dayansa da burada hukuksal eşitlik, burjuva bir hak olarak, her burjuvazinin kendi devletine, özerk ya da federal yapısına sahip olma durumu savunulmalıdır. Proletaryanın burjuvaziyi devirip iktidara gelmesiyle burjuvası olmayan uluslar olur ki, burada kendi ulusunu milliyetçilik kisvesi altında sömürüp onların emeğini emperyalistlere peşkeş çeken, kendi işçi, emekçi ve köylülerine karşı iktidarını koruyan bir burjuvazi yoktur. Tam tersine artık ulusal baskılardan sıyrılmış, kendilerini ifade edebilen halklarla, onların emekçileriyle, köylüleriyle birlikte iktidarı elinde tutan proletarya bir sınıf olarak iktidardadır.

Bugün emperyalist güçler tüm ulus devletlerini sömürmek için onları ekonomik, teknik ve askeri alanlarda tam bağımlı hale getirmişlerdir. Kendi sınırları içinde çok uluslu olmasalar da, diğer ulusları ezen çok uluslu devletler konumundadırlar. Bunların bazıları da çok ulusludur. Dünya gelirinin bir avuç insan alinde yoğunlaşması nedeniyle gitgide yoksullaşan emekçilerin gelişmiş kapitalist ülkelere göçleri, onları çok kültürlü devletler haline de getirmektedir.

Büyük emperyalist güçler, diğer devletleri sömürmek, tekelci bir konum elde etmek için rekabet ediyorlar. Bu mücadele kaçınılmaz olarak onları savaşa sürüklüyor. Bu savaş eğilimleri diğer ulus ve ülkeleri hakimiyet altına alma savaşı olarak sanılmasına rağmen; komünist bir topluma işaret eden bir aşamada duran dünya kapitalizmi üretimdeki olağanüstü gelişmeyle, büyük çapta ürün bolluğu yaratırken, bu ürünleri paraya dönüştürecek pazarın çok yavaş büyümesi krizin asıl nedenidir. Kendi tekellerini sarsacak hammadde kaynaklarının, mali ve diğer pazarların diğer tekellerin erişimini engellemek, ülkelere, bölgelere hiç kimsenin, hiçbir gücün erişmemesini sağlamak için ne gerekiyorsa yapmak; savaş çıkarmak, kaos yaratmak, etnik-dini sorunlarla her türlü farklılığı kışkırtmak, bu farklılıklar temelinde birbirleriyle savaşan gruplar oluşturmak, onları silahlandırarak kendilerine bağımlı hale getirmek, çatışan bu grupları Şengal'de, Afrin'de olduğu gibi ya da Kürt Halkını yok olma tehditiyle karşı karşıya bırakarak can havliyle kendilerine bağımlı kılmak, işi bitince de bir kenara atmak, işte emperyalizmin günlüğü!

Emperyalistler, buna Erdoğan'ın Türkiye'si de dahil, bu amaçları için toplumları yok olmakla tehdit eden gerici bağnaz, gözü dönmüş katillerden oluşan İŞİD gibi örgütler kurmakta, onlara yardım etmekle barbarlıklarını kurumsallaştırmaktadır. II. Dünya Savaşı sonrası, yenilmiş emperyalist devletler NATO ile ABD'nin egemenliğini kabullenerek bir ittifak oluşturmuşlardı. Sovyetler Birliği ve Halk Demokrasileri 1953 yılına kadar bu ittifaka karşı her alanda mücadele etmişler, Reel Sosyalizmin yenilgisinden sonra ABD'nin tek başına hegemonyası sarsılarak, emperyalist güçler arasında ilişkilerde ve diğer devletleri sömürme tekeli konusunda kıyasıya bir çatışma, devletler arası ilişkilerde yeni ittifaklar, yeni düzenlemeler gerçekleşmiştir. Dünya kapitalizminin geldiği aşama bugün budur.

Eski sömürgeler ve bağımlı ülkeler, bağımsız bir konumda görünseler bile, hepsi de bağımlı durumdadırlar. Bu ülkeler kendi içlerinde burjuva bir yapılanma oluştursalar da, bir yığın ulusal, dini çatışmaların sahnelendiği ülkeler konumundadırlar. Bu devletler, emperyalist sistem içinde oldukları için, Türkiye gibi kendi içlerinde ulusal burjuva devletler haline bile gelememişlerdir. Bu devletler, emperyalist büyük güçlere bağımlı, büyük güçlerin çıkarları çerçevesinde, kendi halklarını sürekli bir tehdit altında bırakmaktadırlar.

Erdoğan'ın bile bir gün Putin'le, ertesi gün Trump ile konuşarak, kendi emperyalist emelleri içinde kendine de bir yer açma, Ortadoğu'da bir aktör olma eğilimi taşıması nedeniyle, Kürt Halkına savaş açıyor, IŞİD'li katilleri besliyor, milliyetçilik rüzgarını da önüne katarak işçileri, emekçileri, köylüleri bölüp parçalıyor. Türkiye gibi ülkeler de güçleri oranında emperyalist kanattan birine ya da diğerine yaslanarak ülkeyi kaosa sürüklemekte, ülkeyi emperyalistlerin Ortadoğu cehenneminin içine sokma "başarısı" göstermektedirler.

Emperyalistlere bağımlı ekonomik olarak petrol zengini Irak, Suriye, Libya gibi, ABD ve onun işbirlikçisi İngiltere tarafından kontrol edilen bu ülkelerin durumu da sarsılmış, yeniden biçimlendirilmeye çalışılmıştır. Kısacası başta ABD olmak üzere, büyük güçler burjuva devletler içindeki her türlü farklılığı, çatışmayı tetikleyerek, o ülkelerin bağımlı olduğu güçleri zayıflatmayı hedeflemektedirler. Güçlü olmayan ülkeler bu yöntemleri kullandıkları ölçüde daha kolay kullanılır hale gelmektedirler. Devletlerine sahip olmayan uluslar, feodal ve gerici düzene gitmekte ısrarlı olan dini gruplar bu emperyalist zincire dur demedikleri, ondan kopmadıkları sürece bu yöntemlerin kullanıcısı, kullanılanı olmaktan kurtulamayacaklardır. Ülkelerin bağımsızlığı, iç işlerine karışılmaması, sınırların ihlal edilmezliği, devletleri olmayan halkların bir devlete sahip olamamaları gibi tüm ilkeler çiğnenmekte, bu ülkelerin yöneticileri de emperyalist büyük güçlerle uyum içinde, sonuçta ülkelerini çıkmaza sokan, halkların eşit kardeşçe bir arada yaşamını, barışı tehdit eden bir duruma getirmektedirler.

İşte bugün emperyalizmin barbarlığı dünyayı, Ortadoğu'yu kan gölü haline getirmiştir. Emperyalistler krizin kaynağı olan bunalımdan çıkış yolunu her yana yaydıkları kaoslarda, savaşlarda, proletaryanın kendisinin ve örgütlerinin kaos içinde tutulmasında bulmaktadırlar ve bu oyunu bozacak olan emekçiler, köylüler, komünistler, sosyalistler, demokratlar, aydınlar, kadınlar, gençler ve halklardır. Emperyalistlerin bu oyununu bozmak için, bölgede sıkışan halklara el uzatmak, ortak geleceği birlikte kurmak, emperyalizmin gücünü kırmakla demokratik, sosyalist Türkiye'ye biraz daha yakınlaşmaktır.

Devrimcilerin, Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkını kavrayamamaları, ezilen ulusa ayrı bir devlet kurmak ya da önermek anlamına gelmiyor. Marx ve Engels'in işaret ettiği gibi, bu hakkın tanınması, ifade edilmesi, ulusal önyargıları, çelişkileri, güvensizlikleri ortadan kaldırarak, ezilen ulusun hiçbir baskı altında olmadan birlikte yaşam isteğini özgürce alması demektir. Eğer Kürt Halkı tarihten gelen dil, toprak, kültür birliği gibi kıstaslara sahip ortak yaşam iradesini savunuyor, bunu yüksek sesle dillendiriyorsa, proletarya onların eşitlik haklarını programlarına almak zorundadır, "sözde" almakla yetinmeyip bunun savaşını vermelidir. Çünkü, eşitlik, hak, hukuk tanımamak proletaryaya değil, burjuvaziye ait bir olgudur. Emperyalizm Kürtleri dört coğrafyaya bölmüş, ekonomik-kültürel olarak geri

bırakmış, oysa işçi sınıfı öncelikle birleşmeyi, bütünleşmeyi programına alarak onların hızla gelişmesine, eşitsizliklerin ortadan kalkmasına, her iki ulusun da kurtuluşunun alt yapısını oluşturmakla yükümlüdür. Komünistler, en zor, en ağır olgularla hesaplaşan, korkmayan ve bu ruhla zafere koşanlardır. Türkiye işçi sınıfı, Kürt politikasını egemen sınıfların politikasından kesin biçimde ayırmadıkça, ortak dava haline getirmedikçe, özgür özerk bir ilişki koymadıkça, bir şey yapamaz. Bu, Türk işçi sınıfının da kendi çıkarları doğrultusunda bir istem olarak ortaya koyulmalıdır!

Lenin, Stalin, Ekim Devrimi, Halklar ve Uluslar arasındaki ilişkileri değiştirdi

1917'den önce Güçlü Rus İmparatorluğu egemenliğinde yaşayan uluslar, Çarlık despotizminin yanı sıra Büyük Rus şovenizmine de maruz kalıyor, ulusal ezgi altında yaşıyorlar ve Rusya "halklar hapishanesi" olarak anılıyordu. Özellikle tarih Yahudilerin sayısız zulüm ve katliamlarına tanıklık etmiştir. Rusya'da Lenin'in "en modern kapitalist emperyalizm" dediği yapı ile feodal köleliğin kalıntıları yan yana varlığını sürdürüyor, kapitalizmin az ya da çok geliştiği alanlar, kapitalizm öncesi yarı-feodal, hatta feodal ilişkilerin olduğu bölgeler sınır teşkil ediyordu. Burada, çarlık yönetimine ve feodal kölelik kalıntılarına karşı ülke çapında yürütülen bir mücadele, işçi sınıfının yoksul köylü ve proleter olmayan emekçi yığınlarıyla güçbirliği yaparak yürütülen sosyalizm mücadelesi, işçi-köylü hareketi, ulusal kurtuluş hareketleri ve barış kampanyası ile birlikte yer alıyor, yeryüzü kara topraklarının altıda birine sahip bu ülkede sosyalizm kurma yoluna giriliyordu. Lenin'in işaret ettiği gibi, çağdaş toplumun tüm sınıflarının, halklarının birlikte uyguladığı çok değişik mücadele yöntemleri ve nüanslarının uygulanmasıyla toplumsal gelişme kanunları harekete geçirilmiş ve zafer mümkün kılınmıştır.

Lenin'in öncülüğünde Bolşevikler, demokrasi ve sosyalist devrim mücadelesiyle iç içe geçmiş ulusal

soruna 1913'ten başlayarak erken bir dönemde, burjuvazinin de ulusa dahil olduğu dönemde vurgu yaptılar. Lenin'in bu konuyla ilgili bilinen eseri, "Ulusların kendi Kaderlerini Tayin Hakkı"dır. Daha Bolşevikler iktidar olmadan 1916 yılında Lenin bu soruna dair şunları söylüyordu: "Sömürgelerden çıkmalarını ya da ajitasyon çığlıkları yerine kesin siyasi terimlerle belirtecek olursak, sömürgelere tam ayrılma özgürlüğü, gerçek kendi, kaderini tayin hakkı vermelerini istiyoruz hükümetlerimizden; ve de biz kendimiz iktidarı ele geçirir geçirmez bu hakkı yürürlüğe koyacağımızdan, bu özgürlüğü tanıyacağımızdan eminiz. Biz mevcut hükümetlerden bunu istiyoruz; ve biz hükümet olduğumuz zaman, bunu yapacağız; ayrılmayı 'salık vermek' için değil; tersine, milletlerin demokratik birleşmelerini ve kaynaşmalarını hızlandırmak için biz ayrılmadan yana olduğumuz için değil, zorla birleşmeye karşıt olarak serbest, gönüllü birleşme ve kaynaşmadan yana olduğumuz için istiyoruz."

Lenin'in bu söylediklerinden Türkiye ulusal sorunu için ne çıkar? Kürtlerin kendi kaderini belirleme, ayrılma hakkını savunmak, Kürtlerin mutlak olarak ayrılacağı anlamına gelmez. Marksistler, devrimciler milletlerin demokratik birleşmelerinden kaynaşmalarından yanadır. Ama bunun için Türk Marksist ve devrimcilerinin her şeyden evvel Türk devletinin Kürtleri zorla Türkiye sınırları içinde tutma, zorla asimile etme, eritme, inkâr ve imha etme politikasına ve uygulamalarına ardıcıl olarak karşı çıkması ve Kürtlerin ayrılma hakkını savunması gerekir. Ayrılma hakkı, özgürlük ve demokrasi, özerklik ayrılmanın, bölünmenin panzehiridir. Baskı ayırır, ayrılma hakkı, özgürlüğü birleştirir. Kürt sorunu bir etnik, kültür, ekonomik sorun değildir, ayrılma hakkı sorunudur.

J.V. Stalin'de, Avusturyalı Marksistlerinin kültürel özerklikten oluşan düşüncelerini ve Yahudi Bund'ların hatalı ulusal algılarını mahkum etmiştir. Stalin'in "Marksizm ve Ulusal Sorun"adlı çalışması da 1913'te yayınlanmıştır. Burada Stalin, o zamandan beri bilinen modern *ulus* tanımını, yani o dönem burjuva uluslara özgü tanımını yapmıştır: „*Ulus, rastlantısal ve geçici bir topluluk değil; tarihsel olarak ortaya çıkmış dil, kültür, iktisadî yaşam, ortak yazgı birliğine sahip ve psikolojik özgünlük temeli üzerinde ortaya çıkan kararlı insanlar topluluğudur*." Burjuvazinin ekonomik faaliyetleri çerçevesinde ortak bir pazar etrafında oluşturulan iktisadi birlik temelinde dil, kültür ve ahlak anlayışıyla oluşan, merkezi bir otorite etrafında bölünmüş aşiretleri ya da beylikleri birleştirerek toprak bütünlüğünü sağlayan burjuvalar, ulusu oluşturur.

Ekim Devrimi ile Çarlık Rusya'sı yıkılıp yerine sosyalist uluslardan oluşan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği kurulduktan sonra, gericileşmiş burjuva ulusların yerini, aktif bir unsur olarak tarih sahnesine giren proletarya, mevcut burjuva ulusu bir sınıf olarak yok etmiş, burjuvazinin kapitalist üretimi yerine ortak mülkiyet temelinde sosyalist ekonomiye, burjuva kültür ve ahlakını dönüştürerek proleter kültür ve ahlakıyla sosyalist ulusları oluşturmuştur.

Ekim Devrimi, burjuva uluslar olarak oluşamamış, feodal üretim tarzında kalmış ulusları, özellikle Türki Cumhuriyetler olarak anılan ulusları da proleter kültür ve anlayışıyla sosyalist uluslar olarak biçimlendirmiştir. Proletarya bu feodal halkları birleştirerek birer ulus haline getirmiştir. Ve Ulusal İşler Halk Komiseri olarak görev yapan Stalin: " Ulusal sorunun çözümünün çok önemli bir parçası her şeyde uluslar için eşit haklar (dil vb.) Bu nedenle, istisnasız tüm ulusal özellikleri ve ulusal azınlık haklarındaki tüm eksiklikleri veya sınırlamaları yasaklayan ülkenin tam demokratikleşmesine dayanan bir devlet yasasına ihtiyacımız var. Bu, azınlık haklarının gerçek bir garantisidir " derken burjuvazinin ulusların burjuva uluslar olarak veya özerk yapılara kavuşmasını engelleyerek, ulusların parçalanmasına yol açarak, savaş, açlıklar, sürgünlerle yok edilmesinin eşliğine getirirken, sosyalist devlet onları ulus olarak birleştirerek, gelişmelerinin önünün açılacağının yasalarla garantiye alınması gerektiğini ifadesidir. Ekim Devrimi, proletarya öncülüğünde uluslaşma, gelişme, kaynaşma, dayanışma ve birleşmenin adı olmuştur. "Bir tek, yalnız bir tek gerçek enternasyonalizm vardır. O da tüm gücümüzle devrimci hareketin ve devrimci mücadelenin kendi ülkemizde gelişmesine çalışmak ve istisnasız her ülkede bu mücadeleyi, yalnızca bu mücadele çizgisini, propoganda, dostluk ve maddi yardım yoluyla desteklemektir" diyordu Lenin.

Ho Şi Minh'in dediği gibi: "Yaşamı boyunca bizim babamız, öğretmenimiz, yoldaşımız ve akıl danıştığımız büyüğümüzdü. Şimdiyse çoban yıldızımız oldu, bizlere sosyalist devrimin yolunu gösteriyor". Lenin, Sovyet sisteminin örneklediği sosyalist sistemi, emperyalizme karşı verilecek mücadelede öncülük edecek güç olarak tanımlıyor, Sovyetler ülkesinin, kaçınılmaz bir biçimde, bir yandan tüm ülkelerde gelişen ilerici işçi hareketlerine, diğer yandan sömürgelerde ve ezilmiş halklar arasında gelişen tüm ulusal kurtuluş hareket-

lerini çevresinde topladığına işaret ediyordu. Bugün reel sosyalizmin çöküşünden sonra bu dengenin bozulmasıyla emperyalizmin barbarlıkta sınır tanımamasıyla bunun anlamı daha iyi anlaşılmaktadır.

Sosyalist ülkeleri eşitlik kuralına göre örgütlenmiş, eşitsiz gelişmiş ülkeler arasındaki eşitsizliği gidermek için güçlü ülkeler, zayıf ülkelere destek olmuşlardır.

Bu nedenle Ekim Devrimi, dünya tarihinin en kapsamlı ulusal kurtuluş savaşı anlamına geliyordu. 1918 Ocak'ında Bolşevik Hükümeti Finlandiya, Baltık Ülkeleri (Estonya, Litvanya ve Letonya) ve Polonya gibi ülkelerin ayrılma haklarını tanıyarak, ulusal bağımsızlıklarına sahip olmalarıyla kanıtlamıştır.

Halkların Kardeşliği

1917'de Rusya'da 130 ila 140 dil vardı. Bunlardan sadece 20'si yazı diline sahipti. Okuma yazma bilmeyenlerin oranı, yazılı dilleri olanlarda dahil yüzde 95'in üzerindeydi. Çarlığın baskı politikası nedeniyle, bu diller, özellikle yazılı dili olmayanların ölmesine yöneltilmişti. Ama Sovyetlerin dil ve ulusal politikası bu duruma son vermiştir.

Stalin, Ekim Devrimi'nden hemen sonra İkinci Sovyet Kongresi'nin Ulusal İşler Halk Komiserliği görevine atandı. Bolşeviklerin ulusların kendi kaderini tayin hakkı ilkesi ve ulusal azınlıkların haklarına dayanarak yeni hükümet derhal birçok ulusa anadillerini özgürce kullanma ve demokratik haklar vermek için harekete geçmiş, 1918'de, Ulusal Halk Komiseri olarak, tüm milletlere kendi dillerinde eğitimi düzenleme hakkının garanti edildiğini belirten bir kararname çıkarmıştır.

Bu girişimler, 1922'de Sosyalist Sovyet Cumhuriyetlerinin gönüllü birlikteliğinin gerçekleştirilmesinin, başta Rusya Federal Sovyet cumhuriyeti olmak üzere bir dizi özerk ulusal cumhuriyetin kurulmasının temelini atmıştır. 26 Nisan 1966'da korkunç bir deprem felaketi sonucu büyük ölçüde yıkılan Taşkent tüm Sovyet Cumhuriyetlerinden gelen gönüllü işçi birliklerinin katkısıyla yeniden, daha güzel ve daha modern bir şehir olarak inşa edilmiştir. Taşkent'in yeniden inşası Sovyet halkları arasında gelişmiş olan kardeşliğin, dayanışmanın ve sosyalist enternasyonalizminin en seçkin örneklerinden biri olarak tarihe geçmiştir.

1921'deki 10. parti kongresinde Stalin, ulusal sorunla ilgili ünlü konferansını vermiştir. Orada geri kalmış halkların Rusya'ya yetişmeleri için her türlü ekonomik, politik ve kültürel olarak destek verilmesi gerektiğinin altını çizmiş, bu tartışmalar Lenin'in ölümünden sonra birçok SBKP (b) kongresinde devam etmiştir.

Stalin, 1930'da yapılan 16. Parti Kongresi'nde, "Birlik ve ortak dil" gibi taleplerin Büyük Rus şovenizmine doğru ve Lenin'in geleceğin komünist toplumunda ulusların, kültürlerin birbiri içinde erimesi gerektiği görüşünün çarpıtıldığına dair tehlikeli eğilimler taşıdığını savunmuştur.

SSCB'nin ulusal politikası, halklar arasındaki eski güvensizliğin ve milliyetçiliğin aşılarak, yerine gerçek halkların kardeşliğinin getirilmesine neden oldu. Çeşitli uluslar ve milletler Sovyetler Birliği'nin her kademesinde, ayrıca parti üst kademelerinde ve devlet organlarında temsil edilmiştir.

Revizyonistler ulusal politikayı Ruslaştırdılar

Stalin'in ölümünden sonra, Ukraynalı Nikita Kruşçev'in sahneye çıkmasıyla revizyonistler iktidarı devraldı ve paradoksal olarak Büyük Rus şovenizmine ve Rusya politikalarına geri dönülmesine neden olmuştur.

1960 yılında Kruşçev yeni okul yasasını getirmiştir. Kruşçev'in iktidara gelmesi, Sovyet ulusal politikaları tarihinde en belirgin bozulmaya neden olmuştur. Eski yasalarda, okulun çocuğa anadilini öğretme görevi varken, yeni yasaya göre, "gönüllü olarak çocuk" Rusça'yı seçebilirdi, başka bir deyişle, seçim özgürlüğü, Rusça'yı seçme özgürlüğüydü ve bireyin kendisinin seçme özgürlüğü değildi. Bu yeni kanun, 1960-63 döneminde yeni müfredatlar tamamlandıktan hemen sonra uygulamaya koyulmuştur.

Bugün, revizyonistlerin önünü açarak kapitalizme dönen Rusya, çarkı geriye Ekim Devrimi'nden önceki zamana döndürdü. Bir yandan Ruslar, diğer yandan Kafkas halkları arasında hortlayan ırkçılık, nefret ve korku var. Sosyalist inşa yıllarında yaratılan Halkların Kardeşliği, Kruşçev ile başlayan ve Gorbaçov, Yeltsin ve Putin ile sona eren kapitalist restorasyonla parçalandı.

Irkçı ve Nazi örgütleri Rusya'da yeniden dirildi ve Yahudileri, Rus olmayan halkları korkutup öldürüyor. Tam tersine bir durumda, Gürcistan, Ukrayna ve Baltık cumhuriyetlerinde olduğu gibi faşist ve yarı-faşist eğilimlere sahip olan milliyetçi Rus karşıtı hareketlerin etkinlikleridir. Büyük Rus şovenizmi, Rus burjuvazisinin ve Putin rejiminin, işçi sınıfını ve halkları yeni bir sosyalist devrim ve halkların kardeşliğini sağlamak için birleşmelerini önlemek için kullandığı bir araçtır.

TÜRKİYE "GÖÇMEN" ÜLKESİ

Göçmen sorunları hızla artıyor

Selim KARAASLAN

Ortadoğu'da emperyalist paylaşım savaşları sonucu oluşan gelişmeler nedeniyle, Türkiye göç alan bir ülke oldu. Bugün Türkiye'de 5 milyon civarında Suriye, Irak, Afganistan, İran, Pakistan, Somali'den gelen göçmenler yaşamaktadır. Türkiye bu göçmenlere "coğrafi" ayrımcılıkla "geçici koruma statüsü" uygulamaktadır. Acilen bu uygulamadan vazgeçilerek onlara mülteci statüsü tanınmalı, hukuksal ve sosyal entegrasyonları için hızla önlemler alınmalıdır.

Ne var ki, bugün Türkiye'de küçük bir demokratik topluluk dışında mültecilerin sorunlarıyla ilgilenen kimse yok. Erdoğan, onlar bizim misafirimizdir, kardeşimizdir gibi sahte söylemler savurarak onlarla ilgilendiği izlenimini yaratmaya çalışıyor. Oysa mülteciler; yoksulluk, güvencesiz çalışma, sömürü, nefret ve ırkçılık söylemleri ve linç girişimlerinin kıskacında yaşamak, yöneticilerin keyfi davranışlarına, insafına terk edilmiş olarak her türlü mağduriyet ve tacizle karşı karşıya kalmak zorunda bırakılıyorlar. Faşist ve gerici güçler her gün onlara hakaret ediyor, kovmak, zorla sürmek için fırsat kolluyor. Hükümet susarak bunları onaylıyor. Faşist ve gerici güçlerin bu saldırı konvoyuna birçok CHP'li ve Kemalist de katılmaktadır. Artık göçmenler Türkiye'de kendilerini güvende hissedemiyorlar.

Türkiye'nin son yıllarda bu kadar büyük göç almasının esas müsebbibi, Suriye'de savaşı körükleyen, Emevii camiinde namaz kılmaya kalkan Erdoğan'dır. İŞİD'e, El-Kaide, El-Nusra gibi İslami terör örgütlerini destekleyip onları Suriye halkının, özellikle Kürtlerin üstüne süren, halkın evini-barkını terketmesine sebep olan Erdoğan'dır. Göçmenleri patronlara ucuz emek gücü olarak kullandıran, onları Esad'a karşı rehin tutan, her geçen gün göçmenlerin sorunlarının ağırlaşmasına sebep olan Erdoğan'ın ta kendisidir. Erdoğan ve hükümetinin göçmenlerin sorununa derman olma gibi bir dertleri yoktur. Erdoğan, başta Suriyeliler olmak üzere özellikle seçim önceleri göçmenlere vatandaşlık veriyoruz diye onları hem bir siyasi polemik malzemesi yapıyor, hem de zorla vatandaşlığa alarak sorun çözülmüştür yaygarası koparıyor. Oya vatandaşlık bu insanlar için bir çözüm değidir. Onlar isteyerek değil, zorla, savaş nedeniyle ülkelerini terk eden insanlardır. Bir an evvel, savaş biter bitmez ülkelerine geri dönmek istiyorlar. Şüphesiz içlerinde kalanlar da olacaktır. Ama göçmen sorununun esas çözümü Türk kamuoyunun İŞİD'e ve diğer islami terörist örgütlere verdiği desteği çekmesi, Suriye'de hala savaş kışkırtıcılığından vazgeçmesi için Erdoğan'a baskı yapması, savaşın bir an evvel bitmesi, bu insanların ülkelerine dönecek koşulların yaratılmasıdır.

Ama diğer yandan 8 yıldır süren savaşın ve istikrarsızlığın ne zaman biteceği maalesef henüz belli değildir. Onlar artık şu an burada, Türkiye'de yaşıyorlar. Onların barınma, beslenme, eğitim, iş, sağlık gibi haklara erişimi noktasında hem sorunları var, hem de karınlarını doyurmaya, barınmaya, sağlık, eğitim, dil, kültür ve sosyal entegrasyona ihtiyaçları var. Erdoğan hükümeti ise bu sorunlarla ilgilenmiyor, birkaç göz boyama işiyle yetiniyor. Şimdi demokrasi güçlerinin hem göçmenlerin sorunlarına eğilmesi için hükümete baskı yapması, faşist gerici güçler tarafından kamuoyunda yaratılan linç kültürüne karşı çıkması, hem de göçmenlerin yaşamını bir nebze olsun kolaylaştırmak için projeler geliştirmesi gerekmektedir. Bu konuda Avrupa Birliği ile ilişkiye geçmelidir. Göçmenler arasında en büyük sorunlardan biri

eğitim, özellikle çocuk ve gençlerin eğitimi sorunudur.

Göçmen Çocukların Eğitim Sorunu

Türkiye'de mültecilerin takribi ¼'ü çocuktur ve ancak bunların yarısından biraz fazlası okula gidebilmektedir. Türkiye ivedilikle okullaşma oranını arttırmak hem de okullardaki sorunları çözmek zorundadır. Suriye'den gelen göçmenlerin büyük bölümü çocukluktan gençliğe, gençlikten yetişkinliğe Türkiye'de geçmiştir. Her türlü eğitimden uzak genellikle sokaklarda yetişen bu göçmen kuşağı, ülkesine dönsün veya dönmesin, ilerde toplumda büyük bir sorun yaratacaktır. Toplum daha da çok gerileyecektir. İşte bu yüzden milyonu aşkın göçmen çocuğun hangi vasıf ve becerilerle yetişkinliğe adım atacağı Türkiye'nin geleceği açısından stratejik bir önem taşımaktadır. Şu an en az 1 milyon göçmen çocuk hiçbir destek almadan dışlanmışlık içinde topluma katılıyor. Bu büyük bir sorun. Hükümet ise bu çocukların eğitimine ilgisizdir. O, Türkiye göçmenlerin eğitim ve işsizlik meselesine daha çok ucuz ve yedek emek gücü olarak bakmakta, onları patronlara sunmaktadır. Yine burada da yük demokratik güçlerin omuzuna binmektedir. Onlar kamuoyunda hükümetin göçmen çocukların eğitimine karşı ilgisizliğini deşifre etmeli, gelmekte olan büyük tehlikeyi açıklamalı ve tutarlı önlemlerle sorunun önünün alınabileceği gösterilmelidir.

Hükümetin göçmen çocukların ve gençlerin eğitimine ilgisizliğinden hareketle, demokratik güçler AB ve BM'den temin edecekleri fonlarla web tabanlı girişimcilerle birlikte göçmenlere kitle kaynaklı eğitim videoları sunulabilir. Türkiye göçmenlerin ülkelerinin müfredatlarına da uygun olarak hazırlanacak sanal sınıf uygulamaları ve eğitim videolarıyla, Türkiye'de yaşı geçtiği için okula gidemeyen mülteci gençlerinin/öğrencilerin en az yarısına 5-6 ay içerisinde eğitim hizmeti vermek başarılabilir. Bu fonla binlerce mülteci öğrenciye burs verilmesi de sağlanabilir. Hükümet ise AB fonlarında aldığı paraları „çarçur" etmekte, bu fonları kendine yeni bir döviz kaynağı olarak görmektedir. Ama göçmen çocukların ve gençlerin temel ve meslek eğitimininin hükümetin görevi olduğu vurgulanmalı, hükümetin ise bu görevi baştan savma, yetersiz, kalitesiz bir eğitimle geçiştirdiği, göçmen çocukların ciddiye alınmadığı, AB fonlarının etkin kullanılmadığı gösterilmelidir.

Oysa Türkiye'deki göçmenler için çağdaş, ırkçı milliyetçi olmayan kendi ana dillerinde bir eğitim şarttır. Burda acilen göçmen gençlere dönük mesleki eğitim okulları açılmalıdır. Türk devletinin eğitimindeki milliyetçilik sürekli dışa vurulmalıdır. Göçmen öğrencilerin okula devamını artırmak için ücretsiz okul yemeği, ücretsiz ulaşım ve ücretsiz okul üniforması verilmeli. Eğitimden uzun süredir mahrum kalmış yahut okula devam etmek istemeyen öğrenciler için meslek kursları açılmalıdır.

Türkçe derslerinin tecrübeli ve liyakatli öğretmenler tarafından verilmesi sağlanmalıdır. Türkçe ders kitapları ve temel bilim ekipmanları da tamamen ücretsiz hale getirilmeli, göçmen çocukların (yönlendirme) oryantasyon ve (içsel gücüyle davranışa hazırlama) motivasyon eksikliği giderilmeye çalışılmalıdır. Göçmenlerin devam ettiği okullarda özellikle nitelikli okullar arasında kardeş okul projeleri başlatılıp entegrasyona farklı boyutlar kazandırılmalıdır. Bu çocukların anadillerini bilen öğretmenlerin yardımıyla çocuklar hem anadillerini öğrenmeliler, hem de yaşlarına, seviyelerine göre değerlendirilerek türkçe, matematik gibi derslerin verildiği 1-2 yıllık hazırlık sınıflarına alınmalı, pratik derslerde yaşıtlarıyla birlikte eğitim verilerek, daha kısa zamanda entegre olmaları sağlanmalıdır. Normal sınıflarda eğitim almaya hazır çocuklar hızla bu sınıflara kaydırılmalıdır.

Savaş, şiddet ve yakınlarını kaybetme gibi travmatik süreçler yaşayan göçmen çocukların yaşadığı psiko-sosyal sorunlar nedeniyle bu okullardaki rehber öğretmen sayısı ve niteliği muhakkak artırılmalıdır. Bu hususta BM, UNICEF'ten destek alınmalıdır.

Göçmenlerin topluma entegrasyonu, eğitim, meslek edindirme ve niteliklerinin artırılmasıyla mümkündür. Bu konularla ilgilenmeyen Erdoğan hükümeti toplumda büyük bir sorun yaratıyor.

GÖÇ

Erden GÜVEN

Göç olgusu insanoğlunun yeryüzüne ayak basışı ile başlayan bir tarihsel gerçekliktir. Sürekli değişen tabiat, sosyal ve ekonomik koşullar insanları göç etmeye, yeni yaşam alanları bulmaya zorlamıştır.

Savaşlar, toplu kırımlar, afetler (sel - depremler), yoksulluk ve sefalet, ekonomik ve politik çıkmazlar hem iç göçü hem de dış göçü tetikleyen etmenler olmuştur. O nedenle insanlığın tarihi bir göçler tarihidir.

Ama bu göç nedenleri tarih boyunca gelişen sosyo-ekonomik, politik koşullarla birlikte değişime uğramıştır. Özellikle dünyaya kapitalizmin egemen olmasıyla ücretlerin düşük olduğu bölge ve ülkelerden ücretlerin yüksek olduğu bölge ve ülkelere olan sürekli göçün yanı sıra, insanlık zorunlu yaşam koşullarının getirdiği göçlerden, emperyalist güçlerin sömürüsü sonucu doğan göçler dönemine geçilmiştir. Artık günümüzde göçler, emperyalist politikalar, emperyalist sömürü, yağma, talan ve savaşlar yıkım ve tabii afetler sonucu bilerek, kasten yaratılan, hesaba katılan göçlerdir..

Göç gerçeğinin sayısız nedenlerinden en belirleyici olanı yukarıda sayılan sebeplerden dolayı yaşam alanlarını yitiren insanların kendilerine yeni yaşam alanları bulmak, mevcut durumdan daha iyi koşullarda yaşama ve gelecek kuşaklara daha iyi bir bir miras bırakma arzusunun tezahürü olarak yer değiştirmeleridir. Asıl sorun bu olunca, göç eyleminin önünde hiçbir duvarın, hiçbir barikatın durması mümkün değildir. Dünümüz, bugünümüz ne yazık ki yarınımız yukarıda anlatmaya çalıştıklarıma tanıklık etmektedir. Özellikle emperyalizm döneminde yaşam alanlarını kaybetmek ve daha iyi şartlar içinde yaşama olanakları aramak insanı her türlü bedeli ödemeye zorluyor. Hiç kimse isteyerek, zorda kalmadan kendi yurdunu terk etmez. Onun içindir ki göç; bir lokma ekmek uğruna ulus benliğinden milli kimliğinden ödün vermenin adıdır. Politik, ekonomik ve inanç üzerinden yürütülen siyasal kutuplaşmanın yaşamı söz konusu kimlikler nezdinde zehirlemesinin adıdır GÖÇ.

Kendi bedenlerini ülkelerinin ve halklarının kurtuluşuna ve bağımsızlığına adayan yurtsever, ilerici aydınların, sosyalistlerin, komünistlerin yaşadıkları topraklardan zorla koparılmasının bir başka adıdır göç.

Ezilenlerin, sömürülenlerin, zorbaca yöntemlerle ötekileştirilenlerin, susturulanların dillerine, düşüncelerine prangalar vurulanların yazgısıdır göç.(Bu yazgıyı ülkemizin gerçek yurtseverleri - sosyalistleri - komünistleri tersine çevirecektir)

Daha iyi bir yarını daha iyi bir geleceği, aydınlık, güneşli günleri düşleyenlerin tarihinin adıdır göç.

Tümden toplumların ve o toplumları ileriye doğru dönüştürmek isteyenlerin tarihidir göç.

Toplumların tarihi göçler tarihidir, göçlerin yönü ağırlıklı olarak Doğu'dan Batı'ya ya da Güney'den Kuzey'e doğru olmuştur. Günümüzde de buna canlı olarak tanıklık etmekteyiz. Peki bu bir kader mi? Niçin tersi yani Batı'dan Doğu'ya bir göç yaşanmıyor? Bunun yanıtı herkesi ilgilendiriyor. Emperyalizm Ortadoğu'da petrole hükmetmek, Afrika'nın yenginliklerini elde etmek için savaşlarla, sebep olduğu ekolojik felaketlerle bu ülkelerden halkları kendi topraklarını terk etmeye zorlamaktır. İşte göç bu soruları sorgulayanların da adıdır.

Göç Akdeniz'de Ege Denizi'nde ölümü, azgın sularda boğulmayı göze alanların, Afrikalıların, Suriyelilerin, Afganlıların adıdır.

Alp dağlarının karlı buzlu soğuğunda ölümü kanıksayanların adıdır GÖÇ.

Tüm insanlığın gözleri önünde Ege'de Akdeniz'de kıyıya vuran canların, civanların ve küçük Alan'ların adıdır GÖÇ.

Farklı siyasi düşüncelere ve inançlara sahip insanların resmî ideoloji ve erk sahipleri tarafından dışlanmasının ve yaşadıkları yerlerden, yurtlardan uzaklaştırılmasının da adıdır göç.

Ekonomik yetmezlikler, ekolojik altüst oluşlar, demografik yapısal bozukluklar ve kimlikler üzerinden yapılan politik açmazlar göç olgu-

sunu kamçılayan başlıca faktörlerdir. Tüm göç dalgalarına, göç hareketlerine damga vuran nesnel gerçeklik; acıdır, sızıdır, özlemdir, hasrettir, annesine, sevgilisine, yavuklusuna, dahası GÜNEŞLİ bir yarına kavuşmak için yürekleri yananların adıdır GÖÇ.

İnsanın sıkı sıkıya bağlı olduğu öz değerlerinden kopması, kendine yabancılaşması, egemen kültürün ve dilin baskısına maruz kalması ve asimilasyona tabi tutulmasının adıdır GÖÇ.

Kendi öznelimizde GÖÇ, yukarıda betimlemeye çalıştığım gibi vahim ve trajik sonuçlar doğurmamış olabilir... Ne ki, biz de payımızı aldık. Geri bıraktıkları ülkemizden egemen güçler önce milyonlarca işçiyi Almanya'ya, Avrupa'ya mal gibi

sattılar. Sonra yurdumuzun kalkınması, demokratikleşmesi, Kürt sorununun barışçıl yollardan çözümü için savaşan binlerce işçi ve öğrenci gençler, aydın ve akademisyenler 12 Mart, 12 Eylül ve son olarak 15 Temmuz kontrollü askeri darbeleriyle yurt dışına sürgüne gitmek zorunda kaldılar. Bu işçi ve aydın göçünün bir parçası olan bizler, el kapılarında dilendik. Soframıza bir lokma ekmek götürebilmek birilerine yaranmaya çalıştık. Kendi işgücümüzün farkında değildik. Sınıf bilincimiz yoktu. Emekçi ve işçiler olarak; sermayenin gücüne övgüler dizdik. Sınıf düşmanlarımızı dost bildik. Sağa sola savrulduk.

Nerede konumlanmamız gerektiğinin ayırdında değildik. Çalıştığımız ülkelerin işçileri, emekçileri, sınıf bilinçli işçileri bizleri bağırlarına bastılar. İşgücünden gelen haklarımızı hukukumuzu savundular. Bir ortak geleceğimizin olduğunu bilincimize çıkardılar, dimağımıza kazıdılar. Birlikte örgütlenirsek üstesinden gelemeyeceğimiz bir zorluğun olamayacağını dilleri döndükçe bize anlattılar. Ağırlıklı olarak kırsal kesimden geldiğimiz için bulunduğumuz ülkelerin işçi sınıfı, sendikal hareketi, demokrasi güçleri ve insan hakları örgütleriyle birlikte hareket etmekte hep ürkek davrandık. Çünkü sınıf mücadelesi ve sermayeye karşı koyuş gibi bir gelenekten gelmiyorduk. Ne Türkiye ile vatan toprağıyla bağımızı koparıyor ne de yaşadığımız ülke halklarıyla kaynaşabiliyorduk.

Göç olgusunun tüm olumsuz ve olumlu parametrelerini iliklerinde yaşayan biz "göçmenler" 70'lerden itibaren Türkiyeli ilerici aydınlarla , yürekleri Türkiye'nin aydın geleceği için çarpan sosyalistlerle, komünistlerle, sınıf mücadelesinin savaş erleriyle tanışma fırsatı bulduk. Bugün ülkede DURUM'u çıkaran sınıf savaşımının öncüleriyle birlikte faşizme karşı omuz omuza mücadele ettik. Evren - Özal faşizmini özellikle Avrupa'daki demokrasi güçlerinin desteğiyle deşifre ederek gerilettik. Bugün de faşizan Erdoğan rejimini geriletme görevi önümüzde duruyor. Bugün Avrupa'da koşullar 12 Eylül 1980 sonrasından çok daha farklıdır. Ama 12 Mart ve 12 Eylül sonrasında olduğu gibi bugün de Avrupa'da Türkiye'de savaşan veya hapislerde yatan Kürt ve Türk işçi ve emekçileriyle, aydın ve devimcileriyle dayanışmayı yükseltmek gerekmektedir. Bunun için de hem Türkiye'de hem de tümden yurtdışında sosyalistlerin, komünistlerin savaşkan partisi TKP'sine dünden daha fazla gereksinim var. Bu duygu ve düşüncelerle işçi sınıfının savaş yolunda DURUM'u selamlıyorum.

Alman işçi sınıfının ve enternasyonal işçi hareketinin iki büyük evlâdı Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht'i katledilmelerinin 100. yılında saygıyla anıyoruz.

"O bir kartaldı, hâlâ da bir kartaldır." V.İ. Lenin

Serap AKTEPE

Rosa Luxemburg ve Karl Liebkneckt partileri Almanya Sosyal Demokrat Partisi SPD'nin Almanya'nın Birinci Dünya Savaşına katılmaması için çetin bir mücadele verdiler. Ama sağ kanat sosyal demokratların Kayzerin savaş politikasını desteklemesi üzerine onlara karşı amansız bir savaş içine girdiler. Bu mücadele içinde SPD'den ayrılıp Spartakus hareketini kurdular. TKP'nin ilk genel sekreteri Ethem Nejat'ın da saflarında savaştığı Spartakistler, proletarya enternasyonalizminin, savaşın ve milliyetçiliğinin panzehiri olduğunu savunuyorlardı. Liebknecht ve Luxemburg askerlere, halka Dünya Savaşını Alman burjuvazisine karşı bir iç savaşa çevirmeleri için çağrı yaptılar. Alman askerleri ve işçileri onların çağrısına uydu ve 1918 Kasım'ında savaşa, burjuvaziye, Kayzere karşı ayaklandılar.

Almanya Sosyal Demokrat Parti'sinden Noske tarafından antikomünist askerlerden oluşan birlik olan "Freikorps" kuruldu ve bu birlikler, parti yönetiminin sağ kanadın eline geçmesinden ve olayların akışının aynı hızla ters yöne dönmesinden, gericileşmesinden cesaret alarak, tutuklamalara ve katliamlara başladılar. 15 Ocak 1919'da Rosa

Luxemburg ve Karl Liebknecht kaldıkları evde milisler tarafından tutuklandı. Karl Liebknecht ağır işkencelerden sonra vurularak öldürüldü. Rosa Luxemburg ise dövüldükten sonra vuruldu ve Landwehr Kanalı'na atıldı.

Komünistler, sosyalistler, devrimciler olarak geçmişin hatalarından ders almalıyız ki onları tekrarlamayalım. Hiç şüphesiz, Marksizmin kurucuları, başta Marks, Engels, Lenin olmak üzere, Rosa Luxemburg, Karl Liebknecht, Ernesto Che Guevara, Mustafa Suphi ve yoldaşları gibi devrim için hayatlarını verenleri yaşatmak; onların düşüncelerini, yaşamlarını bilmenin yanı sıra onların hatalarını da bilmek ve ders çıkarmakla mümkündür.

Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht'in en temel yanılgısı yığınların örgütlenmesinin, nasıl bir parti öncülüğünde gerçekleşmesi gerektiğidir ve Onlar bu yanılgılarını hayatlarıyla ödedikleri gibi, devrime yürüyen Almanya işçi sınıfının yenilgisinde payları olmuştur. Ama 1918 Alman Kasım Devrimi'ndeki mücadeleleri tarihe geçmiş ve onları ölümsüz kılmıştır. Alman işçi sınıfı ve devrimcileri her sene Onları katledildikleri Berlin'de büyük miting ve yürüyüşlerle anarlar. Bu sene de andılar.

Özellikle Luxemburg ve Lenin arasında Bolşevik parti ve diğer teorik konularda sert teorik tartışmalar olmuştur. Daha 1903'te, Lenin'in "Ne yapmalı" çalışmasında demokratik merkeziyetçilik esasına dayalı devrimci bir kadro partisi gerektiğini eleştirmiştir. Oysa Bolşevik partinin başarısında böyle bir parti rol oynamıştır.

İkinci Enternasyonal'in bir üyesi olarak, 1914'de Rus Partisi meselesinde Luxemburg, Kautsky ile aynı safta durdu ve Lenin'in Menşeviklere karşı politikasını "Lenin'in parçalama politikası "olarak eleştirdi. Lenin'de **onu,** devrimin öncü rolünü sessizce atladığı için eleştirdi.

Rosa Luxemburg, kitlelerin kendiliğinden inisiyatif almasına ve genel grevlere ağırlık veriyordu. O, SPD'nin üst yöneticilerinin bürokrasisine karşı savaş verirken, durum çok netken, ancak disiplinli, avangard bir partinin devrimin öncüsü olacağına dair kavrayışı yoktu. Oysa Bolşeviklerin partisi, kendini teorik- ideolojik olarak yetiştirmiş, savaşta deneyim kazanarak; karşılaşılabilecek her durumu analiz eden, inisiyatif alan, çelik disiplinli Marksistleriyle Alman devriminin ölümcül olduğunu kanıtlayan bir örgüt olmuştur.

Luxemburg, parti politikalarının partiye ve yığınlara yaymanın yeterli olduğunu düşündü. Hem SPD, hem de USPD içinde Rusya'da yaşandığı gibi bir bölünme olabilirliği üzerine Bolşevik Parti örgütlenmesini reddetti. 1916'da Spartakistler kurulduğunda da Rosa'nın ısrarı üzerine gevşek bir örgütlenme oluşturuldu, ancak komünistler 1918-1919 yıllarında devrimin ateşleri ortasında KPD'de toplandılar. İşçi sınıfına öncülük yapacak bir kadro partisinin yokluğu Alman Devrimi'nin yenilgisiyle sonuçlandı. Bugün dünyayı değiştirmek, komünist bir toplumu kurmak isteyenler için bu önemli bir derstir.

Rosa Luxemburg, her zaman bir Marksist olarak, dünya devrimi için revizyonizmle, reformizmle devrimci bir tarzla savaşmasına rağmen, Lenin'in Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı ve sermaye birikimi-emperyalizm tartışmalarında da yanılmıştı. Ama hatalarına rağmen, en büyük devrimcilerdendir.

Lenin, 1922 Şubat'ında yazdığı bir makalede, bir Rus masalını anarak şöyle demektedir: "Kartal bazen tavuktan daha alçaklarda uçar, ama tavuk hiçbir zaman kartalın uçtuğu yüksekliklere erişemez. Rosa Luxemburg, Polonya'nın bağımsızlığı sorununda yanılmıştı. 1903'te Menşevikleri değerlendirmesinde yanılmıştı, sermayenin birikimi teorisinde yanılmıştı; 1914 Temmuzu'nda, Plekhanov, Vandervelde, Kautsky ve başkalarıyla birlikte, Bolşeviklerin Menşeviklerle birleşmesini istediği zaman yanılmıştı. (Çıktıktan sonra, 1918'in sonunda ve 1919'un başında, yanlışlarını geniş ölçüde düzeltmiş olmakla birlikte) 1918'de hapishanede yazdıklarında yanılmıştı. Fakat bu yanlışlarına rağmen, o bir kartaldı, hâlâ da bir kartaldır; bütün dünya Komünistlerinin anısında aziz olmakla kalmayacak; yapıtları birçok komünist kuşaklarının eğitimi için çok faydalı bir ders olacaktır."

Osmanlı Devleti'nin Dağılması

(Rosa LUXEMBURG)

Türkiye tarihinin bu momenti belirli bir anlamda Rusya'yı andırmaktadır. Ama Rusya'da Kırım Savaşının ardından reformlar aynı zamanda kapitalizmin hızlı gelişimini ve idari ve mali yenilikler için ve militarizmin daha da gelişmesi için maddi temeli yaratırken Türkiye modern reformlara tekabül eden bir ekonomik dönüşümden yoksun kaldı. Türkiye'de yerel sanayi yaratmak yolundaki tüm girişimler başarısız oldu. Hükümet tarafından kurulan yeni fabrikalarda üretilen mallar kalitesiz ve pahalıydı. Burjuva düzenin en temel ön koşullarının yokluğu kişi ve mülkiyet güvenliği, en azından yasa önünde formel eşitlik, dinsel yasadan ayrı bir medeni kanun, modern iletişim araçları, vb. kapitalist üretim biçimlerinin ortaya çıkmasını mutlak olarak olanaksızlaştırdı. Avrupa devletlerinin Türkiye'ye dönük ticaret politikası, kendi sanayileri için korumasız bir pazar sağlamak için Türkiye'nin politik güçsüzlüğünü sömürerek aynı doğrultuda etki yaptı. Şimdiye değin ticaretin yanı sıra tefecilik, yurtiçi sermayenin tek tezahür biçimi olmuştur. Dolayısıyla ekonomik olarak Türkiye, birçok durumda mülkiyet ilişkilerinin yarı-feodal niteliğinden bile kurtulamadığı en ilkel bir köylü tarımı ülkesi olarak kaldı.

Türkiye'nin çözülmesi aynı anda iki uç noktada göze batacak kadar belirgin hale geldi. Bir yandan köy ekonomisinde süreli bir açık ortaya çıktı. Bu, görülür ifadesine, köy topluluğunun organik bir öğesi haline gelen ve apse gibi koşulların iç irinlenmesini gösteren tefecide ulaştı. Türk köylerinde aylık yüzde üç faiz oranları süreklilik gösteren bir ol-

guydu ve köyün sessiz dramının hep aynı olan sonuysa köylünün ülkede onu modern işçi sınıfının parçası haline getirecek üretim biçimlerinin yokluğunda proleterleşmesiydi. Ülke içinde onu modern işçi sınıfının içine çekecek üretim biçimlerinin yokluğunun sonucu olarak çoğunlukla lumpen proletaryanın saflarına katılan köylünün proleterleşmesi oldu. Bu olgunun daha ileri sonuçları tarımın çöküşü, yıkıcı açlık ve şap salgınları oldu.

Öte yanda, devlet hazinesinin verdiği açık vardı. 1854'ten beri, Türkiye sonu gelmeyen dış borçlanma yoluna girdi. Londra ve Paris tefecileri başkentte, tıpkı Ermeni ve Yunan tefecilerin köylerde çalıştığı gibi çalıştı. Yönetmek her zamankinden daha zor hale geldi, ve yönetilenler her zamankinden daha fazla hoşnutsuz hale geldi. Başkentte iflas ve köylerde iflas; Konstantinopol'de saray darbeleri ve eyaletlerde halk ayaklanmaları bunlar iç çöküşün nihai sonuçlarıydı. Bu durumdan çıkış yolu bulmak olanaksızdı. Tedavi ancak ekonomik ve toplumsal yaşamın bütünlüklü bir dönüşümüyle, kapitalist üretim biçimlerine geçişle elde edilebilirdi. Ama ne böyle bir dönüşüm için temel ne de temsilcisi olarak öne çıkabilecek toplumsal sınıf vardı ve şimdi de yok. Sultan'ın "yeniden ve yeniden bahşedilmiş reformları" açıktır ki zorluklara çare bulamazdı, çünkü kaçınılmaz olarak hukuksal yeniliklerden daha fazla bir şey değildi ve toplumsal ve ekonomik yaşamı sarsmamış, bürokrasinin egemen çıkarlarına karşı olduğu için çoklukla kağıt üzerinde kalmıştı.

Türkiye kendini bir bütün olarak yenileyemez. Başlangıçtan beri, birkaç farklı topraktan oluştu. Yaşam tarzının durağanlığı, eyaletlerin ve milliyetlerin kendine yeten doğası yok oldu. Ama iç birliklerini sağlayacak maddi çıkar, ortak gelişim yaratılmadı. Tersine, baskı ve Türk devletine bağlı olmanın sefaleti her zamankinden daha büyük hale geldi. Ve bu yüzden çeşitli milliyetler için bütünden kaçmak doğal bir eğilim oldu, ve içgüdüsel olarak daha yüksek toplumsal gelişmenin yolu özerk varoluşta aranmaya başlandı. Ve böylece Türkiye üzerine tarihi hüküm telaffuz edildi: batışla karşı karşıyaydı.

Osmanlı hükümetinin tüm tebaası çürüyen devlet organizmasının sefaletiyle karşı karşıya geldiyse ve çeşitli müslüman halklar Dürziler, Nasraniler, Kürtler ve Araplar da Türk boyunduruğuna isyan ettiyse de, ayrılıkçı eğilim her şeyden önce Hıristiyan topraklarda yayıldı. Buralarda maddi çıkar çatışmaları sıklıkla ulusal sınırlarla çakıştı. Hıristiyanın hakları inkâr edilir, bir müslüman karşısında yemini geçersizdir, silah taşıyamaz, ve kural olarak kamu görevi yapamaz. Ancak daha da önemli olan, köylü olarak çoklukla müslüman toprak sahibinin toprağıyla iştigal eder, ve müslüman devlet görevlisi tarafından iliği kurutulur. Dolayısıyla kökeninde, sıklıkla bir sınıf mücadelesi örneğin koşulları İrlanda'yı kuvvetle andıran Bosna ve Hersek'te olduğu gibi küçük köylülerin ve ortakçı köylülerin toprak

sahipleri sınıfıyla ve devlet görevlileriyle mücadelesi vardır. Böylece ekonomik ve hukuki baskının ortaya çıkardığı muhalefet burada ulusal ve dinsel çelişkilerde hazır-yapım bir ideoloji buldu. Dinsel öğelerin eklenmesi çelişkilere özellikle kaba ve vahşi bir nitelik kazandırdı. Ve böylece Hıristiyan ulusların Türkiye'yle ölüm-kalım mücadelesini yaratmak için tüm unsurlar bir araya gelmiş oldu; Yunanların, Bosna-Herseklilerin, Sırpların ve Bulgarların mücadelesini şimdi Ermeniler izliyor.

Kısaca ana hatlarını çizdiğimiz toplumsal koşullar karşısında, Türkiye'deki ayaklanmaların ve ulusal mücadelelerin Rus hükümetinin ajanları tarafından yapay olarak ortaya çıkarıldığı iddiaları, burjuvazinin tüm modern emek hareketinin birkaç sosyal-demokrat ajitatörün işi olduğu iddialarından daha ciddi görünmemektedir. Kabul edilmelidir ki, Türkiye yalnızca kendi deviniminin ilerlemesiyle dağılıyor değildir. Kabul edilmelidir ki, Rus Kazakların şefkatli elleri Yunanistan, Sırbistan ve Bulgaristan'ın doğumunda ebe hizmeti sundu, ve Rus rublesi, Karadeniz tarihi dramasının daimi sahne amiridir. Ama diplomasinin burada yaptığı, yüzyıllar boyunca birikmiş adaletsizlik ve sömürü yığınındaki tutuşkan malzemeye kibrit çakmaktan daha fazlası değildir.

Burada ilgilenmek durumunda olduğumuz, bir doğa yasası kaçınılmazlığıyla gelişen bir tarihsel süreçtir. Balkan yarımadasında olanları anlamak için anahtar, Türkiye'deki arkaik ekonomik biçimlerin sürdürülmesinin mali sistem ve para ekonomisi karşısında olanaksızlığı ve kapitalizme gelişen para ekonomisinin olanaksızlığıdır. Türk despotizminin varlık temelinin altı oyulmaktadır. Ama onun modern bir devlete gelişmesi için temel yaratılmamaktadır. Öyleyse bir hükümet biçimi olarak değil bir devlet olarak; sınıf mücadelesi yoluyla değil milliyetler mücadelesi yoluyla yıkılmak durumundadır. Ve burada yaratılan yenileştirilmiş bir Türkiye değil, ama Türk enkazından çıkarılmış bir dizi yeni devlettir. *(10 Ekim 1896, Alman Sosyal-Demokrat gazete Sächsische Ar-beiter-Zeitung)*

Türkiye Komünist Partisi TKP'nin ve Komüntern'in 1920 ve 30'lu yıllarındaki Kürt Politikası

1920 yıllarının başında Ulusal Kurtuluş Hareketinde iki politik çizgi ortaya çıkmıştı. Birincisi Mustafa Kemal çizgisi: Ulusal Kurtuluşu istilacılara karşı savaşla sınırlamak, savaş sonunda burjuva ve ağaların desteğinde burjuva egemenliği kurmaktı. İkincisi Mustafa Suphi çizgisi: Ulusal Kurtuluşu sosyal kurtuluşla tamamlamak, işçi ve köylülerin egemenliğini kurmaktı. Bu iki çizgi, bu savaşım bugüne kadar sürmüş ve hâlâ sürmektedir.

TKP'nin I. Kongresi'nde ulusal azınlıklar konusu ele alındı ve Osmanlı'dan kalan tüm uluslara ve ulusal azınlıklara karşı Ankara hükümetinin yürüttüğü aşırı kanlı politikayı yerdi, hükümeti suçladı. Bu barbarlığın halkımızı lekelediğini, ulusları ve ulusal azınlıkları ezme politikasına karşı savaş açılmasını istedi. Emperyalizme, sömürücülere, istilacılara, gerici çevrelere karşı omuz omuza savaşmak için, Türkiye'deki tüm ulusların emekçilerini ve çabalarını birleştirmek, bu birliği örgütlemek gereğini önüne koydu. Bunun için de Türkiye'deki bütün halkların kendi kaderini özgürce belirleme hakkını, ayrılma hakkını savundu, 'plebisit'i, halk oylamasını öngördü. TKP'nin, değişik uluslardan devrimci işçi ve köylü sınıfları arasındaki eski düşmanlıkları kaldırmak için savaşacağını belirterek her ulusun dil ve kültür açısından tam özgürlüğünü ve eşitliğini savundu, herhangi bir ulusa özgü her türlü ayrıcalığa karşı çıktı. Kongre devlet örgütlenmesi konusunda; farklı ulusların işçi-köylü şuraları cumhuriyeti kurmasını, "özgür ulusların özgürce birliği" için bu cumhuriyetlerden oluşacak demokratik, federal bir devlet kurulması ilkesini kabul etti, parti programına yazdı.

Ne var ki, parti programını hayata geçirmek üzere ülkeye gelen Mustafa Suphi ve yoldaşları katledildikten sonra partiye Şefik Hüsnü egemen oldu. Şefik Hüsnü ise politik olarak uzlaşmacı, Kemalist bir çizgiye sahipti, bu durum Mustafa Suphi'nin çizgisine taban tabana zıttı. Şefik Hüsnü, Komünternle ilişkilerinde de bu çizgiyi taşıdı. Komintern'e verdiği raporlarla onların Türkiye hakkında yanlış değerlendirmeler yapmalarına neden oldu. Bu politikanın partiye ve Komintern'e uzun zaman egemen olmasında Şefik Hüsnü'nün rolü büyüktür. Eski TKP'lilerin çoğunda olduğu gibi, bugün "TKP" adını alan SİP'lilerde, Üründücülerde ve diğerlerinin bir çoğunda hâlâ Şefik Hüsnü'nün Kemalist anlayışı sürmektedir.

Şefik Hüsnü'nün Komintern Yürütme Kurulu'na sunduğu raporlarda, İngiliz emperyalizminin feodal gericilikle işbirliği yaptığı ve Türkiye'de Kemalist rejimin "feodalizmin tüm kalıntılarıyla hesaplaşmaya doğru"

gittiği saptaması, özellikle Kürt sorununda, Şeyh Sait isyanında yanlış değerlendirilmelere neden oldu: Kürdistan'daki başkaldırılar genellikle İngilizlerle işbirliği halinde feodal gericiliğin kalkışması olarak görüldü, bu başkaldırılar Kürt halkının ulusal baskıya karşı direnişi olarak görülmedi ve ayaklanmaların demokratik karakteri anlaşılamadı. Kürt isyanlarının bastırılması gericiliğe karşı Kemalizmin başarısı olarak yorumlandı. Özellikle Komünist Enternasyonal Yürütme Kurulu Raporunun, *"Doğu Ülkelerinde Devrimci Hareketler Türkiye 1925-1926"* ile ilgili bölümünde Kürt konusundaki bu yanlış tutum tüm çıplaklığı ile ortaya çıkmaktadır. Raporda şöyle denmektedir:

"Bu raporun yazıldığı dönemde Türkiye'nin iç durumu tam bir istikrara kavuşmuştu. Devrimle iktidara gelen ve hakimiyeti elinde tutan Kemalistlerin burjuva cumhuriyetçi partisi, başını Şeyh Sait'in çektiği Doğu'daki ayaklanmayı altetmeyi başardı. Kürt ayaklanmasının bastırılması, Türk hükümetinin saygınlığını ülke sınırları içinde ve dışında önemli ölçüde artırdı. Şeyh Sait'i tutan İngilizlerin, yeni Türkiye'nin milli iktidarının zayıflayacağı hesapları boşa çıkarıldı..."

Komintern'in raporunda böyle bir yaklaşımın yer almasında Şefik Hüsnü'nün Kürt isyanları ve Kemalizm konusundaki tutumunun büyük etkisi olmuştur. Şubat 1925'de Şeyh Sait ayaklanması başladığında *"Aydınlık"* dergisi çıkamadığından, Kürt isyanı, işçi ve köylüler için çıkartılan *"Orak Çekiç"* gazetesinde değerlendirildi. Gazetenin 26 Şubat 1925 günlü 6. sayısı ile 5 Mart 1925 günlü 7. sayısında Şeyh Sait isyanı ele alınmış ve şiddetle karşı çıkılmıştı. 6. sayının manşetinde şöyle denmektedir: *"Gericiliğin başında Şeyh Sait değil, derebeylik duruyor; İrticaa karşı mücadelesinde halk hükümetledir"*. Yine ilk sayfadaki *"Kahrolsun İrtica"* başlıklı yazıda da *"Ankara Büyük Meclisi'nde aşırı sol burjuvazinin tırnakları, kafasına orta çağı dolamış yobazların gırtlağına yapıştı..."* denmektedir. 7. sayının manşetinde de şunlar yazmaktadır: *"Yobazların Sarıkları Yobaz Topluluğuna Kefen Olmalı! Yobazlarıyla, Ağalarıyla, Şeyhleriyle, Halifeleriyle, Sultanlarıyla Birlikte Kahrolsun Derebeylik! Gericilik ve Derebeyliğe Karşı Mücadele İçin: Köylüler Köy Meclislerinde, İşçiler Sendikalarda Örgütlenmelidirler"*. *"İngilizlerin Oynattığı Gericilik Kuklası"* adlı başyazıda da, *"azınlıkların elebaşlarını"* ayaklandırmanın eski İngiliz ve Rus oyunu olduğu belirtilmekte ve Türkiye'nin siyasal bağımsızlığını kazandıktan sonra iktisadi ve sosyal devrim yoluna girdiği *"iki yıldan beri bu yönde büyük adımlarla ilerlemekteyiz"* diye vurgulanmaktadır. *"İsyanın bastırılması ve elebaşlarının cezalandırılmasından sonra, doğuda toprak sorunu mutlaka çözülmelidir, çünkü "arazi ve meralar parçalanmadıkca, Şark illerimizde düzenin yerleşmesi olanaksızdır"*

Gazete, düşen Fethi Bey kabinesini tutucu olarak eleştirmekte, Kürt isyanını yanlış değerlendirdiğini belirtmekte, yapılması gerekenin *"Genç isyanını adi sıradan bir olay gibi algılamak olmadığı", "derebeylik düzenini tasfiye etmek"* olduğu vurgulanmaktadır. Yine *"Orak Çekiç"*in bu sayısında *"Ali ile Veli"* sütununda da *"Şeyh Sait Ne Biçim Eşkiyadır"* başlığı altında aynı konu işlenmekte, Genç'teki ayaklanmanın gerisinde Kürdistan derebeylerinin olduğu, Cumhuriyet hükümetinin bu derebeyliği tasfiye edeceği söylenmekte, *"Arkadaş, kara kuvvet bizim de, burjuvazinin de düşmanıdır. Biz herşeyden önce bu düşmanı yenmeliyiz; burjuvazi ile ayrıca kozumuzu paylaşırız"* denmektedir.

Şefik Hüsnü'nün Kürt başkaldırısı konusundaki bu tutumu Komintern raporlarına da yansımış, 1925 Şubat ortasında patlak veren Şeyh Sait isyanı bir irtica hareketi, derebeyliğin bir kalkışması, İngilizlerin bir oyunu olarak değerlendirilmiş, bu isyanın ulusal ve demokratik karakteri gözardı edilmiş, özellikle 1924 Anayasası ile getirilen tekçi ve inkârcı anlayışa, ulusal baskıya karşı bir başkaldırı olduğu görülmemiştir. Türkiye'de Kürtlere karşı nasıl bir politika uygulanacağı sık sık tartışma konusu olmuştur. Komintern'i bu konularda aydınlatmak TKP'nin ve Şefik Hüsnü'nün göreviydi.

Cumhuriyetin ilanından sonra artık Kürtlerin dolaysız desteğine gerek duymayan Mustafa Kemal, Kürtlere tamamen sırt çevirdi. 1924'de yapılan yeni anayasada Kürtler ve özerklik tamamen inkar edildi, tek Türk milleti anlayışına geçildi. 1924 Anayasası ile 1921 Teşkilat-ı Esasiye Kanununun özerklik ve çoğulculuk anlayışı terk edildi, Türkçe resmi dil yapıldı, Kürtçe ve diğer diller yasaklandı, Türkten başka bir milletin varlığı, Kürtlerin varlığı inkâr edildi. „*Türkiye'nin Halkı*“ içinde Kürtler „*ifade olunmadıkları zaman bundan kendilerine ait sorun yaratmaları daima mümkün*“ olacağı bilindiği halde Kürtlerin varlığı ve „*Türkiye Millet Meclisi hem Kürtlerin hem de Türklerin sahibi vekillerinden oluşmuş*“ olduğu ve „*bu iki unsur bütün çı-*

karlarını ve kaderlerini birleştirmiş" bulunduğu inkar edildi. Şeyh Sait isyanı bu uygulamalara bir başkaldırıydı. Şeyh Said isyanının asıl nedeninin Kemalistlerin bu inkârcı ve tekçi politikaları olduğu parti ve Şefik Hüsnü tarafından görülemedi. TKP'nin ülkede Kemalistlerin bu yeni politik dönüşümünü görememesi, hükümetin Kürtlerin bu ulusal direnişini ezme saldırısını irticaya karşı bir savaş olarak değerlendirmesi ve hükümeti bu mücadelede desteklemesi en başta genel sekreter Şefik Hüsnü olmak üzere parti yönetiminin büyük bir hatasıydı. Komintern TKP'nin görüşünü almadan, onunla tartışmadan Kürt konusunda görüş belirlemez ve beyan etmez. Komintern'e görüş bildiren Şefik Hüsnü'dür. Onun içindir ki Şefik Hüsnü Komintern'de saptanan politikalara itiraz etmiyor. Parti Kürt sorunu konusundaki bu hatanın cezasını bugüne kadar çekmektedir.

Mustafa Kemal ve yeni kurulan

Şeyh Şerif, Şeyh Sait, Kasım, Şeyh Abdullah

İsmet Paşa kabinesi Şeyh Sait isyanını kanlı biçimde bastırttı ve burjuvazi her zaman yaptığı gibi Şeyh Sait isyanını da tüm muhalefeti bastırmak, boğmak için bahane olarak kullandı. Çıkardığı Takrir-i Sükûn Kanununa dayanarak Bakanlar Kurulu 12 Mart 1925'te diğer muhalif yayın ve örgütlerle birlikte 'Aydınlık' ve 'Orak Çekiç'i de kapattı ve yasakladı, partinin legal faaliyetini tümüyle susturdu. Hükümeti desteklemek yarar getirmedi. Takrir-i Sükûn Kanunu ise İstiklal Mahkemesinde yargılanmak demekti.

Şeyh Sait İsyanı bastırıldıktan

sonra Kürt Halkı boyun eğmedi, 20'li ve 30'lu yıllarda baş kaldırdı, bunların en büyüklerinden biri de 1937'deki Dersim İsyanı'dır. Otuzlu yıllar Türkiye'de işçi ve emekçi yığınların, Kürt halkının, Çerkeslerin ve diğer halkların üzerinde baskıların artarak sürdürüldüğü, diğer yandan da önemli ekonomik kararların dayattığı yıllardı. Marmara bölgesinde Çerkeslerin direnişleri büyük ölçüde bastırıldı ve büyük ölçüde asimile edildi. Kürtlerin isyanlarını kontrol etmek ve bastırmak ve asimilasyonu ilerletmek için özel yetkili Umum Müfettişlikler adı altında askeri idareler oluşturuldu. İlk kez Diyarbakır merkezli oluşturulan I. Umum Müfettişliğinin ardından Erzurum merkezli oluşturulan III. Umum Müfettişliğinin yanısıra 6. Ocak 1936 senesinde Dersim merkezli IV. Umum Müfettişliği kuruldu. Bu 4. Umum Müfettişliğinin başı olan askeri komutanına hem yasama hem de yargılama yetkisi verildi. Hem idam kararı verebiliyor, hem de infaz edebiliyordu. Kürdistan'da oluşturulan bu özgül baskı birimleriyle zorla asimilasyon sistemleştirildi. Devlet Kürtlerin eritilmesi, türkleştirilmesi için özel program ve raporlar hazırlattı ve uygulamaya koydu. Kürt halkı bu uygulamalara karşı hep başkaldırdı.

TKP hep bu Umum Müfettişliklere, baskılara ve türkleştirmeye karşı çıkmıştır. Dersim'de halkın devletin baskılarına karşı huzursuzluğunu kontrol etmek ve bastırmak için Kemalist hükümetin özel olarak kurduğu Dördüncü Umum Müfettişlik'le ilgili olarak Parti Organı Orak Çekiç'in 1.2.1936 tarihli sayısında şu yazı yayınlanmıştır:

"Kemalist burjuvazi, hükümetin idare sisteminde tazyik vidalarını habire sıkıştırıyor. Halk Partisi hükümeti, Türkiye'nin muayyen semtlerinde yeni yeni enspektörlük teşkilatları kuruyor. Bunlardan en zorbalısı 4'üncüsü oluyor. Astığı astık kestiği kestik fermanile kurulan bu teşkilatın neler yapacağını iyice anlayabilmek için 1'cinin neler yaptığına kısaca bir göz atalım. ...Halk Partisi hükümeti doğu illerinde, hele Kürdistan'da güttüğü sınıfi siyasile, beylere, ağalara, aşiret reislerine karşı emekçi halk kitlelerinin yürütecekleri sınıf savaşını körletiyor. Hele yürüttüğü türkleştirme siyasile halk kütlelerini irticaın kucağına itiyor. Milli azlıkların emekçi kitlelerine karşı parya muamelesi yapıyor.

Emekçi köylü Zazalara, Kürtlerin fakir köylülerine en bayağı hakaretler yapılıyor... 'Horca... Horca...' diye onlara küfrediliyor. Birinci Enspektörlüğün fakir köylülere karşı gösterdiği en nazik muamele dayakla başlar. Kürtçe veya Zazaca konuşmak yasak edildi.... Kürdistan'da köylü Kemalistlerin şovenist ve ezgi siyasasını istemiyor... o, Kemalistlerin ezgi siyasasına da boyun eğmeyecek. Kürdistan'ın emekçi halk kitleleri Türkiye amelesile, kaytak ve emperyalizmin ajanları unsurlara yar olmayacak. Bu savaşçı halk kitleleri: beylerile, Türkiye köylülüğünün ana kitlelerile elele verecek. O, Türkiye Komünist Partisini kendisine önder tanıyacak. Çünkü Türkiye'nin amele sınıfı ve Komünist Partisi milli azlıklara milli sosyal, kültürel inkişaflarının temin edilmesini ve siyasal istiklâl de dahil olduğu halde kendi mukadderatlarının kendileri tarafından tayin hakkının tanınmasını istiyor."

1937 senesinde devletin, Müfettişliğin uyguladığı baskılara karşı Seyit Rıza yönetiminde halk ayaklandı. Partinin bu ayaklanmayı gericiliğin ve ağalığın cumhuriyete karşı bir başkadırısı olarak görmesi büyük bir hata idi. Kemalist yönetim bu isyanı yine barbarca, direnişin lideri Seyit Rıza'yı idam ederek ve

Dersimlilere karşı bir soykırım işleyerek bastırabildi. Halk havadan uçaklarla bombalandı. Atatürk'ün manevi kızı Sabiha Gökçen bu bombalamayı gerçekleştiren ilk kadın pilottu. Yaşlı, çocuk, kadın binlerce Dersimli katledildi, binlercesi yerinden yurdundan edildi, Batıya sürüldü. Türk halkı, Ermeni katliamında, soykırımında olduğu gibi, bu isyan nedeniyle işlediği bu yüz karası, insanlık suçu olan soykırımla da hâlâ yüzleşmiş değildir.

Komünistler sınıfsal olarak dinsel gericiliğin, feodal sistemin yıkılması, bertaraf edilmesi için burjuvazinin ve köylülüğün verdiği mücadeleyi destekler. Köylülerin dinsel gericilikten ve aşiret ilişkilerinden, derebeyi istismarı ve baskısından kurtulması, özgürleşmesi ve toprağa kavuşması TKP'nin ana taleblerinden ve mücadele alanlarından biridir. Çalışmalarında TKP Kürt ve Türk köylülerini örgütlemesi ve aydınlatılmasına hep büyük önem vermiştir. Kemalistlerin, Türk burjuvazinin dinsel gericiliğe ve feodal sisteme karşı attığı adımları desteklerken Kemalistlerin sürekli iki yüzlülüğünü, onların ağalarla, derebeyleriyle, özellikle Kürdistan'da şeyhlerin, ağaların bir çoğu ile sarmaş dolaş olduğunu, onların egemenliğinin yıkılması, köylünün toprak sahibi olması gibi bir derdi olmadığını vurgulamıştır, Kemalistlerin Kürdistan'da sözde reform adı altında uyguladığı ağır vergi alma, türkleştirme ve asimilasyon politikalarına hep karşı çıkmıştır.

Buna rağmen Parti, Kürdistan'da halk, bey ve şeyhlerle birlikte isyan ettiği zamanda, bu isyanların altında yatan gerçek nedenin saptanması konusunda çelişkili, hatalı davranmıştır. Bu isyanlar daha çok Kemalistlerin egemenliklerini baltaladığı dinsel gericiliğin, şeyhlerin, kodaman ağa ve beylerin, İngiliz ve Fransız emperyalist ajanlarının modern cumhuriyete karşı bir ayaklanması olarak değerlendirilmiş, bu nedenle de Kemalistlerin

bu isyanları bastırması, isyanda başı çekenlerin asılması, isyana katılan binlerce insanın batıya sürülmesi onaylanmıştır, bu sınıfsal olarak gerici güçlerin egemenliklerinin kırılması olarak görülmüştür. Oysa isyanların çıkmasının asıl nedeni gerici şeyh ve ağaların Ankara'daki burjuva cumhuriyeti nedeniyle otorite kayıpları değil, şeyhi, ağası, beyiyle Kürt halkı üzerinde uygulan ulusal baskı, türkleştirme ve asimilasyon politikasıydı. Bu gerçeğin o zaman, hem 1925'de hem 1937'de - dünya ve bölgede politik durum ne olursa olsun - hem TKP hem de Komintern tarafından saptanamamış olması büyük bir eksiklik ve hata idi. Ne var ki, bu hata bugün de Kürtlerin direnişine ulusal değil, sınıf açısından bakmak gerekir diyen birçok sol ve devrimci çevrede hâlâ sürmektedir. Partimizin yeni politikasında sınıfsal olanla ulusal olan arasındaki diyalektik ilişkinin çok iyi görülmesi, Kürt halkı özgür olmadan Türk halkının özgür olamayacağı ve işçi sınıfı mücadelesinin gelişemiyeceği çok iyi anlaşılması gerekmektedir.

Öcalan üzerindeki tecrit tümden kaldırılmalıdır!

Leyla Güven ve arkadaşlarının direnişi ilk başarısını verdi!

Kürt halk önderi Abdullah Öcalan her türlü hukuk kuralları çiğnenerek 20 yıldır İmralı adasında tecrit altında hapis ve rehin tutulmaktadır. Özellikle son 2,5 yıldır da ağırlaştırılmış tecrit altında bulundurulmaktadır. Ağırlaştırılmış tecrit demek "mahkum"un ne ailesiyle, ne yakınlarıyla, ne avukatlarıyla ne de halkın temsilcileriyle görüşmesine izin vememek, kimseyle görüştürmemek demektir. Böyle bir uygulama gayri insanidir, uluslararası hukuğa ve insan haklarına temelden aykırıdır. Böyle bir uygulama keyfidir, ama daha çok politiktir. Keyfidir, çünkü bu biçimde bir tecrit Erdoğan'ın demokratik güçlere karşı hukuk tanımaz, intikamcı, kindar, otoriter, faşizan tutumunu gözler önüne seren bir uygulama ve onlara verilen bir gözdağıdır. Politiktir, çünkü bu tecrit Türk devletinin Kürtlere karşı uyguladığı inkar ve imha politikasının Erdoğan tarafından uygulanışının somut bir biçimidir. Öcalan'a uygulanan tecrit Erdoğan için Kürt halkını başsız bırakmak, Kürt sorununu eşitlik, özgürlük, özerklik ve demokrasi temelinde barışçıl yollardan müzakerelerle çözmek değil, şiddet, baskı, savaş uygulayarak çözmemektir, yani inkar ve imhaya, asimilasyona devam etmek, Kürtleri bir halk, bir ulus olarak tanımamaktır, onların direnişini kırmaya çalışmaktır. Şimdiye kadarki Türk hükümetleri Kürt halkının direnişlerini kıramadı, Erdoğan hükümeti de tüm şiddete, savaşa, Demirtaş, Yüksekdağ, Kışanak, Baluken, Sırrı Süreyya, Leyla Güven ve daha binlerce tutuklamalara, Öcalan'a uyguladığı ağır tecrite rağmen kıramayacaktır.

Öcalan sıradan, herhangi bir 'tutuklu', 'mahkum' değildir. Kürt halkının ezici bir çoğunluğu O'nu önderi olarak görmekte ve Kürt sorununun çözümü konusunda hükümetle yapılacak görüşmelerde Başmüzakereci olarak tayin etmektedir. Öcalan 35 yıldır Kürt halkının verdiği özgürlük mücadelesine önderlik etmiş, direndiğinde kazanacağını halkına göstermiş, kurtuluşunun sembolü olmuş bir liderdir. Şimdiye kadarki Türk hükümetleri gibi Erdoğan hükümeti de Öcalan'ın liderliğini kabul etmiştir. Bir ateşkes gerektiğinde, barış görüşmelerinin başlatılması, gençlerin giriştikleri direnişlerin, hapishanelerdeki açlık grevlerinin bitirilmesi istendiğinde hep Öcalan'ın kapısı çalınmış, ona elçiler gönderilmiştir. Kürt sorununun barışcıl çözüm yolunun adresi hep Öcalan olmuştur. 2013-2015 yılları arasında Kürtleri bazı sözde haklarla aldatacağını sanan Erdoğan'ın da barış görüşmeleri altında başvurduğu kişi Öcalan'dı. Ne zaman ki Kürtleri aldatamayacağını anladı, barış masasını devirdi. O zamandan beri Öcalan'ın ismi barışla, Erdoğan'ın ismi de şiddetle özdeşleşti.

Bugün Türkiye'nin demokratikleşmesi için Kürt sorununun, savaşa hemen son verip, eşitlik, özgürlük, özerklik ve demokrasi temelinde barışçıl yollardan çözülmesi gerekmektedir. Barışçıl yolun önünün açılması için de Öcalan'ın devreye girmesi gerekmektedir. Öcalan'ın devreye girebilmesi için de ilk adım olarak üzerindeki ağırlaştırılmış tecritin kalkması, özgürleşmesi, yeniden ailesi, avukatları, Kürt ve Türk halkının temsilcileriyle görüşebilmesi, sorunları müzakere edebilmesi gerekmektedir. O halde bu zincirde tutulacak ilk halka Öcalan üzerindeki tecritin kaldırılmasıdır. Tecritin kaldırılması başarıldığı anda Kürt sorununun barışçıl yollardan çözümünün ve giderek Türkiye'nin demokratikleşmesinin önü açılacaktır. Türkiye'nin demokratikleşmesi, Kürt sorununun barışçıl çözümü ve Öcalan üzerindeki tecritin kalkması böylesine içiçe geçmiş bir konudur. Kim ki Kürt sorununun barışçıl çözümünü, Türkiye'nin demokratikleşmesini ister, onun önce Öcalan'ın üzerindeki tecritin kaldırılmasını talep ve bunun için mücadele etmesi gerekmektedir.

Gerçeği bu çıplaklıkla gören ve ortaya koyan Kürt demokratları ve devrimcileri, özgürlük savaşçıları oldu. Bunlardan biri Hakkari Milletvekili Leyla Güven'dir. Leyla Güven Erdoğan faşizminin yıkılması, Kürdistan'ın özgürleşmesi, Türkiye'nin demokratikleşmesi Öcalan üzerindeki tecritin kalkmasına bağlıdır diyerek, tutuklu bulunduğu Diyarbakır hapishanesinde Öcalan üzerindeki tecrite karşı mücadeleye geçti. Hapishanede en etkin mücadele nedir? Açlık grevidir. Leyla Güven de bedenini ortaya koydu. Öcalan'a uygulanan tecritin kalkması için açlık grevine başladı, ölüm orucuna yattı. Grev iki ayı çoktan geçti. Diğer hapishanelerdeki çoğunlukla Kürt tutuklular da Leyla Güven'in yolunu tutarak ölüm oruçları başlattılar. Direniş çığ gibi büyümeye başladı. Yurt içinde ve dışında, "Tecridi kıralım, faşizmi yıkalım, Kürdistan'ı özgürleştirelim, Türkiye'yi demokratikleştirelim" belgileriyle Leyla Güven ve diğer direnen tutsaklarla dayanışmalar yükseldi.

Hapishanelerden yükselen direnişler, yurt içinde ve dışında büyüyen dayanışmalar karşısında Erdoğan hükümetini geri adım atmak zorunda bıraktı. Özalan üzerindeki tecriti daha fazla sürdüremiyeceğini gördü. Bunun üzerine hükümet, alelacele kardeşi Mehmet Öcalan'ı, Eylül 2016'dan beri İmralı'da tecritte bulunan Abdullah Öcalan'la görüştürdü. 12 Ocak 2019'da gerçekleşen bu görüşme başta Leyla Güven olmak üzere yüzlerce tutsağın hapishanelerdeki direnişinin, açlık grevlerinin, ölüm oruçlarının, dışardaki dayanışmaların bir başarısıdır. Öcalan'a uygulanan tecrit kırılmış, bir kapı aralanmış, bir delik açılmıştır.

Ama İmralı'da Öcalan'la gerçekleştirilen bu 15 dakikalık görüşmeyle tecrit ne tümden kalkmış ne de sonlandırılmıştır. Tecrit devam etmektedir. Görüşme bir yasak savma görüşmesi olmuştur. Ne doğru dürüst bir sohbet olmuş, ne de politik konular ele alınabilmiştir. Direnişler karşısında köşeye sıkışan Erdoğan; Kürtlerin, Türkiye ve dünya kamuoyunun gözünü boyamak, onları aldatmak için böyle bir yola başvurmuştur. Ama bu kez Erdoğan Kürtleri ne aldatabilecek, ne kandırabilecek, ne de direnişi kırabilecektir. Leyla Güven ve diğer tutsaklar tecrit tam kalkıncaya, Öcalan özgürce görüşmelerini yapıncaya kadar direnişi sürdüreceğiz dediler. Zira bu direnişlerle Öcalan özgürleştikçe Kürdistan da özgürleşecek, Türkiye de demokratikleşecektir.

Leyla Güven'le ve ölüm orucundaki tutsaklarla dayanışmamızı yükseltelim!

Onların mücadelesi Kürt, Türk tüm demokratların mücadelesidir!

LENİN 95 YAŞINDA! İŞÇİ SINIFININ VE HALKLARIN KURTULUŞ MÜCADELESİNDE YAŞIYOR!

"LENİN'İN ÖLÜMÜ"

Nazım Hikmet,
Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim, 1962

Şanuar sinemasının oraya geldik. Bir yerlerde, kocaman yüksek, tahta avlu kapıları birdenbire açıldı. Yanımızda mı, önümüzde mi, karşımızda mı, farketmedim. Kamyonlar, adamlar fırladı avlu kapısından. Ve bir feryat işittim. Her halde bağıran birçok insandı o anda, ama bana bir tek insan feryat ediyormuş gibi geldi. Işıklı, telaşlı, upuzun caddeden, geceden, soğuktan güçlü bir tek insan feryat etti:

Lenin öldü!

Sonra neler oldu? Onları parça parça gördüm, zaman sırasıyla değil, karmakarışık. İşittiklerimi de öyle işittim. Avlu kapısından caddeye fırlayanların ellerindeki gazeteler kapışıldı.

Önümde bir tramvay durdu. Bir anda boşaldı. Bütün tramvaylar durdu. Hepsi boş. Hiçbir şey işitmiyordum. İhtiyar bir adam ağlıyor, kalpağını çıkarmış, göğsüne bastırmış. Dazlak da. Ağlıyor.

Kızaklar durdu. Kızaklar bomboş. Sinemalar boşaldı, içerde yangın çıkmış gibi dışarı fırlıyor kalabalık. Lokantalar da öyle, evler de. Caddeye boşalıyorlar. Tüverskoy Caddesi, gazete satıcılarının etrafında itişen kakışan insan kümeleriyle kaplanıverdi. Bir vatman, tramvayın basamağına oturmuş ağlıyor. Demin gördüğümüz al yanaklı kız ağlıyor, Kerim ağlıyor, elinde gazete, ama ben hiçbir şey işitmiyorum, bütün gördüklerim uçsuz bucaksız bir akvaryumda geçiyor.

Biri düştü yere. Biri daha. Kucaklaşıp birbirlerinin omzunda ağlayanları görüyorum, ama ses seda yok. Biri kolumdan çekti. Dönüp baktım buruşuk bir kocakarı, boyu da çok kısa, gocuklu da, başını da şalla sarmış. Kolumdan çekiyor, dişsiz ağzıyla bir şeyler söylüyor, anlamıyorum. Eğildim. Altı yedi yaşlarında bir kız çocuğu sesi, altı yedi yaşlarında bir kız çocuğunun korkusuyla soruyor :

"Lenin mi ölmüş?"

Başımı sallıyorum. "Ölmüş demek!" Haç çıkaracağını sanıyorum ama çıkarmıyor. Kolumu bırakıyor. "Yazık oldu bize." Tekrarlıyor :

"Yazık oldu bize! Yazık oldu bize! Yazık oldu bize!"

Ses kalınlaşıyor, büyüyor, büyüyor, enine boyuna genişliyor, masal şişesinin içinden çıkan dev gibi, sonra ansızın kayboluyor ve ben asıl sesi işitiyorum. On kişinin, hatta daha da çok, yirmi kişinin filan bir arada hıçkırdıklarını işittim dedemi gömdüğümüz gün; ve yüz kişinin bir anda hıçkırmasını da göz önüne getirmek olur, ama bütün bir şehrin tek bir ağızdan hıçkırması bu ses, bu sesi beş on dakikadan çok işitemiyorsun. Ya da işitiyorsun da, sinirlerini, aklını, fikrini korumak, delirmemek içgüdüsüyle işitmez oluyorsun ve kulağına sağdan soldan, önden arkadan artık o ses değil, bir başlarına ağlamalar geliyor.

Lenin'i Kolloni Zal'a getirdiler.

Trenler memleketin dört bir yanından adamlar taşıyor Moskova'ya, Lenin'i son bir kere görmek isteyenleri. Kolloni Zal'ın bir kapısından girip, Lenin'i görüp, öbür kapısından çıkan insan saflarının bir ucu şehrin dışında. Sokaklarda, alanlarda kocaman ateşler yanıyor gece gündüz. Gece gündüz saflar yürüyor Kolloni Zal'a. Cankurtaran otomobilleri donanları, hastalananları hastanelere taşıyor.

Kolloni Zal denen yapı yapı, Çarlık zamanında subayların kulübüymüş, şimdi sendikaların kulübü sanırsam. Yukarı çıktım arka merdivenlerden. Matem marşı çalınıyor bir yerlerde. Bir odaya girdim. Mermer,

yaldız, kırmızı kadife. Kalabalık. İşçiler. Kızıl ordu subayları, sakallı, sakalsız köylüler her yaştan, her çevreden kadınlar, erkekler, matem marşı çalınıyor. Belli ki bitişikte hem bir bando değil, birçok bando. Odada kimse konuşmuyor. Ne kadar bekledim?

Biri geldi. Fısıldadı. Haydi. Bir kapıyı açtı, matem marşı ulu bir deniz gibi çarptı yüzüme. Aklın alamıyacağı kadar aydınlık. Kristal avizelerin böyle kocamanlarını bir de Kremlin sarayında gördümdü. Bu aydınlığın içinde bir insan selidir akıyor ağır ağır. Kolumdan tutan adamla ilerliyoruz. İlk gördüğüm Krupskaya oldu. Çiçek yığınlarının önünde, ortadan ayrılmış dümdüz kır saçları, dümdüz entarisiyle duruyor. Kolları yanına sarkık. Patlakça gözlerini alabildiğine açmış, bir yere bakıyor.

Baktığı yerde Lenin'i gördüm. Alnını, sarı ve inanılmayacak kadar geniş alnını. Yeryüzü yuvarlağı. Lenin sırt üstü yatıyor, ellerini göğsüne kavuşturmuş. Kızıl bayrak nişanını gördüm. Yüksekçe bir yerde yatıyor Lenin, açık bir tabutun içinde, kırmızıların ve çiçeklerin arasında. Başucunda, iki yanda iki nöbetçi, ayak ucunda da öyle.

Ben bir Orta Asyalıdan aldım nöbeti. Bana birşeyler söyledi nöbeti teslim ederken. Karşılık vermedim. Elimde tüfek, duruyorum kımıldamadan Leninin baş ucunda. İnsan seli dört koldan, iki kol bir yandan, ikisi öbür yandan, ardsız arasız akıyor. Çoğu ağlamıyor artık. Lenin'in hizasına gelenler, yanından geçenler, gözleri bağlı yürüyorlarmış da birdenbire bir yere çarpmışlarmış gibi, irkilip duruyor bir, sonra arkadakilerin temassız baskısıyla ilerliyor ve salondan çıkana kadar ve artık görmeleri mümkün olmadığı halde başlarını çevirip arkaya bakıyor.

Ön manganın çavuşu Lenin'in hizasına gelince duraladı:

"Ah anacığım" diye haykırdı bir ve yuvarlandı yere. Ortalık karışmadı. Denizciler çavuşlarını kaldırıp, dolu dolu mavi gözleriyle geçtiler. Bana öyle geldi ki, denizden bir daha dönmemecesine ayrılıyorlar. Saflarının arasında bayılanların sessizce kaldırılıp götürüldüğünü ancak bundan sonra farkettim.

Lenin'in başını görüyorum arkadan, daha doğrusu, kocaman alnını. Matem marşını duyuyorum. Dört koldan, artsız akan insanlarla ilgim kalmadı. Lenin'e bakıyorum ve ağlamak istiyorum ama ağlayamıyorum.

“Enternasyonalle Kurtulur İnsanlık”

İsmail RIZA

Haso'yla Mehmet “Orta Asya'dan Akdeniz'e bir kısrak başı gibi uzanan” bu memlekette birlikte işlediler toprağı, tütünü birlikte ektiler. Cibali'de birlikte sardılar sigarayı, Bursa'da birlikte dokudular ak-al kumaşları.

Grevlerde birlikte halay çektiler, birlikte işten atıldılar. Fabrika önlerinde, iş kuyruklarında birlikte oldular. Kapitalistler Haso'yla Mehmet'in kanını emdikçe serpildiler. Haso'yu yalnız bıraktı Mehmet Koçgiri'de Dersim'de, Genç’te yaşamı birlikte ürettiler kısrak başlı memlekette.

Haso özgürlük savaşında aradı, yanında hep elleri nasırlı arkadaşı, kardeşi Mehmet'i, bulamadı yeterince. “Bu ülke bölünmez” diyen kapitalistlerin tarihini yırtamadı Mehmet'ler. Yaşamı üretirken birlikte yazmaları gerekiyordu kendi tarihlerini. Mehmet'ler yırtamazken önlerindeki sis perdesini, Haso'lar başladılar Botan'da yazmaya özgürlük tarihlerini. Uzattılar ellerini dost nasırlı ellere, bu ellerin birleşmesinden kan emen kapitalistler korktular Hasoy'la Mehmet'i birleştiren bu elden.

Üretirken yaşamı Hasoy'la Mehmet ürettiklerini yönetecek, sınıfsızlık ülküsünde buluşacaklar kısrak başlı bu memlekette. Kemalisti, liberali, dincisi ile Türk burjuvazisi 70 yıllık şiddet ve vahşet yöntemleriyle Kürt'ü Türk'e düşman edememiştir. Son yıllarda özellikle faşist Erdoğan rejiminin kullandığı her tür iğrenç yalan ve demogojiye rağmen Türk'ü Kürt'e düşman edememiştir. Düşmanlığın her türlü ortamını yaratan TC'ye rağmen iki ulusun dost kalmaktaki inadı ta ki, iki ulus da özgürlük ve eşitlik temelinde el ele tutuşana dek sürecek.

Türkiye nüfusunun yaklaşık beşte birini oluşturan Kürt ulusu çifte boyunduruk altında yaşıyor. Türkiye Komünist Partisi dün, "Kürt halkı hem yerli yabancı tekellerin, büyük toprak sahiplerinin, aracı ve tefecilerin vurguncuların sömürüsü altındadır, hem de barbarca bir ulusal baskı altındadır" diyordu, bugün Kürt Halkı bütün bunların yanı sıra emperyalistlerin ateşleri arasında sıkışmıştır. Türk emperyalizmi, faşist Erdoğan zebani gibi Kürtlerin üstüne dikilmektedir.

Yaşadığımız büyük yenilgiyle birlikte, tüm güçlerimiz ve işçi sınıfımız yoğun kuşatılmışlık içindedir. Kapitalizmin özengilerinden boşandığı 21. Yüzyılın birinci çeyreğinde, en saldırgan-barbar egemenliğini yaşamaktayız. Bu süreç kaçınılmaz olarak, teknolojik gelişme ve kontrolsuz nüfus artışıyla birlikte emek- sermaye çelişkisini derinleştirirken işçi sınıfının çapını da genişletmiştir. İşçi sınıfının bu genişlemesi; endüstrideki iş gücünü nitelik olarak geliştirirken hizmet ve inşaat sektörlerindeki kitlesel büyüme, potansiyel dinamiklerin kitlesel güç biriktirmesine olanak yaratmaktadır. Kürt kökenli işçilerin ulusal özgürlük mücadelelerinden kazandıkları deneyim ve direnme bilincinin, sınıf bilinciyle buluşacağı işçileşme yoğunluğu bütün sektörlerde yer alırken, özellikle inşaat ve hizmet sektörlerinde belirgin bir nicelikle artmıştır. Özellikle 3. Hava Limanı inşaatında ve benzer kamu-kurumsal inşaatlarda mücadele deneyimlerinin sınıf bilinciyle pekişeceği süreci üretecek dinamikler oluşmaktadır.

Komünistler ortaya çıkan bu potansiyel dinamikleri enternasyonal temelde işçi sınıfının bilinciyle örgütlü mücadele hattını örmekle yükümlüdürler. Komünist önderlik iktidar perspektifiyle üretim ilişkilerinin bütün alanlarında ve mücadele araçlarında örgütlülüğü yaratmakla yükümlüdür.

Bugünün koşullarında mücadele alanlarında sınıf dışı dinamiklerin ve geri kültürel etkilerin varlığı ve etkinliği emek-sermaye çelişkisinin belirleyiciliğini ortadan kaldırmamıştır. “Kapitalizm üzerinde kurulan temel ilişki, hala sermaye ile emek arasındaki ilişkide anlam bulmaktadır. Sis-

tem olarak kapitalizm yıkılmadıkça, bu geçerli bir söylem olmaya devam edecektir. Bu Marksistlerin ana duruşudur. Sömürüye ve kölelik koşullarına son verecek yegane sınıf, yapısal olarak ne kadar değişime uğramış ve kültürel değerlerde ciddi gerilemeler yaşamış olursa olsun, yinede kaçınılmaz olarak dönüşümün öncüsü işçi sınıfıdır.”(H. Oğuz Sınıf Mücadelesi Paradigmaları-S.47)

Türkiye Komünist Partisi'nin 1983'de söyledikleri bugün de yakıcı güncelliğini korumaktadır: “Türk emekçilerini Kürt emekçileriyle bağlayan güçlü kopmaz bağlar vardır. İki halkın düşmanı ortaktır. Türkiye işçi sınıfı, kürt ulusu üzerindeki baskılara karşı çıkıyor. İki halkın Amerikan emperyalizmine ve işbirlikçilerine karşı demokratik bir Türkiye için güçlerini birleştirmeleri gerekiyor.'' Bugün Türkiye'nin demokratikleşme mücadelesi Türk işçilerinin Kürt halkının, Kürt işçi ve köylülerinin özgürlük mücadelesini kendi sınıf mücadelesinin ana halkası olarak benimsemesinden, Türk emperyalizmine karşı ortak mücadelesinden geçmektedir.

Komünistler Türkiye sınırları içindeki bütün işçilerin ulusal kökenleri; Türk, Kürt, Ermeni, Rum, Laz ne olursa olsunlar proletaryanın enternasyonel mücadele bilinciyle kendisi için sınıf olma bilincine ulaştırırlar. Örgütlü militan bir mücadelenin yaratılması; sızlanan, dertlenen soyut propaganda yerine; birlikte yap ve uygula yönteminde anlamını bulan komünist- devrimci pratiği esas almak gerekmektedir.

Anadil Yüreğin Dilidir!

Çiğdem ERKAN

Bütün çocukların eğitim alma hakkı vardır. Her çocuk doğduğu toplumun içinde, kendi anadiliyle var olur. Yaşadığı aile ve kültürel mirası olan dili doğar doğmaz ona bir iletişim aracı, duyumsama ve algılama alanı oluşturur. Çocuk anadilini seç(e)mez. Büyürken ne kadar çok kültürlerarası ve çok dilli büyürse, çocuk için o kadar geniş bir perspektifle olanı biteni analiz etme olanağı sunar.

Türkiye'de çok kültürlü bir yapı olmasına karşın, Kürt bir çocuğun bu çok dilli alana girmesi zorunlu hale getirilmiş, neredeyse kendi diline, kendi düşüncesine yabancı kalmış nesiller yetişmiştir. Kuşaklar boyunca Türkiye'de ve Kürdistan'da yaşanılan ölümcül ve insanlık dışı zulüm öyle ki en çok da çocukları kurban etmektedir. Aile içinde konuşulan dil, büyüdükçe unutturularak, muktedir olan tarafından Kürtçeyi anadili olmaktan çıkaran bir politik üstünlük ile silinmekte ve yok sayılmaktadır. Oysaki anadili çocuğun hayatı anladığı, kalbinden geçen dildir.

Çocuğun okula başladığı zaman zihninde ayrımcılık, yok sayılma, hepsinin ötesinde kendini anadiliyle ifade edememe gibi şeyler yoktur. Ancak Türkiye'de okula başlayan çocuklar ikinci dil olarak İngilizce, Fransızca, Almanca öğrenirken Kürtçe konuşan bir çocuk henüz kendi anadilini özgürce konuşabildiği bir okulda okuyamıyor. Yaşadığı coğrafyadaki birden çok dilin varlığından habersiz Türk çocukları ise kültürel olarak eksik ve tek taraflı büyümekten geri duramıyor. Böylece kendi farkındalığı dışında, dışarıdan suni olarak dayatılan milliyetçilik duygusuyla onlarca kuşak farklı etnik yapıya sahip Anadolu'nun kadim halkına baskı kurmaya ve en kötüsü de onları, kendi sınıfından insanları yok etmeye, yok saymaya devam ediyor. Aldığı bu milliyetçilik zehiriyle, ona yaşamı dar eden bu ırkçı, faşist devlete payanda oluyor. Bir devlet politikası olarak Türk-İslam senteziyle uygulanan bu hırçın ve saldırgan yapı başka kimlik ve kültürlere de uygulanıyor.

Farklı dil gruplarından olan Kürtçe ve Türkçeyi birlikte öğrenebilen, toplumu anlayışı çok dilli olduğu gibi kültürlerarası bir bağlantıyla sağlanmış birey elbette yetişkin yaşlarında da seçeceği mesleği ve yapacağı şeyleri de o denli rahat ve kendine uygun seçecektir. Ancak daha çocukken elinden alınan anadili, değersiz ve kamuoyu ile de dışlanmıştır. Unesco kayıtlarına göre dünyanın üçte ikisi ikinci bir dil konuşmaktadır. Çocuk Hakları Bildirgesi'nde her çocuğun ana dilinde eğitim alma hakkı belirlenmiştir. Anadili Kürtçe olan çocuğun dili, ikinci dili ve kültürü anlamada da önemli bir kültürel sermayedir. Türkiye'de anadilini konuşma ve eğitim alma hakkı başta Kürtçe olmak üzere diğer farklı kimlikler de dâhil olmak üzere okullarda verilmelidir.

Yıllardan beri uygulan zorunlu göç, sömürü ve asimilasyon politikaları ile kendi topraklarında ikinci sınıf bir pozisyona sokulan Kürt halkı, kendi kuşaklarının devamını sağlayacak sağlam karakterli bireyler yetiştirmede de alan bulamayacak hale getirilmiştir. Bilimin, teknolojinin, sanatın ve toplumsal hafızanın gerisine itilmeye çalışılan Kürt çocuklarının da hayatın tüm alanlarında diğer tüm çocuklar gibi hakları olduğu daha kararlı ve keskin bir biçimde ortaya koyulmalıdır.

Günümüzde Kürt çocuklarının kendi anadillerinde eğitim görmeye ve üzerine ekleyeceği başka dillere de ihtiyaçları ve potansiyelleri vardır. Bu çocuklar kendi doğduğu topraklarda, kendi kültürünü bilmeden, tanımadan, toplumun içinde "ben varım" diyemeden büyüyüp gitmemelidir.

Devlet tarafından yaşama hakkı elinden alınan Ceylan Önkol, Uğur Kaymaz gibi daha nice çocuğumuz, sadece Kürt oldukları için birer tehdit olarak görülmüştür. Onlar gibi anadillerini konuşup, kimliğinden dolayı öldürülmeyen, yok sayılmayan bir gelecek kurmak komünistlerin, sosyalistlerin, devrimcilerin, kendine insan diyen herkesin boynunun borcudur.